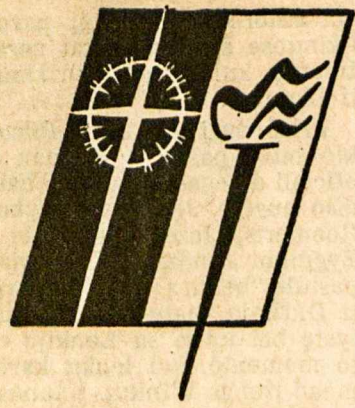




TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 9 (1256) 1974 VASARIO - FEBRUARY 28

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONTARIO, CANADA

Tel. 368-6813

Lietuva pagrindy

Sunkiu tautai metu lietuviškoji veikla, suvaržyta okupacinės valdžios, pasitraukia pagrindin. Taip buvo carinės rusų valdžios metu, taip buvo vokiečių okupacijoj, taip yra ir dabar — sovietiška rusišką vergijoj. Knygnešiai slapiai gabeno lietuvišką spaudą ir platinę, studentų bei seminaristų būriai slapiai puoselėjo lietuviškąją kultūrą. Vokiečių okupacijoj išsivystė labai paveikus rezistencinis sąjūdis. Sovietinėj vergijoj jis buvo priverstas slėptis miškuose ir ten iš dalies sunaikintas. Dabartiniu metu tokio pobūdžio rezistencijos Lietuvoje nėra, nes ji neįmanoma. Yra betgi visai kitokio pobūdžio rezistencija, kuri niekam akių nedrasko, jokių bombų neturi, nieko nežudo, tačiau reiškiasi tokiomis formomis, kad prašalaiti sunku pastebėti. Tai daugiau Gandhi tipo rezistencija — tyli, pasiruošusi ilgiam metams, mokanti laukti ir sunkiose sąlygose, lyg žarija pelenuose. Kartais ji pratrūksta Romo Kalantos žygiu, suliepsnoja kitų tautiečių ugnimi, prasiveržia Simo Kudirkos ryžtu ir vėl nutyla. Tie proveržiai yra drąsūs, ryžtingi, bet ir didžiai nuostolingi. Kalantos laidotuvių demonstracijos šimtus jaunuolių nuvedė į kalėjimus, suerzino rusiškąjį okupantą, kuris užsimojo dar didesniais būriais siųsti savo kolonistus Lietuvon. Ar galime dėl to kaltinti rezistenciją? Anaip! Juk ir požemio srovė išsiveržia paviršium, kai pakyla spaudimas, ir pelenų žarija staiga sužėruoja, kai padvelkia smarkus vėjas. Tylusis Lietuvos pagrindis sujuda, kai okupacijos replės perdaug suspaudžia.

Okupacinė Lietuvos spauda, žinoma, rodo kraštą, kuriame "Stalino saulė", kadaise per prievartą atgabenta iš Maskvos, stebuklus daro. Tie stebuklai esą ypač ryškūs ekonominėje ir kultūrinėje srityje. Jei taip iš tikrųjų būtų, reiktų visą pasaulį padaryti kalėjimu, ir visos problemos išsispresytų, gerovė pakiltų šimteriopai. Jei toks receptas buvo geras Lietuvai, bus geras ir kitiems kraštam. Kiekvienas betgi pastebės, kad tai nesamoni, bet ją labai garsiai skelbia Maskva per Vilniaus garsiakalbius. Ji netgi nesidrovi skelbti įvairiuose kitataučiams skirtuose leidiniuose, kad Lietuvoje klesti ir religinė laisvė. To tai jau perdaug. Galima patikėti, kad yra gana ribota kultūrinė laisvė, bet neįmanoma patikėti, kad yra religijos laisvė. Priešingai — tai labiausiai suvaržyta sritis. Yra juk net specialus religinių reikalų įgaliojimas, skirtas Maskvos, religijai persekioti. Šiuo metu ryškiai matyti, kad rezistencija labiausiai reiškiasi religinėje srityje, nes ji labiausiai persekiojama. Tai natūralu — garsiausiai šaukia tie, kuriems labiausiai skauda. Iš užsienio spaudos agentūrų pranešimų patyrė, kad Lietuvoje vyksta tarybiniai, daromos kratos, įsikišami slapti leidinių gamintojai. Mums yra žinoma, kad Lietuvoje slapiai leidžiamos biuletenis "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika". Iki šiol išėjo aštuoni numeriai. Tai Solženicino drąsos žmonių darbas. Jis nuogais faktais nuvainikuoja sovietinę propagandą ir visą jos mašinineriją. Iš jo matyti štai kas: kad šviesa draudžiama gatvėse, aikštėse, rūmuose, atsiduria pagrindyje ir iš čia šviečia.

Taip yra nelaisvės krašte Lietuvoje. O kaip yra laisvės pasaulyje, kuriame ir mes gyvename? Čia — daugiau laisvės nei šviesos. Joks pagrindis mums nereikalingas. Bet užtat mūsų širdys, turėdamos tokią didelę dozę laisvės, kažkaip apsisvelia riebių sluogsnų. Dėlto sunkiau yra atjausti tuos, kurie atsirėmę yra į pagrindį ir kovote kovoja už religinę šviesą, nes ji yra širdies gelmių turtas. Vis dėlto didžioji laisvė esant ramiai žiūrėti, kaip mūsų broliai ir sesės Lietuvoje grumiasi, ir nieko nedaryti yra tikras nusikaltimas. Jų grumtynės turėtų mums jaudinti ir gėdinti. Galbūt daug padėti mes jiems negalime, bet turime daryti bent tai, ką galime — individualiai ir kolektyviai. Vienas lengviausių būdų jiems padėti yra lėšos. Tam reikalui yra suorganizuota Lietuvių Katalikų Religinė Salpa su centru Brooklyne. Ji telkia lėšas ir jomis remia Lietuvos tikinčiuosius įvairiais būdais. Kanados lietuviai per savo KLK Centrą eina į talką. Kasmet Kanadoje pirmąjį kovo sekmadienį organizuojama Tikinčiosios Lietuvos Diena. Visose lietuvių katalikų šventovėse pamaldos, pamokslai, rinkliavos skiriamos Lietuvai. Šiais metais tokia diena bus kovo 3. Jos paskirtis — priminti tautiečiams religinę Lietuvos būklę, nušviesti tikrąją padėtį, telkti pagalbą, skatinti maldą. Tai praga kiekvienam tautiečiui prisidėti prie pagalbos savajam kraštui, kuris jos šaukia. Šviesa, kuri tebėra pagrindyje, reikalinga moralinės ir materialinės paramos.

KANADOS ĮVYKIAI

RYTŲ EUROPOS ATEIVIAI

Dienraščio "The Toronto Sun" vyr. red. Peter Worthington vasario 19 d. laidoje paskelbė savo straipsnį "Ukrainian to the death" apie ukrainiečių nepalaužiamą tautiškumą, nors ši tauta beveik nėra turėjusi nepriklausomybės, išskyrus labai trumpą porevoliucinį laikotarpį 1918-21 m. P. Worthingtonas priklauso labai negausiai kanadiečių žurnalistų grupei, kovojančiai už sovietų okupuotų tautų teises. Akis jam atvėrė Maskvoje praleisti metai, kai jam ten teko būti dabar jau užsidariusio Toronto dienraščio "The Telegram" korespondentu. Jis atvirai prisipažįsta, kad Maskvon nuvažiavo kaip neutralus žurnalistas, o iš jos grįžo su tvirtomis antikomunistinėmis pažiūromis, kurias suformavo sovietinio komunizmo diktatūrinė santvarka. Ukrainiečiams skirtame rašinyje P. Worthingtonas žavių jį tvirtu tautiškumu, pabrėždamas, kad ukrainiečiai tapo karštai kanadiečiais, bet niekada neužmiršta savo kilmės ir iki pat mirties lieka ukrainiečiais. Jis taipgi atkreipia skaitytojų dėmesį į daugelio užmirštą faktą, kad šiandien

Kanadoje yra apie pusantro milijono kanadiečių, kilusių iš Sovietų Sąjungos pasiglemžtos R. Europos kraštu, gerai žinančių tikrąją jų krašto būklę. Jų balsas betgi stengiasi negirdėti Kanados politikai, vengdami nemalonių faktų. P. Worthingtonas siūlo sujungti tuos ukrainiečių, lenkų, baltiečių, čekų, serbų, kroatų, slovaku, žydų balsus į bendrą chorą, su kuriuo būtų priversti skaitytis kanadiečių politikai. Jo nuomone, iniciatyvos tokiai bendrinei organizacijai turėtų imtis ukrainiečiai, kaip gausiausia etninė grupė, iki mirties išlaikanti savąjį tautiškumą ir siekianti savo tautai niekada neturėtos nepriklausomybės, išsilaisvinimo iš rusiškos vergijos. Savo rašinį P. Worthingtonas užbaigia sovietų koncentracijos stovyklose kalinamo ukrainiečio istoriko Valentino Morozo žodžiais, atskleidžiančiais tautų problemą Sovietų Sąjungoje: "Gražiai skamba masinis švietimas, masinė medicina, bet su jais atėjo ir masinė kultūra. Utopijos garbintojų pažadėta rojų pakeitė nukultūrinimas, nužmoginėjimas" (Nukelta į 8-tą psl.)



Penkiasdešimt šeštąją Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukaktį minint Toronte, į priėmimą atsilankė ir visa eilė svečių, kurių tik dalis matyti šioje nuotraukoje. Iš kairės: Kanados Latvių Federacijos pirm. T. Kronbergas, Estijos konsulas I. Heinsoo, Latvijos konsulas dr. Upenieks, Kanados Estų Tarybos pirm. Lupp, Toronto miesto tarybos narys Eggleton, St. Jokūbaitis

Ar sovietinė armija sužlugdys Europą?

J. KAIRYS Mūsų bendradarbis Vokietijoje

Stebėdami šio meto tarptautinius įvykius, matom, kad juos nusprendžia ir vykdo bolševikinė Rusija su savo satelitais ir JAV-bės. Tai jėgos, kurios nuolat juda ir į kurias yra nukreiptos likusios pasaulio akys, pilnos baimės ir netikrumo. Jos juda ne tiesiai, bet dažniausiai zigzaga ir priešingomis kryptimis. Pirmasis milžinas siekia paversti visas laisvas tautas ir kraštus, o antrasis — JAV-bės, besistengdamos išlaikyti savo laisvę, tiesiogiai ar netiesiogiai gina bei saugo kitų laisvę.

Tarp negalinčiųjų ramiai miegoti reiktų dar prisikaityti ir šių dienų Kiniją. Tiesa, laikas laiko jau ir šią valstybę trečia jėga pasaulyje ir telkia net lemiančios reikšmės tarptautinės politikos gyvenime. Bet šitaip nėra. Kinija nepajėgia dar reikštis kaip sprendžiamasis veiksnys pasaulyje. Tai rodo pvz. ir žydų konfliktas su arabais. Vienaip ar kitaip, bet čia pirmais smuikais groja Maskva ir Vašingtonas. Žinoma, dėl ateities šito milžiniško žmonių rezervuaro abejonių negali būti. Jei Maskva neužkirs Kinijai kelio vystytis einama kryptimi, trečia jėga ji bus tikrai ir tai neilgai trukus.

O kaip su Europa? Normaliai imant, tarptautiniame gyvenime ji turėtų būti trečia jėga. Bet su ja reikalai yra labai blogi. Antro pasaulinio karo dėka ji tapo vien tarptautinės politikos objektu. Dalį pagrobė Maskva, kuri supančiojo bei surišo ją taip, kad negali daugiau savarankiškai judėti, o likusioji dalis yra suskilusi tik į savų interesų paisančias valstybes. Nors ir yra įsteigta Ūkinė Europos Bendruomenė, bet ji dar neapima visų laisvos Europos valstybių, o įeinančios nėra reikiamai susikilėjusios. Tų jai priklausančių valstybių pilnam augimui trukdė ir tebetrukdo Prancūzija. Tai darė ji De Gaulle laikais, tai daro dabar. Gi teoriškai žiūrint, Europos ūkinė vienybė turi ją priversti ir prie politinės vienybės, kaip yra priimta sakyti, prie jos sąjungos. Taigi, laisvoji Europa tebėra suskilusi. Tai rodo pvz. jau minėtas arabų-žydų praėjusių metų pabaigoje įvykęs konfliktas. Taigi, dar negalima laikyti Europos jėga, galinčia lemti pasaulio politiką, kaip kad daro bolševikinė Rusija su savo satelitais ir JAV-bės. Nevisos laisvosios Europos valstybės yra stiprios ūkinėje srityje, bet visos silpnos savo vidaus politikoje. Ūkiškai yra kaimurios silpnos ne vien dėl gamtinių sąlygų bei neturėjimo žemės turtu, bet ir dėl dažnų streikų. Politškai visas jas silpnina stiprios komunistinės kolonos, veikiančios ir slapiai ir viešai. Dėlto Europos valstybės nepajėgtų apsiginti nuo didžiųjų pasikėsimų net ir organizuotai. Todėl jos lieka ir toliau minėtų dviejų didžiųjų politikos bei, geriau pasakius, pagrobimo objektu.

Pagrobti laisvąją Europą gali vien bolševikinė Rusija su savo

satelitais. Iki šiol JAV-bės neturėjo ir neturi tokių kėslų. Tiesa, antrojo pasaulinio karo metu jos nesusigaudė savo pasaulinėje misijoje ir atidavė Maskvai daugybę buvusių laisvų valstybių Europoje. Jos praregėjo tik Stalinui surengus Berlyno blokadą. Šitos blokados dėka JAV-bės nepalikto Europos. Gaila, kad to neįvertino nei De Gaulle laikų Paryžius, nei dabartinis.

Panašiai darė bei tebedaro ir šio meto Bonna. Nuo 1969 m. pabaigos pastarąjį nusuko nuo Vakarų ir, žinoma, nuo JAV-bių, bet visu smarkumu palinko į Maskvą. Tuo būdu ji įstūmė V. Vokietiją Maskvos įtakon ir susilpnino ne vien Europą, bet ir visą Šiaurės Atlanto Sąjungą.

Kad V. Vokietija yra jau Maskvos įtakoj, rodo ir pastarosios puolimas V. Vokietijos krašto gynybos ministerio. Puolė ji už vieną teisingą pareiškimą, esą nereikėtų bolševikinė Rusijai teikti pigių kreditų, kadangi ji didesnę dalį savo išteklų panaudojanti ginklavimuisi. Antra, Neperseniausiai Maskva pareikalavo V. Vokietijoje veikiančią radio stotį "Deutsche Welle" sustabdyti transliavimą skaitymų iš Solženicino knygos "Gulago salynas".

Aplamai, po Bonnos - Maskvos sutarties Kremliaus valdovai pradeda vis daugiau ir daugiau kištis į šio krašto vidaus reikalus. Jei neklausys jos diktato, tai ir V. Vokietijai gali tapti pat ar panašus likimas ištikti,

PRANEŠIMAS IŠ ŠVEDIJOS

Estijos vyriausybė kreipėsi į Kremlį

Estijos tremties vyriausybė įteikė SSSR vyriausybei memorandumą, kuriame reikalaujama užbaigti krašto okupaciją ir atstatyti normalius valstybinius santykius, kokie buvo tarp Estijos respublikos ir SSSR iki antrojo pasaulinio karo. Memorandumo nuorašai įteikti visoms valstybėms, dalyvaujančioms vykstančioje europinio saugumo ir bendradarbiavimo konferencijoje. Memorandumą pasirašė einas konstitucinio Estijos respublikos prezidento pareigas tremties vyriausybės premjeras Toenis Kint ir užs. r. ministeris August Koern.

Vasario 5 d. Kopenhagoje paskelbtame rašte nurodoma, kad normalūs Estijos ir SSSR santykiai buvo užmegzti 1920 m. vasario 2 d. Tartu taikos sutartimi, kai abi šalys pripažino ir pasizadėjo gerbti viena kitos suverenumą. 1932 m. gegužės 4 d. abi valstybės pasirašė nepuolimo ir draugystės sutartį, kurios galiojimas buvo pratęstas iki 1945 m. gruodžio 31 d.

Kiek tai liečia 1939 m. rugsėjo 28 d. sudarytąją savitarpinės pagalbos sutartį, tai ji tapo niekine ir negaliojanti dėl vienašališkų Sovietų Sąjungos veiksmų, pagal tarptautinės teisės dėsni "rebus sic stantibus". Tuo pačiu Sov. Sąjunga neteko teisės laikyti savo karines pajė

gas Estijos teritorijoje minėtos sutarties pagrindu. Nesilaikydama tarptautinių išpareigojimų, Sov. Sąjunga vad. Ribbentropo-Molotovo sutartimi 1939 m. užsitikrino laisvas raktas R. Europoje, sekančiais metais okupavo Estiją ir ją įjungė į SSSR.

Karo eigoje 1941 m. sovietinė okupaciją pakeitė vokiečių okupacija, trukusi trejus metus. Vokiečių okupacinė jėga traukiantis, 1944 m. rugsėjo 18 d. paskutinės teisėtos vyriausybės premjeras prof. Jueri Uluots sudarė konstitucinę Estijos respublikos vyriausybę. Prieš antoną sovietinę okupaciją prof. Uluots su kairiaisiais vyriausybės nariais pasitraukė į Švediją ir vadovavo tremties vyriausybei iki savo mirties 1945 m. Naujoji tremties vyriausybė buvo sudaryta konstitucijoje numatyta tvarka. Šiuo metu Estijos tremties vyriausybė vadovauja premjeras T. Kint.

Pernai vasarą Helsinkyje pradedama europinio saugumo ir bendradarbiavimo konferencijai, tremties vyriausybė ir ją kreipėsi, reikalaujama svarstyti Estijos nepriklausomybės atstatymo klausimą. Savo reikalavimą ji pakartojo konferencijai persikėlus į Ženevą. Be to, ji (Nukelta į 9-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

PREZ. R. NIKSONAS VĖL PASIUNTE VALSTYBĖS SEKR. H. KISSINGERI į Artimuosius Rytus siekti Izraelio ir Sirijos kariuomenės dalinių atskyrimo bei taikos derybų atnaujinimo Ženevoje. Ši kartą H. Kissingeriui, atrodo, teks skraidyti iš Damasko į Jeruzalę ir iš Jeruzalės į Damaską. Vilties teikia prez. R. Niksono ir H. Kissingerio praėjusią savaitę Vašingtone turėti pokalbiai su Egipto užsienio reikalų ministriu I. Fahmii ir Saudi Arabijos užsienio reikalų ministriu O. Sakafu. Jiedu atvežė Alžyre paruoštą planą, patvirtintą Egipto prez. A. Sadato, Sirijos prez. H. Assado, Saudi Arabijos karaliaus Faisalo ir Alžirijos prez. H. Boumedienne. Plano detalės Izraelio ir Sirijos kariuomenės atskirti tebėra nepaskelbtos. Libano spauda, cituodama Sirijos prez. H. Assadą, teigia, kad Sirija yra pasiruošusi grąžinti Izraelio karo belaisvius, jeigu Izraelis leis grįžti į Golano augštas 170.000 karo pabėgėlių. Libijos nesutarimus su Egiptu išlygino jos diktatoriaus plk. M. Gaddafio viešnagė Kaire, jo ir prez. A. Sadato parlamente pasakytos kalbos, garbinusios Egipto laimėjimus ir teigusios, kad tais laimėjimais buvo užbaigtas penkis šimtmečius trukęs arabų pažeminimas. Izraelis naują H. Kissingerio diplomatinę ofenzivą derybų fronte sutinka politinės krizės ženklu. Premjerė G. Meir, nepajėgusi susitarti su ligšioline savo koalicijos partnere religijos partija, yra priversta sudaryti koalicinę mažumos vyriausybę, kuri 120 atstovų parlamente turės tik 58 balsus. Į naująjį ministrų kabinetą atsisako įeiti ligšiolinis krašto apsaugos ministras gen. M. Dayan, susilaukęs nemažos kritikos dėl nepasiruošimo karui, pradinių Sirijos ir Egipto staigių laimėjimų. Gen. M. Dayana remia aštuoni premjerės G. Meir darbinčių partijos parlamento atstovai, balsavimuiše žadantys nesilaikyti partinės linijos.

SVEČIAS IŠ MASKVOS

Paryžiuje ir Romoje lankėsi Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministras A. Gromyka. Prancūzijos politikams jis įrodinėjo, kad jų kraštui teigiamos įtakos turės Sovietų Sąjungos ir JAV pradėtas suartėjimas. Iš tikrųjų šios viešnagės pagrindinis tikslas buvo aptarti kovo pradžioje įvykiančios prez. G. Pompidou kelionės į Maskvą detales. Pasitarimuose su Italijos užsienio reikalų ministriu A. Moro buvo paliestas šiuo metu planuojamas kompartijos vado L. Brežnevo apsilankymas Italijoje. A. Gromyką priviečioje audiencijoje jau trečią kartą priėmė popiežius Paulius VI. Spaudos teigimu, jiedu aptarė Artimųjų Rytų problemas, sunkumus, su kuriais susiduria Sovietų Sąjungoje religiją praktikuojantys katalikai. Spėjama, kad greičiausiai buvo paliestas ir Pauliaus VI susitikimas su kompartijos vadu L. Brežnevu, kai jis lankysis Italijoje.

ISPEJIMAS KOMPARTIJAI

Ciuriche įvykusiojo spaudos konferencijoj A. Solženicinas žadėjo tęsti savo literatūrinį darbą naujose gyvenimo sąlygose. Nujausdamas, kad kompartija tikisi jo talento sumenkėjimo svetimoje žemėje, A. Solženicinas jau priminė įmanomą net ir senų medžių persodinimą, šaknų prigijimą naujoje vietoje. Didžiausia rūpestį jam dabar sudaro Maskvoj paliktų archyvų atgavimas. Jis tikisi, kad istorinė archyvinė medžiaga bus leista užsienin išvežti jo žmonai Natalijai, kuri su keturiais sūnumis ir saviu motina jau ruošiasi kelionei. Archyvų sulaukimas A. Solženiciną priverstų nutraukti "1914 m. rugpjūčio" pradėtą romanų seriją, tačiau tokiu atveju jis žada visas savo likusio gyvenimo jėgas skirti Sovietų Sąjungos dabartiai, kuriai atskleisti nereikia jokių archyvų. Sveicarijos vyriausybė jam buvo pasiūlusi nuolatinę vizą, duodama teisę rašyti visa, ką jis nori, bet pageidaudama susilaikyti nuo pikty politinių pareiškimų, kenkiančių Sveicarijos neutralumui. Iš Ciuricho A. Solženicinas per V. Vokietiją atvyko į Kopenhagą, kur jo laukė norvegų žurnalistas P. E. Hegge, ir laivą išplaukė į Oslo, Norvegijos vyriausybė jam davusi turistinę vizą, tačiau už premjeras T. Bratteli jau yra pareiškęs, kad Norvegija sutikvima į A. Solženiciną priglausti visam laikui, jeigu jis norėtų. Viešėdamas Oslo mieste, A. Solže-

nicinas jau apžiūrėjo velionės rašytojos Sigfridos Undset netoli Oslo esantį namą, kurį jam yra pasiūlusi velionės šeima.

A. SOLŽENICINO ĮPĖDINIS?

Kontroversinis jaunesniosios kartos poetas Jevgenijus Jevtusenka nustebo savo draugus kompartijos centriniame komitejui ir L. Brežnevui pasiūsta telegrama, protestuojančia prieš A. Solženicino suėmimą dėl Stalino nusikaltimus atskleidusios knygos. Už šį žygį Rašytojų Sąjungos valdyba jį apšaukė šantažistu ir pareikalavo viešai pasmerkti A. Solženiciną. Į tokį rašytojų valdybos šantažą J. Jevtusenka reagavo plačiai paskleistu 1.800 žodžių pareiškimu, smerkiančiu Kremliaus vadus už jį ištikusį pažeminimą dėl pagalbos A. Solženicinui ir reikalaujančiu užbaigti dabartinę tylą apie Stalino laikotarpio žiauruosius nusikaltimus. Tokiu atviru reikalavimu J. Jevtusenka dar kartą viešai pasisako už A. Solženicino "Gulago salyną", kuriame kaip tik ir buvo atskleisti daugiausia Stalino laikų nusikaltimai. Maskvos televizija skubiai atšaukė visai Sovietų Sąjungai skirtą J. Jevtusenkos eilėraščių skaitymo vakarą, kuriame jis visada susilaukia pilnos salės savo talento gerbėjų. Matyt, buvo prisibijota, kad J. Jevtusenka laidos metu gal pasmerkti A. Solženicino ištėrimą. J. Jevtusenka su Kremliaus vadais jau buvo susikirtę 1968 m., pasmerkdamas jų suplanuotą invaziją Čekoslovakijon. Vėliau betgi vėl prisitaikė prie partinės linijos ir net buvo išleistas užsienin. Problema kompartijai sudaro J. Jevtusenkos populiarumas jauniojoje kartoje, jo poezijos kūrinių šimtatūkstantiniai tiražai.

RASTININKELIŲ SAJUNGA?

Sovietinė Rašytojų Sąjunga staiga iš savo eilių pašalino Vladimirą Voinovičių, kuris jau prieš gerą mėnesį stojo ginti A. Solženicino ir jo "Gulago salyno". Po pašalinimo jis apkalto nuo Rašytojų Sąjungos valdybą, kad ji savo melu yra prisidėjusi prie A. Solženicino ištėrimo ir kad ši organizacija jau yra tapusi tik eilių raštininkelių sąjunga, perduodančia skaitytojams oficialius memorandumus kaip literatūros kūrinius. Vyresniosios kartos rašytojas Borisas Sluckis "Junost" žurnale paskelbė eilėrašį "Nevisiška!", kuriame kalbama apie žmogaus sunaikinimą jo suniekinimu ir primena, kad toks apšmeižtas asmuo kartais yra pajėgus smogti aštrų atkirtį ir pakilti į naujas augstumas. Eilėrašius tikriausiai skirtas A. Solženicinui ir parašytas tuo metu, kai prieš jį buvo nukreipta šmeižtų banga. Jungtinės Tautos pasiekė dr. A. Sacharovo bei kitų intelektualų raštas, pranešantis, kad psichiatrinėje ligoninėje merdėja 1972 m. Kieve suimtas matematikas Leonidas Pliuščas. Kompartija jį apkalto antisovietine propaganda ir uždarė ligoninėje. Šis raštas patvirtina, kad A. Solženicino prieš pat ištrėmimą išskeltas, reikalavimas paleisti iš psichiatrinę ligoninių jose kankinamus politinius kalinus nebuvo iš pirmo išlauktas prasimanymas.

PRIPAZINO BENGALIJA

Pakistano premjeras Z. A. Bhutto, paskatintas seminaru atvykusiu mahometoniškų valstybių vadu, suteikė pilną diplomatinę pripažinimą Bengalijos respublikai, buvusiam R. Pakistano, neoriklausomą paskelbusiam 1971 m. kare. Po šio pranešimo seminaru atvykusi Bengalijos premjera M. Rahmaną prez. Z. A. Bhutto sutiko oficialiu patrankų devyniolikos šūviu salutu, skiriamu valstybių vadams.

Tėviškės Ziburiai — lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Ziburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata \$8.50, pusmetinė — \$5. Rėmėjo prenumerata \$15
Skelbimai nuostatom numerui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostata.
Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Ziburiai", Inc.
Subscription rates: \$8.50 per year, \$5 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

941 Dundas Street West, Toronto 3, Ont., Canada
M6J 1W4 Tel. 368-6813

KAS PADEDA IŠLIKTI LIETUVIAIS?

PRANYS ALSĖNAS

Nesustojant prie detalių, į tai atsakyti, jog svarbiausieji lietuviškosios išsilavinimo iššalikai ramsčiai yra lietuviškosios parapijos, lietuvinės mokyklos (daugiausia šeštadieninės), savojo grafi, kultūringa (žinoma, ne šovininė) elgsena bei laikysena švietimui ir savųjų (ypač jaunimo) akivaizdoje.

Pirmiausia lietuviškosios parapijos. Šioje srityje esama pas mus nemaža "patarimų", dėsnių savo samprotavimus žodžiais arba raštu. Vienas iš tokių patarimų klausia: kam, girdi, atitenka lietuvių parapijų sudėti turai? Jis nurodo ir pavyzdį — Visų Šventųjų parapiją Čikagoje. Kitur tokio pranešimo skelbėjas savo straipsniui tokią antraštę parinko: "Ką kalbėjo bažnyčios plynai?" Palikęs pokalbį su plynais dialoga nuošaliau, pasisakau ir kas jis buvęs, būtent, Visų Šventųjų parapijos narys. Ten įsiai sakoma: "Meile savo broliui išskietim — plynai". Norėtum paklausti: kokią meilę? O jeigu niekas iš Amerikos ir Kanados žmonių nebūtų aukoję parapijoms kurti pinigų ir tuos žaliuosius dolerius būtų laikę kišenėse, kojine ar bankuose — jau būtų didesnė meilė savam broliui ar seseriai?

Autorius samprotuoja: Mums pats Dievas ir laimingas likimas lėmė ištrūkti iš enkavedisto-ruso imperialisto nasrų, todėl visam pasauliui turime saukti, kaip kenčia mūsų tėvynė, kaip žudo ma siela ir kūnas jos vaikų. Todėl mes, girdi, turime rašyti knygas, leisti laikraščius, išlaikyti lietuviškas mokyklas, sukurti kultūros informacijos fondus. Melstis esą privalome palapinėse, kukliose šventyklose, nes mums kiekvienas centas reikalingas dideliu uždavinu: išgelbėti mūsų kultūrą, mūsų gyvenimo būdą, tėvynę sugriautus namus, šventyklas atstatyti, tironijos pačiais sukaustyti broliui padėti. Toliau sakoma: Argi mes nežinojome kuo, kaip baigsis milijonai, šimtai milijonų dolerių, kuriuos mes sunėšėm, sudėjome po debesis skiriančiais bokštais? ... Turėkim drąsos ir savigarbos prisipažinti: mes žinojome, kas atsitiks su mūsų taip sunkiai uždirbtu pinigų, bet mes leidomės apgaunami, ir patys save įtikinėjome neįtikinamumu. Ir dabar patylojoms, vis taip pusiau lūpu, vislab, kaip sakė Donelaičiai, bijom mūsų ponų pasakyti, ką turėjom seniai pasakyti.

Esą nelabai smagu prisipažinti, kad buvo didelė klaida sudėti milijonus dolerių į plytas, į mūrus, į tuos gausius lietuvių parapijų pastatus, kurie ilgai išsilygo iš lietuvių rankų. Spauddoje mirgėjo žinutės, jog vienoje ar kitoje vietoje parapija jau nebelietuvių, ji atimta ir atiduota svetimačiams. O kiek tokių faktų nutylima. Juk matome, kad daugelyje vietų lietuviai liko tik vargingais inamiais savo buvusiose parapijose, o didelę dalį turto jau valdo svetimi.

Daugeli lietuvių šventovių, girdi, buldozeriai jau nugriovė. Nesumaišykime, esą, dviejų dalykų: milžiniškų mūrų ir maldos. Mūsų laisvės kovotojai po medžių meldėsi ir mirė, kapo žymės nepalikę, o mes įsirežę statom mūrus, kai užtektų kuklios

pastogės nuoširdžiai maldai. Sutauptytais milijonais skelbtume pasauliui mūsų laisvės kovas knygomis, laikraščiais, parengimais.

Sitaip kalbėjusi Visų Šventųjų plyta.

Tokie rašėjai vienašališkais teigimais, be jokių rimtesnių svarstymų paneigia lietuvių darbų ir veiklą, suniekina jų ištikinimus.

Čia norisi paklausti, argi lietuviai S. Amerikoje, šalia pastatytų puošnių šventovių, nebeleidžia knygų, žurnalų, laikraščių ir t. t.? Siūlyčiau tokiems autoriams grįžti į palapines, žvilgtelėti į tai, kas yra (nes savos gal ir neturi ...), tai į kitų lietuvių savas bibliotekas, kuriose pamatys didelę Lietuvių Enciklopediją, jau du toms išleistas Lietuvos Enciklopedijos anglišką, tos pačios J. Kapočiaus leidyklos 6 labai puošnūs V. Krėvės raštu tomas, Biržiškos "Aleksandrynos", Br. Kvikiolo 4 milžiniškus tomas "Mūsų Lietuva" ir daugybę kitų grožinės literatūros knygų, prisiminimų ir t. t. Taigi, žmogau, reikia tik gerų norų: galima ir melstis Dievo garbei pritaikintose šventovėse — ne palapinėse, ir skaityti gausias knygas.

Dėl vienos ar kitos bažnyčios nusavinimo ir pavedimo kitiems yra ir lietuvių kaltės bei apsielaidimo. Pralobę mūsų tautiečiai (daugelis iš jų) metė savo gyventas vietoves ir išsidaigino į giliausias miesto periferijas — "tylius, jokio triukšmo ne keliančius" bungalus. Į savo buvusias parapijines šventoves teatsilanko per metus gal porą ar trejetą kartų. Tad kas beliko daryti bažnytinę vadovybę? Tik pavesti šventoves kitiems, nes Amerikoje jų pavertimas sandėliais nepraktikuojamas ...

Autoriaus rašoma, jog kaikiurais lietuvių šventoves buldozeriai nugriovė. Tai ne naujiena. Kiekviena valstybė turi tam tikrą įstatymą ("Expropriation Act"), ir, jeigu joms prireikia kur nors naują plentą tiesi ar kokį nors reikšmingą valstybei pastatą statyti, nusavina betkokią pastatą ir nugriaua, žinoma, už pinigus.

Lietuviškosios parapijos, ypač Amerikoje, buvusios ir tebesančios lietuviškos, atliko milžinišką didelį vaidmenį ir priekais-tauti bei priekabiau dël jų "puošnumo", didumo ir brangumo nėra mažiausio pagrindo. Priešingu atveju, ypač mūsikių "dipukų" kartos imigrantai, nebūtume gal radę čia nė vienos lietuviškos šeimos. Jie jau būtų asimiliavęsi arba pritaipę prie "paliokų", "airišų" ar kitų.

ČESNAKAS — SVEIKA TAU

Kaip puikus, natūralus prieskonis, česnakas šimtomis buvo vartojamas tūkstančiuose valgių. Europiečiai vartojo česnaką daugelį metų kaip maisto, turintį natūralius maisto savybių.

ADAMS GARLIC PEARLES turi savybę gryninti žmogaus organizmą.

ADAMS GARLIC PEARLES buvo paruošiami per 35 metus ir potenkio tūkstančius vartotojų. Dar šandien nusipirki ADAMS GARLIC PEARLES ir pamatysi, kaip šis puikus, natūralus produktas tau patiks.

Kapsulės pavidalo neturi nei kvapo nei skonio!

MOHAWK FURNITURE LTD.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS
ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI
ĮVAIROŠ KILIMAI • SALDYTUVAI
VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.
SIUVAMOS MAŠINOS • RAŠOMOS MAŠINĖLĖS
Nemokamas į namus pristatymas.
KRAUTUVES:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. O X 9 - 4 4 4 4
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Britanijos Londone lenkų istorikas Wladyslaw Pobog - Malinowski 1967 m. išleisdo 900 puslapių veikalą "Najnowsza Historia Polityczna Polski". Skyrtyje "Wilno i Lwow" autorius pasakoja apie Vilnių ir kovas su lietuviais. Jo mintis čia ir atpasakoju.

Aprašymą Vilniaus ir lietuvių bylos autorius pradeda nuo Versalio taikos konferencijos. Esą 1919 m. birželio 4 d. toje konferencijoje anglų atstovas Lloyd George prikišo Lenkijai norą grobti bei savintis svetimas žemes vakaruose ir rytuose. Lenkų tauta, užmiršusi savo nelaisvę, siekia paversti mažesnius bei silpnesnius kaimynus. Atgavusi laisvę milijoninėmis sąjūgininkų aukomis, Lenkija varginanti taikos konferenciją sunkiai sprendžiamu problemom, verčianti stabdyti jos (Lenkijos) pretenzijas į svetimas žemes.

Konferencijoje dalyvavęs Lenkijos užsienio reikalų min. I. Paderewski, karštai protestavo prieš tokius priekaištus. Remdamasis lenkų tautos vado atsisakimu ir seimo nutarimu (gegužės mėnesio), jis pareiškė, esą Lenkija leidžia D. Lietuvos Kunigaikštystės gyventojams laisvai pasisakyti dėl savo likimo. Minėtoms žemėms rytuose ir vakaruose esąs gyvybinis Lenkijos reikalas.

Wilsonas sekančiame posėdyje birželio 12 d. pasiūlė nustatyti demarkacijos liniją. Vėliau nuo jos atsisakė. Taip pat atsisakė nuo ukrainiečių valstybės atsteigimo, o Lvonas priskirtas Lenkijai, nors ukrainiečiai kovojo bei priešinosi 9 mėnesius.

Po kurio laiko lenkai pasisuntė savo kariuomenės dalinius į Lydą, kad apsisaugotų nuo bolševikų puolimo. Be to, reikėjo saugotis ir nuo vokiečių, kurie lenkam buvo perdavę Gardiną, tačiau savo kariuomenę laikė Suvalkijoje ir kauniškėje Lietuvoje. Strateginiu atžvilgiu, po Vilniaus užėmimo, lenkam reikėjo užimti Plocko-Molodečno-Lvovo geležinkelį.

Kai padėtis šiek tiek stabilizavosi 1920 m. ir praėjo pavojus iš vokiečių, kurie galėjo smogti lenkam iš Lietuvos, generolo Szeptickio armija pradėjo karo veiksmus ties Smurgainiais ir liepos 1-4 dienomis užėmė N. Vilnelę bei Molodečną.

Jau 1915 m. vokiečiai kurstė Vilniaus lietuvių ir gudus prieš lenkus, kurie buvo daug stipresni, geriau įsikūrę, pranašesni savo kultūra. Jie norėjo sujungti Vilniaus kraštą su Lenkija. Kurstymo tikslu buvo įsteigta gudų mokytojų seminarija Svisločiuje. Be to, buvo įsteigta 350 gudų mokyklų net tose srityse, kur žmonės reikalavo lenkiškų mokyklų. Pradėtas leisti gudų laikraštis "Homan", kurio cen-

ziorium paskirtas vokiečiai. Taip pat įsteigta gudų draugija "Zolpak" Vilniuje.

1917 m. Minske sušauktas gudų suvažiavimas nutarė steigti "demokratinę respubliką" federacijoje su Rusija. 1918 m. kovo mėnesį tautinė gudų taryba, priešakyje su Wacław Lastowski, paskelbė Gudijos nepriklausomybę, kuri, deja, nebuvo įgyvendinta.

Aplamai, gudai neturėjo tvirtos nusistatymo. Jie bandė bendradarbiauti su vokiečiais, dėtis su Maskva, jungtis su Lietuva. Kai lenkai užėmė Vilnių ir Naujarduką, jie kreipėsi į Varšuvą, prašydami priimti bendrą federaciją su Lenkija. Gudams imponavo J. Pilsudskis, kuris, užėmęs Vilnių, paskelbė garšų atsišaukimą. Jame žadėjo Gudijai laisvą apsisprendimą.

Jei gudų problema buvo sprendžiama pagal Pilsudskio planą, tai lenkų-lietuvių byla klostėsi kitaip. Pilsudskis, užėmęs Vilnių, pajuto, kad kieta lietuvių laikysena šiek tiek sušvelnėjo, kad jie lyg ir sutiko su kažkokiu Vilniaus "kondominium" kaip sąlyga bendros priešbolševikinės veiklos. Jie reikalavo atiduoti geležinkelio liniją Vilnius-Varėna.

Pilsudskis pranešė Paderewskiui Paryžiuje, kad lietuvių daliniai negausūs, menkai ginkluoti, silpnai organizuoti, faktiškai priklausą vokiečių kariuomenės vadovybei. Sakėsi negalintis sutikti su lietuvių reikalavimais, bet nenorįs traukti prieš bolševikiniam lietuvių frontui ir rytus nuo Vilniaus ir dëlto siūlęs praveisti demarkacinę liniją etnografiškai kalbančioje srityje, apimančioje ir Vilnių. Tuo būdu būsianti sudaryta galimybė lietuviams veikti prieš bolševikus nuo Ukmergės. Iš tikrųjų tai buvo linija, kuri lenkam priskirtų Alytų, Stakliškes, Ziehmarių. Pilsudskio nuomone, nereikia kreipti dėmesio į lietuvių protestus prieš Vilniaus ir Nemuno plotų okupaciją. Geriau esą pajieškoti sukalbamų lietuvių, o nesukalbamiems siūlyti pinigų. Gudai galį pasitarnauti lenkam, darydami spaudimą Kaune. Savo patikėtiniui Paryžiuje Wasilewskiui Pilsudskis pavedė sustiprinti ryšius su latviais ir estais bei juos panaudoti lietuvių kietumui palausti. Taip pat jis pavedė Paderewskiui Paryžiuje prašyti sąjungininkų intervencijos bei spaudimo.

Pirmuosius pasikalbėjimus su lietuviais Vilniuje pradėjo gen. Szeptickis, Pilsudskio pavestas. Nors nepasiekta susitarimo, tačiau išreikalauta iš lietuvių susilaikyti nuo karinių veiksmų ir derybas perkelti į Varšuvą, kur

mis, ką mes čia darom. Jie yra atthet tautos žmonės, tamsesnės odos, skirtingi nuo kitų indoneziečių. Pastarieji yra polineziečių rasės ir priklauso jų kultūrai. Tai gabūs žmonės, gimę mehininkai, pasižymi dideliu draugiškumu. Jų moterys labai gračios. Todėl jie visur yra labai mėgstami. Dirbti per daug jie nemėgstami. Gyvendamas čia, sunki visur tik mandaguma, kuris vakarietį po kiek laiko ima varginti. Kalba yra labai paprasta, rašoma lotyniškais raidėmis. Kalbą galima per kelis mėnesius išmokti. Nuobodumui išblaškyti kas 6 savaitės gaunu vieną savaitę atostogų su apmokėtomis visomis išlaidomis išvykti į Maleziją ar Tailandiją. Vienas australietis rašytojas yra apibūdinęs Sumatrą, sakydamas, kad tai labai puikus kraštas su maloniais žmonėmis, gyvenančiais pagal jūrą skirtingomis kolonijomis, lyg salelėmis jūroje. Džiunglėse esą gyvena laukiniai žmonės. Jis mažai ką rašė apie atthet žmones. Pastarieji praeityje ištisus šimtmečius vertėsi ir dabar dar verčiasi, jei yra proga, plėšikavimu jūroje. Šimtmečius per šį Malacę sasiaurį ejo didžiausia prekyba tarp Rytų ir Vakarų pasaulio — Indijos, Kinijos, Indonezijos, Arabijos ir Europos. Mažais laivais arabai iš Jemeno būdavo šios prekybos tarpininkai. Dëlto piratai čia klestėjo, juoba, kad tai buvo labai pelningas dalykas.

Prieš I D. karą anglų laivynas davė šią salą valdantiems olandams ultimatumą perimti jos visą kontrolę. Olandai valdė ją tik iki šio džiunglių ruožo, skiriančio atthet tautą nuo visos Sumatros. Mat, anglai negalėjo toleruoti piratų. Jie grąsino užimti visą Sumatrą, jei olandai nepaklus. Pastarieji nutiesė kelią bei siaurą geležinkelį ir su-

Naujausia politinė lenkų istorija

Naujai parašyta istorija, bet pasaka apie Vilnių ir lietuvius — sena

STEPAS VARANKA

jau nuo balandžio mėnesio veikė diplomatinė Lietuvos misija su Jurgiu Sauliu priešakyje. Ši misija savo balandžio 25 d. notę reikalavo, kad Lenkija pripažintų nepriklausomą Lietuvą su sostine Vilniumi. Tai buvo sąlyga tolimesnėm deryboms.

Paderewski, kaip Lenkijos užsienio reikalų ministeris, atsakė į tą notą gegužės 16 d., pareiškdamas, kad sutinka tuojau užmegzti "nuosirdžiausius" santykius su lietuvių tauta, tačiau valstybės sienos sprestinos vėliau. Dabar prieš Lenkiją ir Lietuvą stovįs bendras bolševikinis pavojus, dëlto esą reikia aptarti bendrą gyimosi planą.

Kaunui šis pareiškimas nebuvo pakankamai tvirtas (pakankamai autoriaus parašyta kabutėse, S. V.). Saulys gegužės 22 d. nota atsakė, kad lenkų karas su Rusija esąs tik pretekstas, denigias lietuviškų žemių bei Vilniaus okupaciją. (Okupaciją autorius rašo kabutėse, S. V.). Protesto ženklau Lietuvos delegacija iš Varšuvos grįžo Kaunan.

Lenkijos vyriausybė negalėjo sutikti su tokiu Kauno nusistatymu ne tik dël priekšamos priedangos, bet ir dëlto, kad žemės plotuose, dël kurių protestavo Kaunas, lietuvių visai nebuvo arba labai mažai. Lenkijos vyriausybė, nepaisydama Saulio išvykimo ir protesto, kaip patarė Pilsudskis, tuojau išsiuntė savo delegaciją į Kauną. Jai vadovavo Stanisław Stanisławski.

Ten ji tarėsi su Mykolu Slezevičiumi dvi savaites — nuo gegužės 28 iki birželio 12 d., bet pagėdaujamų rezultatų nepasiekė. Taip pat nieko nelaimėjo karinio eksperto M. Mackiewicz pasitarimai su lietuvių karininkais. Tiesa, lietuviai padarė nuolaidą — Vilniaus "okupaciją" pateisino dël bolševikų pavojaus, bet reikalavo pripažinti jiems Daugpilį, žemes apie Daugpilį, dalį Naručio ežero bei plotus išilgai Nemuno, įvesti civilinę administraciją Gardine ir Suvalkijoje, priimti lietuvių atstovus lenkų administracijoje, valdančioje žemes prie Nemuno su sąlyga, kad sienas ten nustatys augščiausioji taryba Paryžiuje. Taip pat lietuvių užsišpyrusiai reikalavo, kad lenkai jiems pavestų taktinę vadovybę lenkų kariuomenės daliniuose, veikiančiuose Vilniaus krašte.

Tokių reikalavimų lenkai priimti negalėjo. Nenorėdami nutraukti derybų, jie pasiūlė lietuviams: aiškiau išdėstyti savo reikalavimus bei sąlygas, gincijamų žemių priklausomybę spręsti plebiscitu pagal Wilsono taisykles, neleisti vokiečių įsiriti, kurios bus perleistas lietu-

vių administracijai. Pagaliau 1919 m. birželio 24 d. buvo paskelbta Lenkijos nota, sakanti, kad Lenkijos vyriausybė pripažins Lietuvos nepriklausomybę tik tuomet, kai iš Kauno pasitrauks vokiečių kariuomenė — Lenkijos priešas, varžas ir lietuviams laisvai pasisakyti.

Lenkų ofenzyva balandžio mėnesį Vilniaus kryptimi ir vėlesniai kariniai veiksmai prieš bolševikus kenkė lietuvių interesams, bet atitolino raudonąjį pavojų. Užimtos srityse lenkai nerado žmonių, kurie norėtų priklausyti Lietuvai.

Prieš žygi į Vilnių Pilsudskio buvo pasiūstas antrojo balandžio balandžio pusėje. Ją sudarė Mykolas Roemeris, Jozef Lukomski ir Zygmunt Jundzill. Ji lietuviams pasiūlė "bendrą išeitį": atgaivinti Didžiąją Lietuvos Kunigaikštystę bei uniją su Lenkija nuo to momento, kai lenkų kariuomenė įžengs Vilniun. Kaunas tą pasiūlymą atmetė.

(Bus daugiau)

bet atitolino raudonąjį pavojų. Užimtos srityse lenkai nerado žmonių, kurie norėtų priklausyti Lietuvai.

Prieš žygi į Vilnių Pilsudskio buvo pasiūstas antrojo balandžio balandžio pusėje. Ją sudarė Mykolas Roemeris, Jozef Lukomski ir Zygmunt Jundzill. Ji lietuviams pasiūlė "bendrą išeitį": atgaivinti Didžiąją Lietuvos Kunigaikštystę bei uniją su Lenkija nuo to momento, kai lenkų kariuomenė įžengs Vilniun. Kaunas tą pasiūlymą atmetė.

(Bus daugiau)

bet atitolino raudonąjį pavojų. Užimtos srityse lenkai nerado žmonių, kurie norėtų priklausyti Lietuvai.

Prieš žygi į Vilnių Pilsudskio buvo pasiūstas antrojo balandžio balandžio pusėje. Ją sudarė Mykolas Roemeris, Jozef Lukomski ir Zygmunt Jundzill. Ji lietuviams pasiūlė "bendrą išeitį": atgaivinti Didžiąją Lietuvos Kunigaikštystę bei uniją su Lenkija nuo to momento, kai lenkų kariuomenė įžengs Vilniun. Kaunas tą pasiūlymą atmetė.

(Bus daugiau)

bet atitolino raudonąjį pavojų. Užimtos srityse lenkai nerado žmonių, kurie norėtų priklausyti Lietuvai.

Prieš žygi į Vilnių Pilsudskio buvo pasiūstas antrojo balandžio balandžio pusėje. Ją sudarė Mykolas Roemeris, Jozef Lukomski ir Zygmunt Jundzill. Ji lietuviams pasiūlė "bendrą išeitį": atgaivinti Didžiąją Lietuvos Kunigaikštystę bei uniją su Lenkija nuo to momento, kai lenkų kariuomenė įžengs Vilniun. Kaunas tą pasiūlymą atmetė.

(Bus daugiau)

bet atitolino raudonąjį pavojų. Užimtos srityse lenkai nerado žmonių, kurie norėtų priklausyti Lietuvai.

Prieš žygi į Vilnių Pilsudskio buvo pasiūstas antrojo balandžio balandžio pusėje. Ją sudarė Mykolas Roemeris, Jozef Lukomski ir Zygmunt Jundzill. Ji lietuviams pasiūlė "bendrą išeitį": atgaivinti Didžiąją Lietuvos Kunigaikštystę bei uniją su Lenkija nuo to momento, kai lenkų kariuomenė įžengs Vilniun. Kaunas tą pasiūlymą atmetė.

(Bus daugiau)

bet atitolino raudonąjį pavojų. Užimtos srityse lenkai nerado žmonių, kurie norėtų priklausyti Lietuvai.

Prieš žygi į Vilnių Pilsudskio buvo pasiūstas antrojo balandžio balandžio pusėje. Ją sudarė Mykolas Roemeris, Jozef Lukomski ir Zygmunt Jundzill. Ji lietuviams pasiūlė "bendrą išeitį": atgaivinti Didžiąją Lietuvos Kunigaikštystę bei uniją su Lenkija nuo to momento, kai lenkų kariuomenė įžengs Vilniun. Kaunas tą pasiūlymą atmetė.

(Bus daugiau)

bet atitolino raudonąjį pavojų. Užimtos srityse lenkai nerado žmonių, kurie norėtų priklausyti Lietuvai.

Prieš žygi į Vilnių Pilsudskio buvo pasiūstas antrojo balandžio balandžio pusėje. Ją sudarė Mykolas Roemeris, Jozef Lukomski ir Zygmunt Jundzill. Ji lietuviams pasiūlė "bendrą išeitį": atgaivinti Didžiąją Lietuvos Kunigaikštystę bei uniją su Lenkija nuo to momento, kai lenkų kariuomenė įžengs Vilniun. Kaunas tą pasiūlymą atmetė.

(Bus daugiau)

bet atitolino raudonąjį pavojų. Užimtos srityse lenkai nerado žmonių, kurie norėtų priklausyti Lietuvai.

Prieš žygi į Vilnių Pilsudskio buvo pasiūstas antrojo balandžio balandžio pusėje. Ją sudarė Mykolas Roemeris, Jozef Lukomski ir Zygmunt Jundzill. Ji lietuviams pasiūlė "bendrą išeitį": atgaivinti Didžiąją Lietuvos Kunigaikštystę bei uniją su Lenkija nuo to momento, kai lenkų kariuomenė įžengs Vilniun. Kaunas tą pasiūlymą atmetė.

(Bus daugiau)

bet atitolino raudonąjį pavojų. Užimtos srityse lenkai nerado žmonių, kurie norėtų priklausyti Lietuvai.

Prieš žygi į Vilnių Pilsudskio buvo pasiūstas antrojo balandžio balandžio pusėje. Ją sudarė Mykolas Roemeris, Jozef Lukomski ir Zygmunt Jundzill. Ji lietuviams pasiūlė "bendrą išeitį": atgaivinti Didžiąją Lietuvos Kunigaikštystę bei uniją su Lenkija nuo to momento, kai lenkų kariuomenė įžengs Vilniun. Kaunas tą pasiūlymą atmetė.

(Bus daugiau)

bet atitolino raudonąjį pavojų. Užimtos srityse lenkai nerado žmonių, kurie norėtų priklausyti Lietuvai.

Prieš žygi į Vilnių Pilsudskio buvo pasiūstas antrojo balandžio balandžio pusėje. Ją sudarė Mykolas Roemeris, Jozef Lukomski ir Zygmunt Jundzill. Ji lietuviams pasiūlė "bendrą išeitį": atgaivinti Didžiąją Lietuvos Kunigaikštystę bei uniją su Lenkija nuo to momento, kai lenkų kariuomenė įžengs Vilniun. Kaunas tą pasiūlymą atmetė.

(Bus daugiau)

bet atitolino raudonąjį pavojų. Užimtos srityse lenkai nerado žmonių, kurie norėtų priklausyti Lietuvai.

Prieš žygi į Vilnių Pilsudskio buvo pasiūstas antrojo balandžio balandžio pusėje. Ją sudarė Mykolas Roemeris, Jozef Lukomski ir Zygmunt Jundzill. Ji lietuviams pasiūlė "bendrą išeitį": atgaivinti Didžiąją Lietuvos Kunigaikštystę bei uniją su Lenkija nuo to momento, kai lenkų kariuomenė įžengs Vilniun. Kaunas tą pasiūlymą atmetė.

(Bus daugiau)

bet atitolino raudonąjį pavojų. Užimtos srityse lenkai nerado žmonių, kurie norėtų priklausyti Lietuvai.

Prieš žygi į Vilnių Pilsudskio buvo pasiūstas antrojo balandžio balandžio pusėje. Ją sudarė Mykolas Roemeris, Jozef Lukomski ir Zygmunt Jundzill. Ji lietuviams pasiūlė "bendrą išeitį": atgaivinti Didžiąją Lietuvos Kunigaikštystę bei uniją su Lenkija nuo to momento, kai lenkų kariuomenė įžengs Vilniun. Kaunas tą pasiūlymą atmetė.

(Bus daugiau)

bet atitolino raudonąjį pavojų. Užimtos srityse lenkai nerado žmonių, kurie norėtų priklausyti Lietuvai.

Prieš žygi į Vilnių Pilsudskio buvo pasiūstas antrojo balandžio balandžio pusėje. Ją sudarė Mykolas Roemeris, Jozef Lukomski ir Zygmunt Jundzill. Ji lietuviams pasiūlė "bendrą išeitį": atgaivinti Didžiąją Lietuvos Kunigaikštystę bei uniją su Lenkija nuo to momento, kai lenkų kariuomenė įžengs Vilniun. Kaunas tą pasiūlymą atmetė.

(Bus daugiau)

bet atitolino raudonąjį pavojų. Užimtos srityse lenkai nerado žmonių, kurie norėtų priklausyti Lietuvai.

Prieš žygi į Vilnių Pilsudskio buvo pasiūstas antrojo balandžio balandžio pusėje. Ją sudarė Mykolas Roemeris, Jozef Lukomski ir Zygmunt Jundzill. Ji lietuviams pasiūlė "bendrą išeitį": atgaivinti Didžiąją Lietuvos Kunigaikštystę bei uniją su Lenkija nuo to momento, kai lenkų kariuomenė įžengs Vilniun. Kaunas tą pasiūlymą atmetė.

(Bus daugiau)

bet atitolino raudonąjį pavojų. Užimtos srityse lenkai nerado žmonių, kurie norėtų priklausyti Lietuvai.

Prieš žygi į Vilnių Pilsudskio buvo pasiūstas antrojo balandžio balandžio pusėje. Ją sudarė Mykolas Roemeris, Jozef Lukomski ir Zygmunt Jundzill. Ji lietuviams pasiūlė "bendrą išeitį": atgaivinti Didžiąją Lietuvos Kunigaikštystę bei uniją su Lenkija nuo to momento, kai lenkų kariuomenė įžengs Vilniun. Kaunas tą pasiūlymą atmetė.

(Bus daugiau)

bet atitolino raudonąjį pavojų. Užimtos srityse lenkai nerado žmonių, kurie norėtų priklausyti Lietuvai.

Prieš žygi į Vilnių Pilsudskio buvo pasiūstas antrojo balandžio balandžio pusėje. Ją sudarė Mykolas Roemeris, Jozef Lukomski ir Zygmunt Jundzill. Ji lietuviams pasiūlė "bendrą išeitį": atgaivinti Didžiąją Lietuvos Kunigaikštystę bei uniją su Lenkija nuo to momento, kai lenkų kariuomenė įžengs Vilniun. Kaunas tą pasiūlymą atmetė.

(Bus daugiau)

jau nuo balandžio mėnesio veikė diplomatinė Lietuvos misija su Jurgiu Sauliu priešakyje. Ši misija savo balandžio 25 d. notę reikalavo, kad Lenkija pripažintų nepriklausomą Lietuvą su sostine Vilniumi. Tai buvo sąlyga tolimesnėm deryboms.

Paderewski, kaip Lenkijos užsienio reikalų ministeris, atsakė į tą notą gegužės 16 d., pareiškdamas, kad sutinka tuojau užmegzti "nuosirdžiausius" santykius su lietuvių tauta, tačiau valstybės sienos sprestinos vėliau. Dabar prieš Lenkiją ir Lietuvą stovįs bendras bolševikinis pavojus, dëlto esą reikia aptarti bendrą gyimosi planą.

Kaunui šis pareiškimas nebuvo pakankamai tvirtas (pakankamai autoriaus parašyta kabutėse, S. V.). Saulys gegužės 22 d. nota atsakė, kad lenkų karas su Rusija esąs tik pretekstas, denigias lietuviškų žemių bei Vilniaus okupaciją. (Okupaciją autorius rašo kabutėse, S. V.). Protesto ženklau Lietuvos delegacija iš Varšuvos grįžo Kaunan.

Lenkijos vyriausybė negalėjo sutikti su tokiu Kauno nusist

Lietuvos istorijoje savo laiką buvo pagarsėjusi kunigaikščių Radvilų giminė, kuri su dideliu atsidėjimu kovojo už tėvų žemę Lietuvą. Vėliau Radvilų giminėje tėvynės meilė išblėso. Giminių sulenkėjo, ir tokie jų palikuonys yra išlikę iki mūsų laikų. Kiek žinau, buv. Kenedienės sesuo ištekėjusi už Radvilos, lenkišką rašančio savo pavardę. Gal tai irgi vienas iš tų Radvilų palikuonių.

Prieš kiek laiko man į rankas pateko kun. A. Petrausko, MIC, knyga "Praeities pabiro" — atsiminimai iš 1905-1904 metų. Be kitų įdomių aprašymų, čia minima ir kunigaikštienė Magdalena Radvilienė. Ji tuo metu Varšuvoje valdė milijoninius turtus. Tarp kitko, ji turėjo ir savo koplyčią. Varšuvoje tuo met gyvenantieji lietuviai norėjo čia turėti lietuviškas pamaldas. Kun. Petrauskas, drauge su lietuvių įgaliotiniiais, parašė Radvilienėi prašymą.

Kodėl lenkiška pavadė?

Kun. A. Petrauskas rašo: Ilgai netrukus... telefonas skambina. Iš kur? Iš kunigaikštienės Radvilienės rūmų... prasideda pašnešys: "Ar tai kunigas geradaris eis pasirašęs prašyme apie bažnytelę prie Moniuskos gatvės?" Taip, jūsų šviesenybė. "Ar kunigas geradaris esi tikras lietuvis?" Taip, esu tikras lietuvis. "Tai kodėl kunigo geradario pavardė skamba lenkiškai — Piotrovskį? Juk tai tikra lenkiška pavardė." Taip, ji skamba lenkiškai dėl to, kad lenkai ją ant savo kurbalo perdūrė, bet manys lenkiško kraujo nė lašelio, jūsų šviesenybė, nerastum. Esu nuo didų prodiedžių gryniausio kraujo lietuvis. Lietuviškai mąstau, lietuviškus myliu ir lietuvių reikalais rūpinuosi. "Atsiprašau, kuniga geradarai, už tokį kamantinėjimą. Aš taip nenorėčiau, kad į mano namus pastogę lenkas įeity. Būk malonus apie trečią valandą užėiti pas mane į namus, tai tuomet pasikalbėsime apie visus reikalus" (101 psl.).

Ilgai svarstė klausimą

Radvilienė bažnytelę mielai sutiko leisti lietuviams naudotis. Tačiau "ilgai svarstėme klausimą, kaip padarius, kad mūsų Varšuvos bažnytelė visuomet pasiiktų lietuvių rankose. Ji labai buvo linkusi ją užrašyti Kauriūnų vyskupijai ir tokiu būdu kaip ir išimti iš Varšuvos valdžios. Taip labai ji lenkais nenorėjo pasitikėti" (103 psl.).

Iš kunigaikštienės buvo gautas leidimas laikyti lietuviškas pamaldas. Vyskupo sutikimas taip pat buvo duotas, tiksliai vyskupas abejojo, sakdamas kun. Petrauskui: "Ar iūs žinote, kad tenai nuo to laiko, kada kunigaikštienė paėmė ją į savo rankas, jau visa eilė kunigų perėjo, ir nė vienas negali sušilti vietoje. Ar jūs esate tikri, kad ir jūs nelaukia toks pat likimas."

kaip anų visų?" (106 psl.).

Lenkams čia nėra vietos

Iškilmingos buvo pirmosios lietuviškos Mišios Radvilienės koplyčioje. Jose dalyvavo ir pati kunigaikštienė.

Duryse pasitinkame ją aš ir daugybė žmonių. Pasisveikina ir eidama į vidų pastebi koridoriuje vieną poną, kurią užkalbina. Stačiai klausia (nežinau, kodėl šia, o ne kitas, kurių tiek daug buvo): "Ar tamsta lietuvis?" Anoji sako: "Ne. Esu lenkė." "Lenkė, lenkė tamsta?" — vis aukštytyn keldama balsą užsipoilė kunigaikštienė. — "Jei lenkė, prašau išeit lauk iš čia. Čia lietuvių pamaldos, lenkams čionai vietos nėra. Eikite sau į lenkiškas bažnyčias" (121 psl.).

Po kiek laiko kun. A. Petrauskas vėl atvyko pas kunigaikštienę pasikalbėti bažnyčios reikalais. Tarp kitko, kunigaikštienė ir sako kun. Petrauskui: "Prašau kunigą kapelioną lenkų neileisti į bažnyčią visiškai. Tegul jie eina į savo bažnyčias. Turi jų čia ganėtinai." Kun. Petrauskui ėmus prieštarauti, kad jis negali neimti iš lenkų pvy. šv. Mišių aukos, tai kunigaikštienė atšovė: "Jokių aukų iš lenkų kunigais kapelionas nepriminė. Aš pati užsisakau visiems metams mano intencija šv. Mišias" (137 psl.).

Pabaigai tenka pažymėti, kad kunigaikštienė Radvilienė, perdavusi lietuviams savo bažnytelės raktus, gražiai bažnyčią iliūminavo, atremontavo bei išpuošė. Taip pat gražiai sutvarkė kapelionų gyvenamąs kambarius. Šakaitas ji pati padengė ir dar priminė, kad jeigu reikės ko nors bažnyčiai ar kunigo gyvenamiesiems kambariams, visas šakaitas paprasė siųsti jai. Pati bažnytelė buvo taip išpuošta, kad atrodė gražiau už kitas Varšuvos bažnyčias. Kun. A. Petrauskas rašo:

Mūsų bažnytelė buvo puikiai išpušta visokiais papuošalais, o ypač gausiai buvo apšviesta elektros šviesa. Kitos Varšuvos bažnyčios tuo metu tiek daug elektros neturėjo. Tai viena, o antra: jiems elektros šviesa labai brangiai atstėjo, o mums visą elektrą, kiek tik mes jos suvarėdavome, apmokėdavo kunigaikštienė" (142 psl.).

Prasidėjus pirmasis pasaulinis karas išblaškė Varšuvos lietuvius. Po kun. A. Petrausko tą bažnytelę aptarnavo karo metu kun. Kulvietis, o vėliau kun. Vyšniauskas. "Kun. Kulvietis ir kun. Vyšniauskas abu buvo Marjonų vienuolių vienuoliai. Taigi per juos lietuvių bažnytelė Varšuvoje pateko į lenkų marjonų valdžią" (190 psl.).

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronto

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. WA 2-7981, 261-0537



Pasirašo į svečių knygą buvęs Toronto miesto valdybos narys Tony O'Donohue (viduryje) Vasario 16 šventės minėjime Toronto. Jo dešinėje — S. Šarkutė, kairėje — sol. V. Verikaitis, abu apylinkės valdybos nariai. Nuotr. J. Kreilio

DOVANŲ SIUNTINIAI ! LIETUVĄ ir kitas šalis

Prieš sudarant dovanų siuntinį savo giminėms Lietuvoje, pirmiausia pasitarkite su mumis, kas naudingiausia ir reikalingiausia jiems pasiųsti. Pavasarį ir vasaros sezonui siūlome šias prekes:

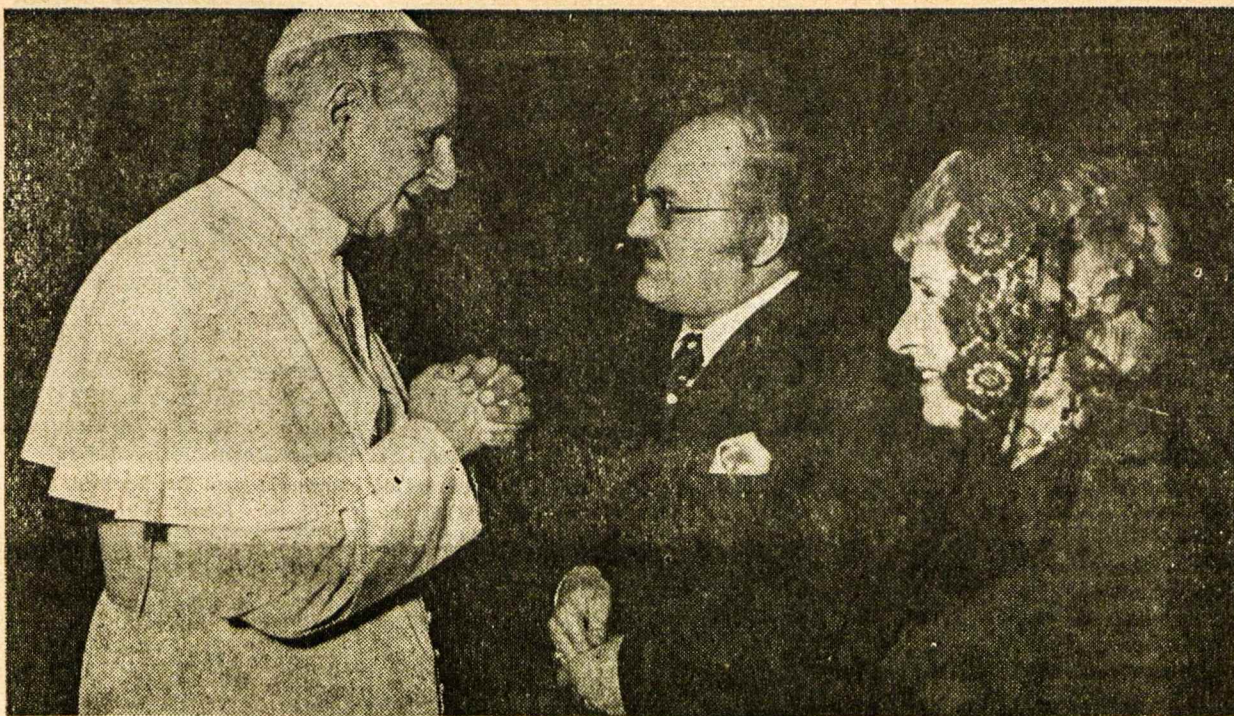
Nepermatomo nailono medžiaga suknėlei	\$10.00
Crimplene medžiaga suknėlei	\$11.50
Crimplene medžiaga su blizgučiais	\$14.00
Nailoninės arba šilkinės skarelės	\$ 2.50
Komplektas moteriškų nailoninių apatinių drabužių	\$ 9.00
Gefiūro medžiaga suknėlei	\$15.00
Labai gera angliška vilnonė medžiaga eilutei	\$42.00
Dirbtinis Mink kailis apsiaustu	\$50.00
Nailoniniai išieginiai marškiniai	\$ 8.50

Priimame užsakymus: automašinų, motociklų, dviračių, televizijos aparatų ir kt. Persiunčiame pinigų tokiom prekę, kurią iš čia negalima pasiųsti. Taip pat siūlome pasiųsti arba sau įsigyti "Olimpia" rašomąsias mašinėles su lietuvišku šriftu.

BALTIC STORES LTD. (Z. Juras)

421 Hackney Rd., London, E. 2. England
Tel. 01-739-8734 arba 01-460-2592

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus prekiems arba pinigais į Lietuvą ir kitas šalis. Reikalaukite mūsų kainoraščių, nurodykite savo pageidavimus.



Kanados daugiakultūrinių reikalų ministeris dr. St. Haidasz su žmona audiencijoje pas popiežių Paulių VI Romoje. Vasario 16 proga dr. S. Haidasz dalyvavo minėjime Toronte ir perdavė Kanados premjero P. E. Trudeau sveikinimus lietuviams

Diplomatas, gynęs Lietuvą užsieniuose

Vaclovas Sidzikauskas 1898. IV. 10. — 1973. XII. 2.

VYTAUTAS VAITEKŪNAS

lo baigimo diplomą Sidzikauskas gavo 1935 m.).

Veikėjas ir kalinys

Atrodo, patikima versija, kad Sidzikausko vaidmuo byloje su Vokietija buvo smarkiai užrū-



A. a. Vaclovas Sidzikauskas

tinęs kaikiurius įtakingus nacių, nes, netrukus po prezidento Hindenburgio mirties ir Hitlerio galutinio įsigalėjimo, Lietuvos atstovybėje Berlyne atsirado Sidzikausko inkriminuojantis pareiškimas. To padarinytis — baudžiamoji byla. Teismas Sidzikauską išteisino. Suprantama, į etatinę diplomatinę tarnybą jis nebeįėjo. Iki sovietų invazijos į Lietuvą ir jos okupacijos jis dėstė prekybos institutų diplomatinės istoriją, organizavo Lietuvos Vakarų Sąjungą, direktoriavo "Shell" bendrovėje, talkino užsienio reikalų ministerijai, įeidamas į Baltijos Santarvės leidžiamą "Revue Baltique" žurnalo redakcijos sudėtį. Lietuvą sovietams okupuavęs, Sidzikauską, kaip kad daugelis lietuvių, ėmėsi "globoti" NKVD. Kai jis, nuo NKVD "globos" bėgdamas, 1941. II. 27. pro rusų pasienio sargybas slapta prasilažė į Vokietiją, — Gestapas politiniam pabėgėliui davė "prieglaudą" Auschwitzo kacetę, pavertęs Sidzikauską tik kacetu nr. 24477. 1941 m. Gestapo kerštas politiniam pabėgėliui Sidzikauskui susisaukia su 1934 m. kaltinimu įgaliotam ministeriui Sidzikauskui. Normalia Auschwitzo kacetu tvarka nr. 24477 turėjo virsti krematoriumo dūmais, bet tai neįvyko, nes karo pradžioje Lietuva žmoniškai traktavo internuotus Lenkijos karius. Jų nevienuis vėliau buvo grįžęs į Lenkiją, pakliuvęs į Gestapo nagus ir į Auschwitzo kacetą. Ir čia, štai, kacetu lenkai, atsidėkodami už aną Lietuvos humanistiką, gelbsti mirčiai skirtą lietuvių. Pakartotinai gelbsti, kai nuo kacetu krematoriumo jis buvo tik per plauką. Tokiomis aplinkybėmis Sidzikauskienės nuolatinis rūpinimasis ir buvusių gerų pažįstamų Vokietijos augstų pareigūnų užtarimas pas Himlerį suspėjo 1942 m. lapkričio m. dar tebegyvam Auschwitzo kacetu nr. 24477 išrūpinti keliolapį į laisvę.

Tremties veikloje

Apgyvendintas Berlyne budriojo Gestapo priežiūroje (kasdieninė registracija policijoje), Sidzikauskas vistiek ryžosi įsijungti į lietuvių rezistencinę veiklą. Čia prasidėjo jo rezistencinės diplomatinės veiklos tarpsnis, trukęs iki mirties. 1944 m. vasarą sudarius VLIKO delegatūrą Berlyne, Sidzikauskas jai vadovauja. 1945. V. 9. atnaujinus VLIKO veiklą tremtyje, Sidzikauskas vadovauja jo politinei komisijai, pristato VLIKą amerikiečių, britų, prancūzų okupacinių valdžios viršinėms. 1946 m. dalyvauja VLIKO pasitarimuose ir susitarimuose su Lietuvos diplomatais dėl sudarymo organo, "kuris vykdytų vyriausybės funkcijas". 1947 m. E. Galvanauskui pasitraukus iš VLIKO vykdomosios tarybos pirmininko, tas pareigas perima Sidzikauskas. Tariausi su Lenkijos tremties vyriausybe dėl bendradarbiavimo. 1948 m. Sorbonoje skaito viešą paskaitą apie Baltijos valstybių problemą Europos problemų kontekste. Dalyvauja sutariant VLIKO santykius su Lietuvos rezistencijos atstovais. 1949 m. drauge su VLIKO pirmininku lankosi Jungtinės Valstybės ir Kanadoje, atstovauja Lietuvai Europos Sąjungos konferencijoje Lausannoje. Visą laiką stengiasi plėsti bendradarbiavimą su Estijos ir Latvijos tremties veiksniais. Kaip DP atvykęs į JAV, skiriamas ypatinguoju VLIKO bendradarbiu. 1950 m. įsijungia į Rytų Europos tremties veiksmų bendrą veikimą. Sutartinai su min. Zadeikiu rūpinasi gauti Laisvosios Europos Komiteto paramą lietuvių tremtinių, t. y. Lietuvos piliečių, politinei veiklai. To rezultatas — nuo 1951 birželio m. pradėjęs veikti Sidzikausko pirmininkaujamas Lietuvos Laisvės komitetas. 1954 m. Rytų Europos tremties veiksmų bendradarbiavimas įgyja Pavergtųjų Europos Tautų Seimo formą. Sidzikauskas — vienas pačių iškiliųjų šio seimo vadų. Kelias atvejais — jo pirmininkas ar vicepirmininkas. Ne tik Rytų Europos tremtiniams, bet ir valstybės departamentams, bet ir kongreso seimynuose, bent šeštame ar septyniame dešimtmetyje, Sidzikauskas buvo, kaip vokiečiai sakytų, "ein Begriff".

Kelias į Lietuvos laisvę

Savo rezistencinėje diplomatinėje veikloje, atsisakęs "Shell" b-vės po karo pasiūlytos vietos, Sidzikauskas pasiliko beveik dvidešimt metų lietuvių buvęs nepriklausomos Lietuvos diplomatinėje tarnyboje. Nors šioji veikla neatnešė tokių dramatiškų laimėjimų, kaip anos bylos Tarpautinio Teisingumo Tribunole, jis buvo patenkintas, kad ir dabartinėmis Lietuvos sąlygomis galėjo atsidėti Lietuvos reikalams ir, ką galėdamas, atlikti Lietuvos labui, giliai įsitikinęs, kad "kokia sunki bebūtų šių dienų Lietuvos padėtis, ji nėra ir nebus amžina." Tai, žinoma, nereikia, kad ta padėtis greit pasikeistų. Dar VLIKui esant Vokietijoje, Sidzikauskas pakartotinai primindavo, kad "istorijos girnos lėtai mala", kad Lietuvos kelias į nepriklausomybę atgavimą bus ilgas. Jo žodžiais tariant, turime būti pasirengę "ilgiems metams". O tą pasirengimą jis suprato pirmiausia kaip išvengti uždavinių okupuotai Lietuvai vykdytą vieningą sutarimą. Opozicija, rivalizacija, juoba veiksmų tarpusavio nesutikimas jam kėlė rūpestį ir nusivylimą. Jis nuoširdžiai sutiko 1964 m. VLIKO apsiėjungimą ir prisidėmė apsiėjungusio VLIKO valdybos pirmininkavimą, trukusį iki 1966. XI. 30. Sidzikauskas nuoširdžiai rėmė VLIKO iniciatyvą 1973 m. sukviesti veiksmus pasitarimams, kurie "neturėtų būti aprėžti tik įprastinių mūsų veiksmų įgaliotiniiais, o turėtų juose dalyvauti rimti bei galvoti ir disidentų, ir ekstremistų žmonės, ir, žinoma, mūsų spaudos atsakingi vadovai." Jam rūpėjo pašalinti "patriotinę išveiką skaldančią ir demoralizuojančią" (Nukelta į 9-tą psl.).

Radrijas dviejų kraštų lietuviams

AL. GIMANTAS

Pietrytinėje Mičigano valstijos dalyje ir kaimyninėse pietinio Ontario apylinkėse yra gerai girdima lietuviška "Lithuanian Melodies" radijo valandėlė (Detroit). Teisingiau reikėtų sakyti radijo valanda, kuri tris kartus į savaitę — pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais 8 — 9 v. v. pasiekia lietuvių klausytojus FM bangomis pačiame rodyklės viduryje.

Si valandėlė veikia vis vieno asmens iniciatyva — be jokių valdybų, komitetų, pasitarimų, ginčų ar skirtingų nuomonių, rinkimų, atsistatydinimų ir panašių viešosios veiklos sąvybių, kurios neretų atveju ne padeda, bet tik trukdo šiaip jau sklandžiai veiklą. Rapolas Valatka, Amerikoje gimęs lietuvis, tos radijo valandėlės iniciatorius, steigėjas ir vykdytojas, visada šviesios ir giedros nuotaikos, skaidraus entuziazmo sklindinas, be jokios didesnės reklamos dirba užsiibrėžta ir laisvai prisiminta neeilinės reikšmės darba. Jam šauiniai talkina žmona Onutė, taipgi Lietuvos nemačiusi, bet labai gerai lietuviškai išmokusi, ir eilė bendradarbių: Antanas ir inž. Algis Zaprackai, A. Misiūnas ir kt.

Trijų pilnų valandų savaitėje programa, jos sudarymas ir pravedimas reikalauja daug laiko ir išradingumo. Minėti asmenys talkina programos vedėjui žodžiu, o raštu savo žinios padeda Robertas Selenis (jaunimo reikalų informacija) ir Vl. Selenis — (bendrosios veiklos žinios). Pasinaudojama nemaža dalimi "Draugo" dienraščio spausdinamos medžiagos. Kadangi dalį klausytojų sudaro kanadiečiai lietuviai, dažnokai cituojamas "Tėviškės Žiburių" savaitraštis, skaitomi išiti, programos sudarytojų nuomone, aktualesni straipsniai.

R. Valatka yra atviras laikui ir žmonėms. Jo radijas yra patriotinis, platus ir tolerantiškas. Stengiamasi paruošti įvairias ir

turingas programas, pabrėžiant kultūrinį, politinį ir religinį pradą. Daug dėmesio skiriama jaunosios kartos reikalams. Jei kurioje srityje esama spragų, tai ne programos kaltė, bet visų tų, kurie, prašomi ir pakartotinai raginami, neskuba prisidėti prie programos tobulinimo bei plėtimo.

Savaime suprantama, "Lietuviškos melodijos", kaip ir visos kitos tautybių radijo programos, išsilaiko tik iš skelbimų ir aukų. Kaikuriuos radijo valandos skelbia ar turi narių telkimo vajus, kitos visą laiką reguliariai renka iš klausytojų aukas. R. Valatka neturi nei vieno, nei kito. Atskiri tautiečiai ar organizacijos be jokių raginimų atsiunčia savąją auką programai išlaikyti. Skelbimai (komerciniai, sveikinimai, mirčių pranešimai, užuojautos), kurių dalis yra nuolatiniai, ir minėtos aukos įgalina subalansuoti turimas išlaidas.

Programa ir toliau lieka populiari ir tautiečių mėgstama. Tris vakarus į savaitę ji ne tik informuoja, bet ir jungia tos apylinkės lietuvių abiejose J. A. V. ir Kanados pusėse.

Rapolai, nepavark!

SAUGOKITĖS NEREIKALINGŲ MOKESČIŲ!

Nuoširdžiai jums padėti gali JUOZAS RAMAS Toronte.

• Telefonas 363-7881 •

Optical Studio

OKULISTAS R. SCHMID
1596 Bloor Street West
Toronto 9, Ont. (prieš Lietuvį Namus) • Tel. 535-6252
Greitas patarnavimas, neauštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

ANTANUI TUTINUI

Lietuvoje mirus, broli KOSTĄ TUTINĄ Sudburyje,

Ont., nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

T. ir J. Kiškūnai

S. Kalytis

L. ir J. Geniai

V. Vaškėlis

A. Raslanas

A. Kairys

P. Genys

Broliai ALFONSUI mirus,

BALĮ SAKALĄ, jo šeimą ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučia —

Prisikėlimo Parapijos

Kredito Kooperatyvas

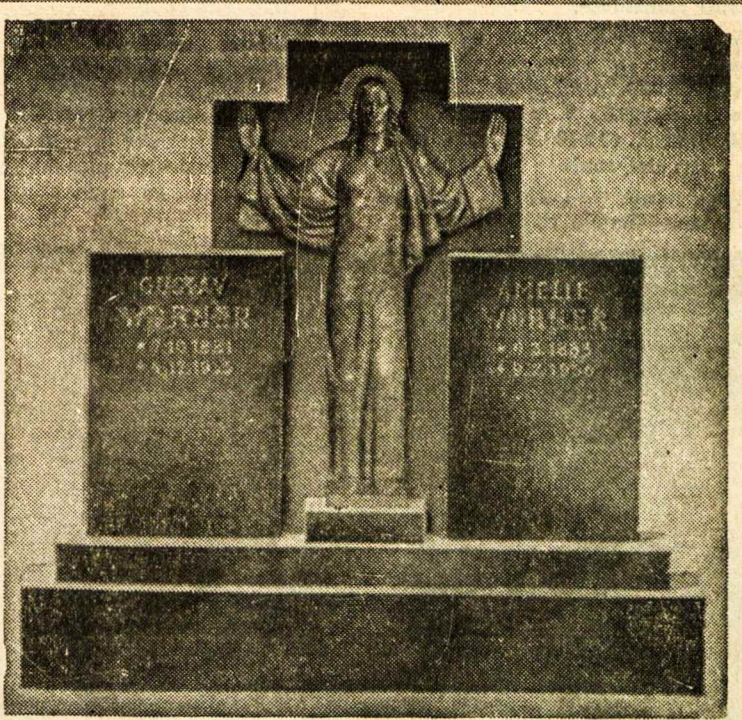
Mielam TĖVELIUI

Lietuvoje mirus, STASIUI ir ANTANUI TELSINS-KAMS nuoširdžiai užuojautą reiškia —

J. St. Juodikaiciai

Z. V. Gvaldos

V. Žemaitis



ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ
YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

A. SNIČKAUS IPEDINIS

"Canadian Press" agentūros pranešimu, paskelbtu Toronto "The Globe and Mail" dienrašty vasario 20 d., Maskva vėlonėms A. Sničkaus įpėdinių paskyrė Vilniaus partinio komiteto sekret. Petra Griškevič. Jis yra gimęs 1924 m. Kriaunose prie Radvilskio, II D. karo metais tarnavęs sovietų armijoje, veikęs Žemaitės sovietinių partizanų junginyje. P. Griškevičius, kompartijos įstojes 1945 m., pirmiausiai pokario metais buvo laikraščio "Tarybinis Rokiškis" atsakinguoju sekretorium ir redaktorium, 1948-50 m. — kompartijos centrinio komiteto instruktorium, spaudos sektoriaus vedėju, 1950-51 m. — "Valstiečių Laikraščio", 1952-53 m. Vilniaus srities laikraščio "Raudonoji žvaigždė" vyr. redaktorium, 1953-55 m. — "Tiesos" redaktorium pavaduotoju. P. Griškevičius 1946-48 m. yra mokėsis vilniškėje kompartijos mokykloje ir 1958 m. neakivaizdiniu būdu baigęs Maskvos augstąją partinę mokyklą. 1953-64 m. buvo vietinės kompartijos centrinio komiteto nariu, nuo 1964 m. pabaigos — centrinio komiteto skyriaus vedėju. Vilniaus partiniam komitetui vadovavo porą pastarųjų metų. Mažoji enciklopedija taigpi teigia, kad yra išvertęs ir lietuvių kalba grožinės literatūros raštus, o jo plunksnai priskiria 1961 m. išleista "Imonės ateistų" V tomas. P. Griškevičius paskyrimas vilniškės kompartijos I sekretorium, matyt, yra Vilniaus ir Maskvos kompromisas, kurio aplinkybių mes nežinome. Iš tikrųjų šiam postui rimčiausiais kandidatais turėjo būti vilniškės kompartijos centrinio komiteto sekretariai. A. Sničkaus bendradarbiai, o ne Vilniaus miesto sekret. P. Griškevičius, už juos turėjęs žemesnę poziciją, kompartinėje hierarchijoje. Daug kas buvo linkęs manyti, kad I sekretorium Maskva patvirtins populiaram nepasizymintį Gudijoj augsį Juozą Manušį.

KLAIPĖDOS SUKAKTIS

Išėjimas lietuviams kasmet mini Klaipėdos prijungimą prie nepriklausomos Lietuvos, o sovietų okupuotoje Lietuvoje taip pat kasmet minima uostamiesčio "išvadavimo" sukaktis. Klaipėda buvo paskutinis, vėliausiai sovietinės armijos užimtas Lietuvos miestas, nes puolinius stabdė vokiečių karo laivų artilerija. Iš rudųjų okupantų ir raudonųjų okupantų rankas Klaipėda perėjo tik 1945 m. sausio 28 d. "Komjaunimo Tiesa" 20 nr. pateikia jau 29-tųjų "išvadavimo" metinių minėjimo aprašymą. Centrine Klaipėdos gatve sovietų karo veteranai, miesto moksleiviai ir darbininkai nužygiavo prie sovietinės pergalės paminklo, kur žodį tarė miesto partinio komiteto I sekret. J. Gureckas, Klaipėdos respublikinės ligoninės skyriaus vedėjas ir karo veteranas J. Voskoboinikovas, gelžbetonio konstrukcijų II gamyklos brigadininkas J. Saudargas, raudonosios armijos atstovas N. Pinčikas, K. Donelaičio vidurinės mokyklos moksleivė L. Simonavičiūtė. Paminklas buvo papuoštas gėlių vainikais bei puokštelėmis. Kraštotyros

PRANEŠIMAS Vankuverio, Edmontono, Kalgario ir apylinkių lietuviams

VANKUVERIO lietuviams katalikams bus laikomos pamaldos balandžio 7 d., tai yra Verbu sekmadienį, 11 v. ryto. St. Vincent ligoninės koplyčioje II augšte, 749 W. 33 Ave. Ispaniūčių bus klausoma prieš Mišias. Kviečiu visus dalyvauti.

EDMONTONO lietuviams bus laikomos pamaldos, balandžio 11, Didįjį Ketvirtadienį, 7 v. vakaro. Prieš Mišias bus klausoma išpažinčių. Didįjį Penktadienį, balandžio 12 d., 3 v. p. p., išpažinčių bus klausoma prieš pamaldas. Velykų pirmą dieną, balandžio 14, Mišios bus laikomos 11 v. ryto Lietuvių Namų koplyčioje 11629-83 St. Ispaniūčių bus klausoma prieš Mišias. Visus kviečiu dalyvauti pamaldose.

KALGARIO lietuviams bus laikomos Mišios (ir klausoma išpažinčių prieš Mišias) per Atvelykį, balandžio 21 d., 12.15 v. p. p., St. Elizabeth Church, 819-13 Ave. S. W. Kviečiu visus dalyvauti.

Visų trijų kolonijų ir apylinkių lietuviams siunčiu nuosirdžius sveik



Pirkite loterijos bilietus, laimėsite televiziją — ragina prunskietės "T2" spaudos baltius dalyvius. Iš kairės: V. Montvilas, N. Grigutytė, A. Stungurienė, A. Firavičius

St. Catharines, Ont.

VASARIO 16 MINEJIMAS sutraukė ir slovakių salę vasario 16 d. rekordinį skaičių lietuvių iš visų apylinkių. Paskaita inž. L. Grinaius buvo trumpa, bet išsami. Hamiltono Aušros Vartų parapijos choras, dirguojamas muziko A. Paulionio, skambėjo meistriškai, "Nemuno" ansamblio dvi grupės pašoko, pagal savo amžių ir dargi neerdvioje vietoje, labai gerai. Akto metu įspūdingai atrodė penkios vėliavos bei jų palydovai, įvesdinti uniformuoto šaulio savanorio-kūrėjo. Įteikta trys medaliai: kun. Juvenaliui Liaubai, OFM, už sėkmingą lietuviybės darbą šiame krašte, "Trijų prezidentų" ordinas Stasei Zubrickienei už nenuilstamą darbą su jaunimu, medalis už narsumą Kazimierui Galdikiui (kopija medalo, gauto dar Lietuvoje už išgelbėjimą trijų žmonių gyvybių). Pastarajam medalis prisegtas prie šaulio uniformos. Įteikė apylinkės valdybos pirmininkas.

Sekmadienį, pamaldų metu, buvo padėtas pašventintas vainikas prie laisvės paminklo vienuolyno sodelyje. Vakare vietos radijas transliavo lietuviškus karinius maršus ir stiprią kalbą apie Lietuvą. Vietinis dienraštis "Standard" atspausdino smulkia šventės programą. Buvo ir vėliavos pakėlimas prie rotušės, dalyvaujant miesto burmistrai ir gana gausiam lietuvių būriui. "Standard" įdėjo gražią to įvykio nuotrauką. Taip pat jis išspausdino ilgą S. Setkuso rašinį apie Lietuvą. Tautos Fondui per vieną vakarą surinkta \$270.

NAUJA PAJEGA. Vasario 16 minėjimo programa pirmą kartą čia scenoje pasirodė Pranė Norušienė ir paskaitė savo sukurta gana ilgą eilėraštį apie Vasario 16. Iš karto klausytojams buvo aišku, kad tal gana stipri literatūrinė pajėga. Ji poezijoje reikiškė dar Lietuvos laikais Dotonuvos Žemės ūkio Akademijoje, kuria ji sėkmingai baigė agronomės diplomu. Tik prieš keletą metų ji pasiekė Kanadą iš paverptos Lietuvos ir savo patriotiniu eilėraščiu parodė, kaip stipri tebėra pavergtų lietuvių meilė savo tėvynei. Kor.

Sault Ste. Marie, Ont.

NEPRIKLAUSOMYBĖS SVEN-TES minėjimas įvyko vasario 16 d. ukrainiečių parapijos salėje. Apylinkės pirm. Rimas Gasperas, atidaromas minėjimą, pakvietė susirinkusius sugiedoti Tautos himną. Po to skaitė trumpą paskaitą apie lietuvių tautos laisvės kovas caristinės Rusijos laikais ir dabartines tautos pastangas išlikti lietuviškos tėvynėje bei išsivijoje. Po paskaitos mūsų jaunimas, vadovaujamas Danos Poderienės, atliko meninę programą. Deklamavo Nancy ir Juozas Poderiai, Aleksas ir Stasys Druskiiai. Gražiai padainavo keletą dainelių Laima, Rūta ir Mėta Motiejūnaitės. Solo akordeonu keletą dalykelių pagrojo Irena Sližytė.

Minėjime dalyvavo, palyginti, labai mažas tautiečių skaičius. Mes dažnai kritikuojame mūsų jaunimą nesidomėjimu lietuviškąja veikla, bet kur gi mūsų senimas? Kokį pavązdį rodome jaunimui? Turime tik tris minėjimus-parengimus per metus, bet dažnai mažiau kaip pusę tautiečių pasirodo minėjimuose. Kiti net neleidžia savo vaikams dalyvauti meninėje programoje. Čia jau tikrai menkas patriotizmas. Atrodo, mes, seniai, greičiau nutautėsimė už jaunimą. A. V.

SAUGOKITĖS NEREIKALINGŲ MOKESČIŲ!

Nuosirdžiai jums padėti gali

JUOZAS RAMAS Toronto.

• Telefonas 363-7881 •

Advokatas
EUGENIJUS KRONAS,
B. Sc., B. C. L.
32 James St. So.,
Royal Bank Building,
suite 614,
tel. 522-8781
Hamilton, Ontario

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavyse namuose —

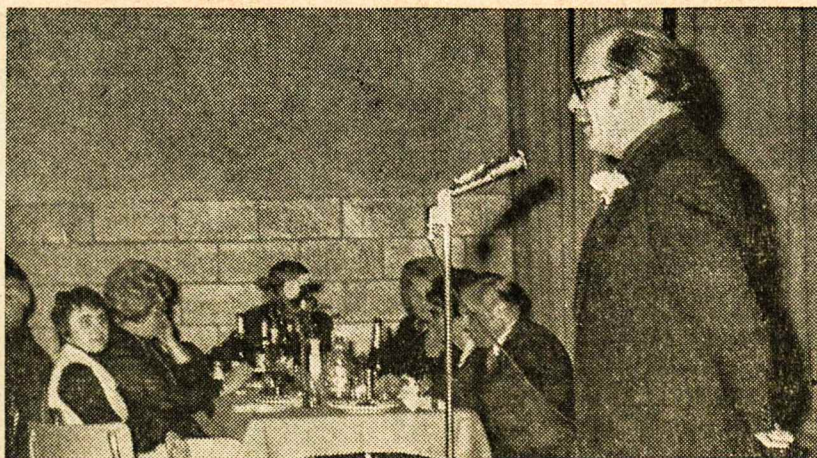
Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas "TALKA"

830 Main Street East, telefonas 544-7125

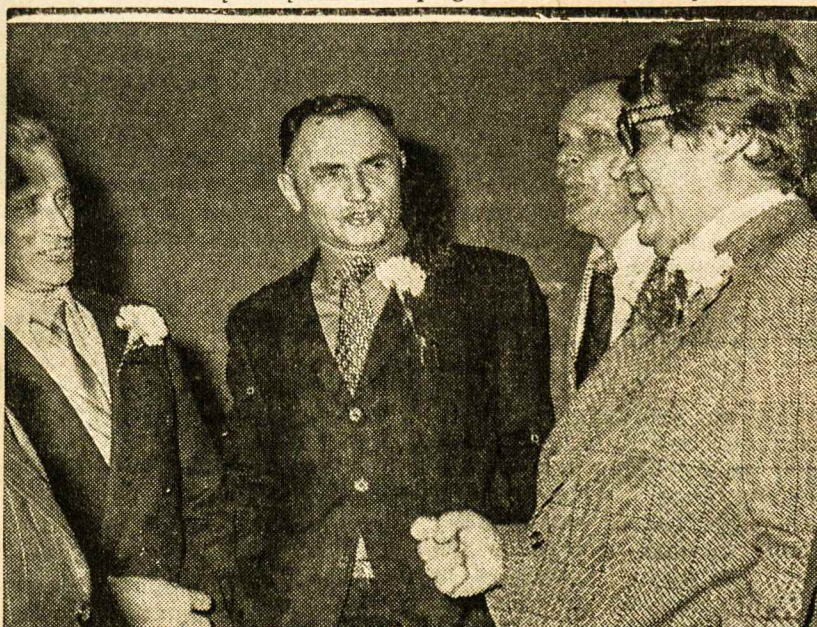
Darbo valandos: pirmadieniai — ketvirtadieniai nuo 10 iki 5 val., penktadieniai nuo 10 iki 7 val., šeštadieniai nuo 9 iki 12 v. Liepos-rugpjūčio mėn. ir prieš ilgas savaitgalius šeštadieniai uždaryti.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Kapitalas — virš \$5.000.000

Mėsos ir putkų dešros gaminiai
Skanėstai
kiekvieno skoniui
R. Denninger Ltd.
284 KING STREET E.,
HAMILTON — 528-8468
740 UPPER JAMES ST.,
HAMILTON — 389-4113
• GUELPH LINE prie PROSPECT,
BURLINGTON — 639-0510
• LLOYD D. JACKSON SQUARE,
HAMILTON — 525-9641



Buvęs Hamiltono Aušros Vartų parapijos chorvedis kun. Br. Jurkšas sveikina choristus 25-rių metų sukakties proga



Hamiltono Aušros Vartų parapijos choro 25-rių metų sukakties pobūvyje choristai šnekučiuojasi su buvusiu savo chorvedžiu sol. V. Verikaitiu (dešinėje)

Hamiltono Aušros Vartų parapijos choro 25-rių metų sukakties pobūvyje choristai šnekučiuojasi su buvusiu savo chorvedžiu sol. V. Verikaitiu (dešinėje)

McMASTER LIETUVIŲ STUDENTŲ KLUBAS kovo 2 d. rengia links-mavakari. Kviečiame apylinkės ir kirtų universitetų jaunimą gausiai atsilankyti ir pabendrauti su lietuviš-ku Hamiltono jaunimu. Įėjimas — \$1.50 svečiams, \$1.00 nariams. So-kial bus "Arts III" kafiterijos Mc Master. Valdyba

D. L. K. ALGERDO ŠAULIŲ KUO-PA šaukia metinį narių susirinkimą 1974 m. kovo 9 d., 6.30 v.v., Aušros Vartų parapijos salėje. Registracija prasidės 6 v.v. Sauliams ir šaulėms dalyvavimas būtinas. Valdyba

APYLINKĖS VALDYBOS posėdis su Hamiltono organizacijų pirminin-kais bei atstovais ir KLB krašto ta-rybos narių bus trečiadienį, kovo 13 d., 7 v. v., AV parapijos salėje. Visų dalyvavimas privalomas, nes, be eilinių organizacijų klausimų, teks išrinkti rinkiminę komisiją naujos apylinkės valdybos ir krašto tary-bos rinkimams. Apylinkės valdybos pirm. L. Skripkutė atostogų išvyko į Floridą. Ją pavaduoja vicepirm. K. Baronas. K. B.

AV PARAPIJOS CHORAS savo suaktyvintus 25 veiklos metus pra-dėjo vasario 9 d. iškilmingu banke-tu. Vasario 9 vakarą Jaunimo C. salė, ta proga Ald. Matulienės išde-koruota stilizuotais rūtų kerai ir sidabrinis "Giedu dainelė, savo gies-melė..." įrašų, buvo prisirinkusi pilna puošnios publikos. Choristus ir buvusius chorvedžius nuo kitų sve-čių buvo lengva atskirti, nes pasta-riji prie įėjimo buvo padabinti rau-donom rožėmis ir baltais gvardikais. Pobūvyje pradedamas choro senūnas K. Mileris pažymėjo, kad šitas ren-ginys yra tik pramoginio pobūdžio, t.y. vakaras skirtas pagyventi praie-tis nostalgiją ir susitikimui buvusių chorvedžių, choristų, choro gerbėjų. Senieji choristai čia vėl sutiko sa-vo buvusius dirigentus — kun. B. Jurkšą ir sol. V. Verikaitį. Iš Wind-soro buvo atvykę ir ilgus metus mūsų chore dainavę G. O. Vindašiai, taip pat O. Jusienė ir daugelis bu-vusių vietos choristų. Vakare daly-vavę choristai buvo pristatyti pu-blikai ir jiems buvo sugiedota "Ilgiau-sių metų". Banketo garbės svečiai: choro globėjas mons. dr. J. Tada-rauskas, KLB Hamiltono apyl. pirm. L. Skripkutė, kun. B. Jurkšas, sol. V. Verikaitis ir muz. A. Paulionis ta proga trumpu žodžiu dar pasvei-kinio chorą. Minėjęs dalį atliko iš St. Catharines Vaidilutės Šeikaitės va-dovaujama šokėjų grupė, kuri labai

domiai pašoko 5 egzotiškus šokius. Buvo pabandyta ir bendra daina. Va-karo dalyviai pasivažiavo pačių cho-risčių sunėstais gardžiais patiekla-lais, išgėrė nemažai šampano ir J. Vaidičius "Continental" kapelai gro-jant linksmai pasiškoko. Banketas choro v-bos buvo gerai suorganizuo-tas ir gražiai praėjo, palikdamas vi-tiems dalyvavusiems malonų prisimi-nimą. Sekantis choro renginys bus jubilėjinis koncertas gegužės 11 d. K. M.

VASARIO 16 MINEJIMAS prasi-dėjo vasario 10 d. 11 v. pamaldomis AV par. šventovėje. Iškilmingas pa-maldas atlikė mons. dr. J. Tada-rauskas ir pasakė šventei skirtą pa-mokslą. Taip pat 10 v. pamaldose šventės proga giedojo mergaičių choras "Aidas", vad. sol. V. Verikai-čio. Organizacijos dalyvavo su vėlia-vomis. Iškilmingas aktas įvyko 4 v. p. p. Scott Park mokyklos auditorijoje. Apylinkės valdybos pirmininkė L. Skripkutė pradėjo minėjimą, tardo-ma ilgesnį žodį, primenantį šventės prasmę bei jos reikšmę. Invokacija skaitė mons. dr. J. Tadaraukas. Sveikino miesto burmistras Vic Copps, parlamento atstovas L. Alex-ander ir kiti. Paskaitą skaitė iš Otavos atvykęs jauniausias parlamento narys Sean O'Sullivan. Pastarasis, prieš pradedamas paskaitą, Bend-ruomenės valdybai įteikė Kanados vėliavą. Paskaitininkas savo paskai-toje išsklėdė komunizmo pavojų ne tik pavergtiems kraštams, bet ir pa-čiai Kanadai. Nors dar jaunas parla-mentaras, bet gerai susipažinęs su komunizmu ir rimtai galvoja apie jo pavojus. Po paskaitos valdybos pirm. L. Skripkutė parlamentarui įteikė Algio Rukšeno knygą "Day of Shame" apie Simo Kudirkos dra-mą. Rezolucijas perskaitė V. Stane-vičienė, kurios bus pasiųstos valdžios pareigūnams.

Meninę programos dalį pradėjo choras "Aidas", po to scenoje pasi-rodė "Gyvataras", atlikęs keletą šo-kių. Viešnia iš Toronto, solistė K. Sriubškieienė, su giliu įsijautimu pa-dainavo tris dainas. Publikai solistė priėmė labai šiltai, nepagalėdama gausių plojimų. Prie solistės prisijungė ir sol. V. Verikaitis. Jiedu pa-dainavo duetą "Aš įsilivkčiau čigonu rūbą" ir "Plaukia sau laivelis". Po to vėl scenoje pasirodė "Aidas" su solistu V. Verikaitiu. Choras susi-laukė gausių plojimų. Minėjimas baigtas tautos himnu. Programą gra-žiai pranešinėjo V. Stanevičienė. Po minėjimo valdybos iniciatyva buvo suruoštas priėmimas, kuriame daly-vavo visi kvietieji svečiai.

MADŲ PARODOS, kuri įvyks ko-vo 20, trečiadienį, bilietai jau par-duodami. Jas galima gauti pas cho-ristes. Šioje parodoje pavarasinu-motery ir vyrų drabužius demons-truos "Right House" krautuvė. Choras "Aidas" kviečia visus dalyvauti. PADEKIME JAUNIMUI telkti lė-šas. Choro "Aidas" lėšų telkimo ko-mitetas dirba bei planuoja, kad ga-lėtų surinkti užtenkamai pinigų ke-lionei į Europą. Vienas didžiausių darbų — tūkstantinė loterija. Mece-natai gauti, leidimas taip pat gautas, bilietai paruošti. Lieka tik juos iš-platinti. O kokių būdų? Sunkus dar-bas, bet gali būti gerai įvestas. "Ai-das" ir lėšų telkimo komitetas kvie-čia visus hamiltoniečius įsijungti į šį didelį darbą. Prašome paimiti po ke-lias knygetes ir jas išplatinti darbo-vietėse, kaimynų tarpe. Jas galima gauti sekmadieniais Jaunimo Cen-tre choro reikiavimų metu pas admi-nistratorių J. Pleinį arba pas visus lėšų telkimo komiteto narius. J. P.

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

VALSTYBĖS SEKR. H. KISSIN-GER Vasario 16 proga atsuntė svei-kinimą Lietuvos atstovui Juozui Ka-jeckui: "Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 56-tjų metų proga man malonu Amerikos valdžios ir tautos vardu pasveikinti Jus ir lie-tuvių tautą, pareikšti geriausius lin-kėjimus. Lietuvių pastangos išsau-goti savo tautinį paveldėjimą ir jų nenuilstantis siekimas laisvo apsi-sprendimo yra žinomi visame pasaulyje. Mūsų šalis, laiminga turėdama daug lietuvių kilmės piliečių, ypa-tingai supranta lietuvių tautos troš-kimus ir ryžtą."

JAV VICEPREZ. G. R. FORD va-sario 11 d. savo oficialioje būstinėje Vašingtone Vasario 16 proga priėmė JAV LB krašto valdybos delegaciją — pirm. J. Gaila, A. Mačiulaitytę-Zerr, dr. A. Novasitį, A. Gečį, A. Gurecką ir R. Česonį. Jam buvo įteiktas memorandumas, dėkojantis už sovietinės okupacijos neįteisini-mo tasima, primenantis silpnėjančią JAV politiką pavergtųjų atžvilgiu, neleidimą skirti naujų diplomatinį atstovų, S. Kudirkos išlaisvinimo rei-kalus, lietuviškas laidas "Radio Li-berty" ir "Free Europe" stotyse. Viceprez. G. R. Ford, lietuvius ge-ral pažįstantis iš tų laikų, kai jam teko gyventi Grand Rapids, Mich., ypatingai dėmesį skyrė S. Kudirkai. Delegacija jam įteikė Mindaugo me-dalį ir meniška medžio drožinį — koplytstulpį. Aptaręs memorandumo klausimus ir padėkojęs už dovanas, viceprez. G. R. Ford paprašė per-duoti visiem lietuviams geriausius linkėjimus.

BUFFALO ERIC COMMUNITY COLLEGE NORTH bibliotekoje bu-vo surengta įdomi lietuvių tautodai-lės paroda, susilaukusi ilgoko apra-šymo kolegijos laikraščio "The Ele-ment" vasario 12 d. laidoje. Auo-torius Jeffrey A. Lagler skaitytųjų supažindina ne tik su parodos rodi-niais, bet ir Lietuvos istorijos met-metmenimis bei jos dabartinėmis problemomis. Iš jo sužinojome, kad šiai parodai medžio drožinius ir gin-taro dirbinius parūpino Elena Ma-tusevičiūtė-Michalski, Alina Sakie-nė, D'Youville kolegijos prof. dr. A. Musteikis su šeima. Šią parodą, pri-klausančią "Buffalo Mosaic" serijai, surengė Buffalo gyventojų pataria-masis komitetas, kurio koordinato-rius yra lietuvių kilmės dekanas asistentas Thomas A. Michalski, vedęs lietuvaite Eleną Matusevičiūtę. Vasario 21 d. kolegijoje buvo sureng-tas lietuvių tautodailės parodos ap-tarimas, transliuotės WBBN-FM sto-ties. Pokalbyje su moderatorium Wm. C. Kessel dalyvavo E. Matuse-vičiūtė-Michalski ir dr. J. David Va-lakis iš Kanizijaus kolegijos. Ši pa-roda liudija mažos, bet veiklios lie-tuvių kolonijos sveikintinas pastangas, pralenkiančias daugelį didelių lie-tuvių kolonijų.

AMERIKOS LIETUVIŲ KUNIGŲ VIENYBĖ ir Pasaulio Lietuvių Ka-talių Federacijos valdyba, minėda-mos Šventuosius Metus, 1975 m. bir-želio pabaigoje ir liepos pradžioje ren-gia dvi savaites truksančią JAV ir Kanados lietuvių ekskursiją į V. Vo-kietiją, Italiją, Pranciją ir Portu-galiją. Romoje tuo metu įvyks lie-tuvių kunigų bei kitų organizacijų suvažiavimai. Smulkesnė informaci-ja bus paskelbta vėliau. Techni-nius keliones reikalus tvarko ir eks-kursantais jau dabar registruoja R. D. Kezių agentūra "Vytis", 2129 Knapp St., Brooklyn, N. Y. 11229. Tel. 212-769-3300.

ARGENTINA
VASARIO 16 MINEJIMĄ Berisse vasario 10 d. surengė Mindaugo Draugija. Jis buvo pradėtas iškil-mingomis Mišiomis Marijos krikščio-nių pagalbos bažnyčioje ir užbaigtas draugijos patalpose. Apie Lietuvą, jos kelius istorijoje bei dabartinę būklę ispaniškai kalbėjo Jurgis Šis-lauskas, lietuviškai — JAV ambas-a-dore pareigūnas dr. V. Dambra, iš Buenos Aires atvežęs naujojo JAV ambasadoriaus ir Argentinos Lie-tuvių Organizacijų ir Spaudos Tarybos sveikėjimus. Trumpa žodį tarė ir kun. J. Petraitis. Programą atliko mindaugiečių mažieji deklamatoriai Klaudija Jocyte, Nestoras Šeštakas, C. M. Delachais, keletą daine-lių su gitaros palyda padainavusi jaunoji sol. Adriana Jocyte ir vieti-nis baritonas sol. A. Griška. Minėji-mui vadovavo Leonardas Gabriūnas.

ARGENTINOS LIETUVIŲ Or-ganizacijų ir Spaudos Taryba, vadovu-jama pirm. A. Mičiūno, vasario 8 d. posėdyje svarstė VLIKo pasiūlymą įsijungti į lietuvių leidžiamą žurnalą "Noticiero de Paises Balticos" ("Baltijos Kraštų Žinios"). Šį klau-simą referavo su red. V. Gusts pasi-terimą turėjęs Zeferinas Juškevi-čius. Latviai tą žurnalą leidžia du-kart į metus 500 egz. tiražu ir mie-liai sutinka priimti lietuvius. Nume-riui išleidimas kainuoja apie \$420. Kadangi estų kolonija yra labai ne-didelė ir negali žurnalo paremti fi-nansiškai, latviai nori, kad lietuviai padengtų pusę išlaidų, kurias yra pažadėjęs apmokėti VLIKas. Posė-dyje dalyviai įgaliojo Z. Juškevičių rinkti medžiagą sekančiam žurnalo numeriui ir galutinai susitarti su VLIKu dėl finansinės paramos. Po-sėdyje taipgi aptarta galimybė gauti

kultūrinį radijo pusvalandį La Pla-tos miesto "Radio Provincia" stoty. Šiuo klausimu pavesta rūpintis P. Gudelevičiui. Windsorio lietuvių kvartetą "Aušra" i Buenos Aires atvykus rugpjūčio pabaigoje. Vietinis jaunimas šia proga paruošė ir išleis informacinį leidinį ispanų kalba.

australijs
AUSTRALIJOS LIETUVIŲ DIE-NAS ALB krašto valdyba šiemet ren-gia gruodžio 26-31 Pietų Australijos sostinėje Adelaidėje. Programoje — dailės ir foto parodos, literatūros va-karas, teatro spektaklis, tautinių šo-kių koncertas, dainų šventė, jauni-mo koncertas, sporto šventė, N. Me-tų sutikimas. Oficialią programą pa-pildys ALB krašto tarybos, studentų bei kitų organizacijų suvažiavimai. Lietuvių Dienose dalyvių susilaukia-ma ne tik iš visos Australijos, bet ir kitų kraštų. Adelaidės lietuviai yra pasiruošę juos priimti, pasirūpinti jų apgyvendinimu. Smulkesnį in-formaciją galima gauti pas Lietuvų Die-nų komiteto pirm. V. Baltūtį, 1 Belinda St., Evandale, 5069, South Australia. Bendruomenės praneši-mas baigiamas šūkiu: "Tiki pasimaty-mo Lietuvių Dienose Australijoje!" Ekskursiją iš Čikagos į Australiją ir LD jau organizuoja PLB valdyba.

ADELAIDES LAIKRAŠČIO "The Advertiser" pranešimu, Flinders universitete įvyksiamie studentiškių filmų konkurse \$733 premiją laimė-jo Rimas Riauba už filmą "Laimės vakaras". Recenzantai pabrėžia šia-me filme užfiksuotus švelnius gam-tos vaizdus, dvelkiančius nežemiška ramybę.

Britanija
L. V. S. RAMOVES MANČESTE-RIO SKYRIUS aptarė praėjusių me-tų veiklą ir išsiskino naują valdybą: pirm. K. Murauską, vicepirm. — A. Pupelį, sekret. — A. Podvolskį, ižd. — A. Jakimavičių, reikalų vedėją — V. Kupstį.

LIETUVIŲ NAMUOSE LONDO-NE lankėsi Toronto lietuvaitės Ni-jolė Ruslytė ir Joana Gatacevaitė, keturis mėnesius keliaavusios po Eu-ropą. J. Gatacevaitė buvo užsukusi ir okupuotą Lietuvon. Ryšių su vie-tiniu jaunimu Lietuvių Namuose įdieškojo ir Dalia Mickutaitė, viešnia iš Australijos.

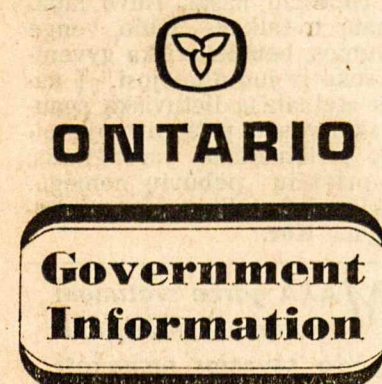
LONDONO ŠV. ONOS DRAUGI-JOS pirm. M. Davidavičienė Horn-church ligoninėje padaryta akių ope-racija. — Hammersmith ligoninėje ilgesnį laiką gydyosi Br. Daumorienė, spaudos ir liaudies meno platintoja, "Dainoros" savininkė.

Vokietija
BALTIETIŲ VAKARĄ Minche-ne sausio 11 d. surengė Haus der Be-gegnung kurtorija, Vokietijos baltie-tiečių draugija, estų, latvių, lie-tuvių grupės ir baltiečių vokiečių sky-rius. Įdomia paskaitą "Vokietiečių ko-voje už žmogaus teises sovietinėse stovyklose" skaitė Miunchene gyve-nantis Rumunijos vokiečių Johann Urwich, 1950-56 m. kalintas koncent-racinės stovyklose, gerai susipaži-nęs su Vorkuta, kur, jo žodžiais, 12 mėnesių yra žiema, o visa kita laiką — vasara. J. Urwick kalbėjo ne tik apie sunkias gyvenimo sąlygas, bet ir apie kalinių politinę veiklą, jų su-organizavimą pogrindį ir darbo strei-ką. Vadovais daugiausia buvo baltie-čiai, ypač lietuviai. Kaliniams daug padėjo lietuviai gydytojai, o jų mo-ralę stiprino lietuviai kunigai. Pra-džioje baltiečiai buvo taip palaužti, kad bandė nusizudyti, atsisakydami atsiųstų maisto siuntinių ir netgi gerdami skystą mullą. Nuo savirudy-bės kello savo tautiečius atkalbėjo kun. Seskevicius ir kun. Vunderli-čius, stiprindami jų vilį. Per gydy-tojus ir net stovyklos sargybinus kaliniai buvo užmezgę ryšius su ki-tomis stovyklomis, solidarität kovoję už savo teises. Paskaitininkas J. Ur-wich perskaitė 1953 m. išleista baltie-tiečių kalinių atsisakimą, raginantį visus tremtinius iš Lietuvos, Lat-vijos ir Estijos mokytį savo vaikus gimtosios kalbos, įdiegti meilę tėvų kraštui net ir tais atvejais, kai su-kuriamas mišrios šeimos.

Lenkija
WROCLAWO LIETUVIŲ SEKLY-CIOJE 1973 m. birželio 24 d. buvo paminėta Vilniaus 650 metų suka-tis specialia knyga, albumu ir atvi-rukų paroda, kuri lankytojus supa-žindino su senuoju ir naujuoju Vil-niumi. Birželio pabaigoje Wrocławe įvyko Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijos absolytų bei buvusių moksleivių suvažiavimas. Torontą pasiekę "Aušros" 1974 m. nr. 1(24) praneša: "Atvažiavo svečiai — bu-vusieji VVD gimnazijos absolyantai iš įvairių Lenkijos Liaudies Respubli-kos miestų bei vietovių: Punsko, Lo-dzės, Varsuvos, Poznanės, Slavino ir kitų. Įdomiausia tai, kad suvažiavę svečiai nebegalėjo vienas kito atpa-žinti po 30 ir daugiau nesimatymo metų, vienas kitą klausė, kaip kieno pavardė, kaip kas vadinosi, kai lan-kė gimnaziją, arba kokia buvo mote-rų mergautinė pavardė. Svečiai pa-sidalino savo išpildžius iš gimnazi-jų praleistų dienų, vadovaujami dr. inž. Vytauto Markovičiaus, apžūrėjo Wrocław istorines vietas, klausėsi ir gėrėjosi "Vilnelės" ansamblio kon-certu. Suvažiavimas baigėsi tradici-niu banketu".



Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukakties minėjimo proga Toronto latvių atstovas T. Kronbergas (viduryje) kalbasi su generaliniu Lietuvos konsulu dr. J. Zmuidzinu (dešinėje) ir apylinkės valdybos nariu A. Naušėdu



Bendruomeninių ir socialinių reikalų ministerijos pranešimas

Ontario vyriausybė papildomai paskyrė \$31 milijoną pajamų užtikrinimo programoms pagerinti

Padidintos išmokos asmenims, gaunantiems pašalpas iš provincinių ir savivaldybinių šaltinių, jau paskelbtos Ontario provincijos vyriausybės. Padidinta socialinė pašalpa, kurios papildas atsiels \$31 milijoną. Didžioji jos dalis išsigalioja 1974 m. sausio 1 d., kita dalis išsigalios 1974 m. balandžio 1 d. Tas papildas reiškia didesnę išmoką gaunantiems pašalpas pagal šeimos ir bendrosios labdaros įstatymą (Family Benefits and General Welfare Assistance), įskaitant suluosintus asmenis, apleistus motinus, įtėvius (remiantis šeimos išlaikymo įstatymu) ir reabilituojamus žmones.

Šeimos labdaros pašalpa naudojami ilgalaikiai invalidai, negali dirbti. Ji duodama suluosintiems, akliems, apleistoms motinoms ir kaikiurims vyresnio amžiaus asmenims, negaunantiems senatvės pensijos.

Bendrosios labdaros pašalpa, tvarkoma savivaldybių, duoda trumpalaikę paramą darbingiems asmenims, kurie yra netekę darbo ir atitinka nustatytas sąlygas paramai gauti.

Be to, nauji pakeitimai liečia priėmimo sąlygas į prieglaudą ir slaugų patarnavimus. Norima, kad tos paslaugos būtų prieinamos didesniai skaičiui žmonių, įskaitant senelius, suluosintus ir pavienius tėvus. Pakeitus dieninių vaikų darželių įstatymą (Day Nurseries Act), šeimos, dabar gaunančios paramą darželių išlaidoms, gaus didesnę pašalpą bei daugiau šeimų galės pasinaudoti šia paslauga.

Vyriausybė, skelbdama plačios apimtys pakeitimus bei reformas, pabrėžė, kad visi pagerinimai pirmoje eilėje siekia dviejų tikslų:

Pirmausia, tie pagerinimai turi pagerinti gyvendinti geresnius santykius tarp asmenų ir grupių, gaunančių pajamų papildus. Antra, vyriausybė nori duoti tokia paramą, kuri įgalintų asmenis, galinčius dirbti, savarankiškai verstis.

ZINGSNIAI Į DIDESNĘ LYGYBĘ
Norima pasiekti tam tikrą lygybės laipsnį tarp asmenų ir grupių, gaunančių pajamų papildus pagal šeimos ir bendrosios labdaros įstatymą (Family Benefits and General Welfare Assistance). Tuo tikslu padaryti pakeitimai bei pertvarkymai išmokose, atsižvelgiant į kasdieninius poreikius, padidėjusias buto išlaidas, pakilusias įtėvių globojamų vaikų išlaidas. Tai padaryta remiantis šeimos išlaikymo ir bendrosios labdaros programomis.

PARDUODAME LIETUVISKUS
sūsius, estišką duoną. Didelis mėsos gaminių pasirinkimas.
SUPERIOR SAUSAGE Co.
1004 Dundas St. West,
Toronto. Tel. 531-8422

Nuo 1974 metų pradžios padidintos išlaikymo ir buto išmokos gaunantiems šeimos pašalpas. Pagaliau papildomai padidinta pašalpa gaunantiems šeimos paramą išsigalios 1974 m. balandžio 1 dieną.

PADIDINTA PAPILDOMOJI PAŠALPA

Siekiant padidinti papildomąją pašalpą gaunantiems šeimos išlaikymo paramą (jū tarpe yra daug suluosintų asmenų), bus padaryti pakeitimai bendrosios labdaros taisyklėse (General Welfare Assistance Regulations) ta prasme, kad gydytojo prirašyti vaistai būtų prieinami visais atvejais.

Dabar asmuo, gaunantis šeimos išlaikymo pašalpą, nepaprasto reikalo atveju turi kreipti į vietinę savivaldybę bei prašyti pagalbos bei specialios pašalpos. Kadangi tos programos yra diskrečios, tai savivaldybė prašomą pašalpą gali duoti, bet gali ir neduoti. Vis dėlto daugeliui asmenų vaistai gali būti skubiai reikalingi trumpesniai arba ilgesniam laikui. Dėlto pakeitimai taisyklių, kurie išsigalios 1974 m. balandžio 1 d., įpareigos savivaldybes parūpinti gydytojo prirašytus vaistus tiems, kurie gauna šeimos išlaikymo pašalpas.

Taip pat anksčiau nustatytas papildomos paramos dydis \$20 bus panaikintas ir savivaldybei palikta teisė skirti neribotą papildomąją pašalpą. Tai reiškia, kad visi dalykai, įskaitant vaistus, kurie anksčiau buvo duodami kaip specialioji parama (savivaldybės gaudavo 50% subsidiją), dabar gali būti duodami šeimos išlaikymo pašalpa gaunantiems asmenims kaip papildomoji pašalpa. Savivaldybės gaus 80% subsidiją.

Nors savivaldybės prirašytus vaistus įpareigojamos apmokėti, jos ir toliau turės teisę savo nuožiūra teikti pašalpas kitose srityse, įskaitant papildomą buto priedą, juoba, kad gaus didesnę 80% subsidiją, skirtą gaunantiems vyriausybės pašalpas, neišskiriant nė pensininkų.

PROFESINĖ REHABILITACIJA

Profesinės rehabilitacijos paslaugos teikiamos tokiems asmenims, kuriems sunku gauti darbą dėl fizinio, emocinio arba protinio trūkumo. Ši rehabilitacijos programa apima nustatymą asmens darbingumo laipsnio, paruošimą darbui, visą eilę švietimo institucijų ir įdarbinimą.

Pagal šią programą, suluosinti asmenys pragyvenimo išlaidoms gauna atitinkamas pašalpas darbingumo nustatymo ir paruošimo laikotarpyje. Pašalpos būna įvairios — pagal skaičių asmenų, kuriuos išlaiko suluosintas asmuo.

Pašalpa asmeniui, neturinčiam išlaikomų globotinių ir gyvenančiam savo šeimoje, pasiliks ta pati, būtent, \$197.40 i mėnesį. Kitais atvejais pašalpa bus padidinta. Pašalpos, kurios iki šiol buvo \$231—\$399 i mėnesį, bus atitinkamai padidintos \$33.60—\$29.40 dolerių. Papildoma \$113.40 pašalpa gali būti mokama suluosintiems asmenims, kurie išlaiko savo šeimą įprastose rezidencinėse vietose, jeigu jie atlieka reabilitacinį apmokymą kitose vietovėse.

Pašalpa suluosintam asmeniui, neturinčiam 18 metų bei einančiam apmokymo kursą ir gyvenančiam savo šeimos namuose, — bus padidinta iki maksimum \$140 i mėnesį, laikantis šeimos išlaikymo pašalpos lygio.

The Hon. William G. Davis
Premier of Ontario

SAUGOKITĖS
NEREIKALINGŲ MOKESČIŲ!
Nuosirdžiai jums padėti gali
JUZAS RAMAS Toronto.
• Telefonas 363-7881 •

MONTREALIO LIETUVIŲ VEIKLA

Įvairių sričių veikėjų pranešimai metiniame susirinkime

Sausio 20 d. AV par. salėje KLB Montrealio apylinkės metinį narių susirinkimą pradėjo naujos valdybos pirm. J. Šiaučius, pateikdamas susirinkimo darbotvarkę. Susirinkimui pirmininkavo dr. P. Lukoševičius, sekretoriavo Aug. Mylė.

1973 m. gruodžio 9 d. įvykusiame apylinkės susirinkime, pasikeitus situacijai ir išrinkus naują KLB Montrealio apylinkės valdybą, buvusi valdyba nebuvo pasiruošusi savo kadencinių metų veiklos pranešimo padaryti. Dėlto šiame susirinkime ir buvo išklausti visi senosios valdybos pranešimai bei naujosios valdybos sugestijos.

Buv. pirm. Silvija Piečaitienė padarė išsamų 1971. V. 20—1973. XII. 9 laikotarpio pranešimą. Valdyba tame laikotarpyje turėjo 18 posėdžių, 1971 m. "Man and his World" parodoje surengta lietuvių tautodailės paroda. 1972 m. surengta puikiai pasisekusi XVIII Kanados Lietuvių Diena.

Surengti du Vasario 16 minėjimai. Kartu su Baltiečių Federacija kas metai buvo rengiami sibirinių išvežimų minėjimai. Dalyvauta VIII KLB krašto tarybos I sesijos Torontе ir II sesijoj Hamiltone. Rysium su A. Kalantos susideginimu Lietuvoje suorganizuota spaudos konferencija anglų ir prancūzų žurnalistams. Įsteigtas informacijos Fondas. Jaunimo atstovai dalyvavo jaunimo kongrese Čikagoje. Su kitų etninių grupių organizacijomis palaikomi glaudūs ryšiai.

Algis Kličius, kultūros švietimo vadovas, nušvietė Montrealio lietuvių kultūrinius ir švietimo reikalus. Iš pranešimo paaiškėjo, kad Montrealio lietuvių šeštadieninė mokyklą lanko 75 mokiniai, kuriuos moko 11 mokytojų. Pagrindinė ir pati svarbiausia mokyklos problema — nuolatinis mokinių mažėjimas. Veikia liutuanistinis seminaras, kuris atgaivintas pačių mokinių iniciatyva.

Kultūriniame bare gana aktyviai dalyvauja Montrealio Jaunimo Ansamblys "Gintaras", vadovaujamas Z. Lapino, Aušros Vartų parapijos choras, L. K. Mindaugo šaulių kuopos scenos mėgėjų grupė. "Nidos" klubas jau ketvirtį metų iš eilės rengia jaunųjų talentų vakarus. Rengiant XVIII Lietuvių Dieną, iš federacinės valdžios gauta piniginė parama. Paskiros organizacijos taip pat ruošia kultūrinius renginius.

"Baltijos" stovyklavietės pranešimą padarė stovyklos komiteto pirm. Br. Niedvaras. Esą norima stovyklavietės žemės plotą perimti pilnon nuosavybėn. Tam reikalui sudaryta atskira komisija.

Salpos Fondo įgalotinė susirinkime nedalyvavo, tad pranešimo nebuvo, bet iš revizijos komiteto akto paaiškėjo, kad šalpos veikla per tą laikotarpį buvo gyva: turėjo \$813.84 pajamų, \$525.05 išlaidų. I Suvalkų trikampį pasiūsta 69 siuntiniai.

Kanados Lietuvių Fondo Montrealio atstovo Iz. Mališkos pranešimą, jam nedalyvaujant, perskaitė Pr. Rudinskis. Montrealiečių įnašai i KLF laikomi "Lite" — \$7,810.57. Palyginus su kitomis lietuvių kolonijomis, montrealiečių įnašai mažoki.

Tautos Fondo pranešimą padarė įgaliotinis Montrealyje Aug. Kalvaitis. Veikla silpna, nusiskundė talininkų stoka. TF dvejų metų laikotarpyje \$963.47 pasiūsta centrui, likutis 1974 m. sausio 17 d. — \$35.47.

J. Šiaučius padarė KLB apylinkės valdybos, Informacijos Fondo ir "Baltijos" stovyklavietės išdų pranešimus. Apylinkės išdas 1970. I. 1 — 1973. XII. 31 laikotarpyje turėjo \$8,190.45 pajamų, \$6,130.05 išlaidų. Likutis 1974. I. 1. \$2,060.41. Informacijos Fonde turėta \$1,162.39 pajamų, \$279.53 išlaidų. Likutis susirinkimo datai — \$882.86. "Baltijos" stovyklavietės išdas 1971. IV. 1.—1972. III. 31. laikotarpyje turėjo \$2,792.31 pajamų, \$1,094.48 išlaidų; 1972. IV. 1 — 1973. III. 31. laikotarpyje, pajamų — \$1,802.19, išlaidų — \$1,872.40. Likutis 1973. IV. 4 buvo \$1,614.14.

Revizijos komisijos pirm. P. Klezas pranešė, kad rev. komisija, patikrinusi visus minėtus išdus, jokių nesklaidumų nepastebėjo, išdų knygos vedamos tvarkingai. Revizijos komisija susirinkimui taip pat pateikė ir savo sugestijas Tautos Fondo veiklai pagyvinti, rekomenduodama esamą vieno asmens postą papildyti dar dviem asmenimis.

Rev. komisija taip pat atkreipė dėmesį ir į Salpos Fondo veiklą. Greta Bendruomenės Salpos Fondo toje patioje veikloje reiškiasi ir Nekaltai Pradėtosis Marijos seselių vad. Salpos Fondas. Pasiūlyta, kad šalpos reikalai būtų sujungti i vieną Salpos Fondo vienetą bendruomenės rėmuose. Susirinkimas abu pasiūlymus priėmė ir pavedė naujai apylinkės valdybai juos įgyvendinti.

Paklausimuose H. Adamonis pasiteiravo, kaip sudaroma "Baltijos" stovyklavietės administracija ir kokia yra dabartinė stovyklavietės vertė. Pr. Rudinskis paaiškino, kad "Baltijos" stovyklavietė priklauso KLB Montrealio apylinkei. Jos administravimui sudarytas komitetas iš 5 asmenų, i kurį 3 nariai įeina iš Bendruomenės valdybos. Dabartinis stovyklavietės nekilnojamas turtas siekia per \$19,000.

Taip pat buvo pageidavimų, kad KLB Montrealio apylinkės susirinkimai būtų šaukiami kas metai.

Naujasis apylinkės valdybos pirm. J. Šiaučius iš susirinkusiųjų pageidavo glaudesnio kontakto, kvietė įvairius pasiūlymus bei pageidavimus pranešti valdybai.

Prezidiumo pirm. dr. P. Lukoševičius, baigdamas susirinkimą, visiems padėjo į priminė, kad naujoji apylinkės valdyba tiek padarys, kiek jai mes padėsime. J. Šilėnas

*** V. VOKIETIJOS VYSKUPŲ KONFERENCIJA** pasmerkė politinius kalinius kankinančias ir sąžinės bei tikėjimo laisves pažeidžiančias valstybes. Nuorašas šio vyskupų dokumento išsiuntinėtas visoms prie V. Vokietijos valdžios akredituotoms diplomatinėms atstovyboms.



Montrealio skaučių židinio narės, vadovaujamos dail. A. Tamošaitienės, žengia pirmuosius žingsnius gobelenų audime. Iš kairės: Elė Jurgutienė, Birutė Nagienė, Ina Kličienė

ziggys
fantastic foods

Buvusios firmos

"Tip-Top Meats"

Europietiškos mėsos ir skanėstai sekančiose krautuvėse visuomet gaunami pigesnėmis kainomis ("BUDGET PRICE SPECIALS"):

1727 Bloor St. West (prieš Keele požeminio traukinio stotį) • Yorkdale Shopping Centre • Fairview Mall • Ziggys at Sherway Gardens • Scarborough Town Centre • Bramalea City Centre • Huron Square Shopping Centre, Cooksville (2500 Hurontario St.) • Westcliffe Mall, Hamilton (Mohawk Rd. & Upper Paradise) • Ir šiose LOBLAWS krautuvėse: 480 St. Clair Ave. West • 2877 Bayview (Bayview Village S. C.) • Eastgate Square, Stoney Creek • White Oaks Plaza, London • 596 Montreal Rd., Ottawa • 2085 Carlingwood, Ottawa • 2241 Riverside Drive, (Billings Bridge) Ottawa • 1040 Princess St., Kingston •

ONTARIO JAU TURI GERĄ TEISINĖS PAGALBOS PLANĄ

Jūs galite prisidėti prie jo tobulinimo

Anksčiau ar vėliau kiekvienam prireikia advokato, tačiau ne kiekvienam jis yra prieinamas. Dėlto Ontario ir įvedė teisinės pagalbos planą (Legal Aid Plan) prieš septynerius metus. Tuo būdu teisine pagalba gali pasinaudoti kiekvienas asmuo, jos reikalingas, nežiūrint finansinio pajėgumo.

Ta sistema pasirodė esanti gana gera. Dabar teisingumo ministerio sudarytas tyrinėtojų kolektyvas jau studijuoja bei ieško būdų jai pagerinti. Mums reikia suinteresuotų grupių bei asmenų nuomonių bei sugestijų apie tai, kaip teisinės pagalbos planas veikia praktikoje, kaip jis gali būti pagerintas arba išplėstas. Minėtasis kolektyvas štai ko pageidauja:

• Kurių teisiųjų poreikių šis planas nepima? Ar teisinės pagalbos planas turėtų apimti visas teisės sritis: kriminalinę, šeimyninę, bendrąją civilinę teisę, savininkus ir nuomininkus, vartotojų problemas, labdaros įstatymus, namų nuostatus, darbininkų kompensaciją, klasių reikalus bei veiksmus ir bendro pobūdžio patarimus?

• Ar pakankamas skaičius žmonių, reikalingų teisinės pagalbos, gauna ją?

Kaip ši paslauga gali būti padaryta prieinamesnė mažai uždirbantiems žmonėms kaimų ir miestų srityse?

• Ar įstaigos gerai matomose vietose yra geriausias būdas teikti teisinę pagalbą tiems, kuriems ji yra labiausiai reikalinga? Kokie kiti būdai galėtų padaryti teisinę pagalbą prieinamesnę bendruomenei, kuriai ji skirta?

• Ar advokatai turi atlikti viską? Ar nebūtų praktiška ir pageidautina paruošti pagalbinių personalą, kuris pagelbėtų žmonėms paprastose teisinėse problemose?

• Kaip teisinė pagalba turėtų būti atlyginama, ir ar mokesčių mokėtojai už savo pinigus gauna tinkamą patarnavimą?

Minėtasis tyrinėtojų kolektyvas planuoja netrukus pradėti viešus apklausinėjimus Hamiltone, Londone, Otavoje, Sudburyje, Thunder Bay, Toronte, Windsor'e ir galbūt kituose centruose. Asmenys arba grupės, norinčios juose dalyvauti, turi pranešti iš anksto tyrinėtojų kolektyvui kaip galint greičiau. Įteikiantieji rašytinius memorandumus turi nurodyti, ar jie taip pat nori dalyvauti apklausinėjime, ir jei taip — kurioje vietovėje.

Visus raštus siųsti šiuo adresu:

Task Force on Legal Aid

145 Queen Street West, Toronto, Ontario M5H 2N7 Telephone (416) 965-7773

JOHN H. OSLER,
Chairman

IAN SCOTT, Q.C.,
Counsel

MARIE CORBETT,
Executive Secretary



CITY OF TORONTO

1974 METŲ SENESNIEI PENSININKAM MOKESČIŲ PAGALBOS PROGRAMA

TIK TORONTO Miesto NAMŲ SAVININKAM

Norėdama suteikti finansinę pagalbą senesnio amžiaus namų savininkam, miesto taryba leido miesto išdininkui duoti gyvenamųjų namų savininkams \$100.00 kreditą, sumažinant 1974 metų tokio nekilnojamo turto mokesčius, kurie atitinka sekančias sąlygas:

Namo savininkas — žmona ar vyras:

- Turi būti **65 metų amžiaus** ar daugiau iki 1974 m. kovo 31 dienos, kuri yra paskutinė blankam užpildyti data.
- Turi **gauti garantuotas papildomas mėnesines pajamas**, kurios mokamos pagal įstatymą (Old Age Security Act, Canada).
- Turėti nuosavybę**, kuri apdėta miesto mokesčiais.
- Turi būti rezidencinės nuosavybės **savininkas** Toronte **nemažiau kaip 5 metus** prieš 1974 m. kovo 31 d.

Jeigu turite teisę gauti tą paramą ir dar nesate gavę blanko, skambinkite miesto įstaigai tel. 367-7036, ir blankas bus pasiųstas.

Blankai turi būti užpildyti kiekvienais metais. Šis kreditas, kur duodamas, yra miesto dovana visam laikui ir yra negrąžinamas.

Informacijų ar pagalbos teirautis tel. 367-7036

G. T. Batchelor,
City Clerk

Prašymai turi būti paduoti iki 1974 m. kovo 31 d.

Galvojai apie dabartines vaistų kainas?

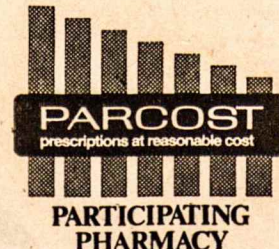
Galite sau padėti

Įvairios tos paties vertės vaistų rūšių kainos labai skiriasi.

Sekantį kartą, kada tau reikės vaistų, klausk save: "Ar aš gaunu pagal PARCOST pigiausias vaistus?"

PARCOST yra programa, kuri užtikrina vaistus prieinama kaina, todėl pasinaudok! Tavo gydytojas ir vaistininkas apie tai žino iš PARCOST sąrašo, kur sužymėti augštos kokybės vaistai.

Pagalvok apie PARCOST — atitinkamai pasirink vaistinę.



PARTICIPATING PHARMACY



Ministry of Health

Ontario

Hon. Richard T. Potter, M.D., Minister



KANADOS LIETUVIŲ FONDAS

Antrasis šimtas tūkstančių telkiamas Romo Kalantos įamžinimui šūkiu "Laisvės Lietuvai!"

Nauji nariai ir įnašai:	
577. Slekys, Eliziejus, Ksavera, Toronto	\$100
578. Skaržinskas, Vincas, Sault Ste. Marie	100
579. Danilūnas, E. J., London	100
580. Stravinskis, J., Toronto	100
581. Londono Liet. Studentų Kl.	100
582. Kudukis, Ona, London	100
583. Genčius, Marytė, Mt. Brydges	100
584. Uždravio, Vinco atm. London	100
585. Kalnėnu, Emilijos, Jono atm.	100
586. Cicėno, Karolio atm. London	100
587. Jakubonis, Zen., St. Catharines	100
588. Dauginas, Pranas, St. Catharines	100
589. Liet. Ūkininkų Klb., Tillsonburg	100
590. Kviecinskas, J., Toronto	100
591. Pacevičienė, Janina, Tor.	100
592. Pacevičiūtė, Gražina, Tor.	100
593. Žmuidzinienė, Halina, Tor.	100
594. Sarūnas, Juozas, Janina, Toronto	100
Įnašus papildė:	
7. Dr. A. Kaveckas, London, iki \$1500	
3. Bersėnas, J., Mt. Brydges, iki 300	
1. Kantvydas, A., Toronto, iki 1000	
9. Dr. J. Yėnas, Toronto iki 200	
6. Plk. P. Traškevičiaus atm. 900	
7. Vaitiekūnas, P., Mt. Brydges, iki 300	
16. Sarapnickas, J., St. Catharines, iki 200	
93. SLA 72 kuopa, Hamilton, iki 200	

Ši kuopa anksčiau yra davusi \$100 Romo Kalantos ir \$100 Simo Kudirkos atminimui. Iš viso SLA 72 kuopos įnašai K. L. Fonde sudaro \$400.

Gražu, kai šeimos nariai ir artimieji savo mirusiųjų nepamiršta ir juos prasmingai pagerbia įamžindami Kanados Lietuvių Fonde. Štai keletą jų turime ir šiame saraše. Vinco Uždravio, mirusio 1972 m. sausio 13 d. Londone, atminimui įnašą davė sūnus Zigmastas. Emilija ir Jonas Kalėnai buvo 1941 m. išvežti į Sibirą. Jonas Kalėnas 1942 m. Sibire nukankintas. Jo žmona be sveikatos grįžo į Lietuvą 1955 m. ir 1956 m. mirė Kaune. Jų įamžinimu pasirūpino Adomas Kalėnas, gyv. Londone. 1973 m. balandžio 22 d. Čikagoje mirė Karolis Cicėnas. Jo atminimui ir įamžinimui įnašas gautas iš E. Cicėno, gyv. Londone. Gražiu žodžiu minėtina Marija Traškevičienė, kuri savo vyro plik. P. Traškevičiaus atminimui kas metai atsiunčia po \$100.

1973 m. pabaigoje buvo baigtas pirmasis K. L. Fonde veiklos etapas. Surinkta \$100,000. Tas įvykis š.m. vasario 2 d. buvo atžymėtas koncertu-akademija.

Aktyvų visuomenininką, Lietuvių organizacijų veikėją, K. L. Fondo įgaliojimą Manitoobos provincijai Povilą Liaukevičių, sulaukusį garbinęs 75 metų amžiaus sukakties, nuoširdžiai sveikiname ir linkime ilgai gyventi.

K. L. Fondas yra paruošęs dokumentinį albumą. Nors ir buvo prašyta, bet dar iki šiol nevisi nariai savo nuotraukas yra atsiuntę. Prašome tai padaryti artimiausiu metu. Siųsti sekr. K. Lukošui, 28 The Palisades, Toronto, Ont., M6S 2W8

K. L. FONDO VALDYBA

RUNGĖMĖS ĮVAIRIOSE SRITYSE

Lietuvių Sporto Klubo "Vytis" dvejų metų veikla

Atsiveikinant su senąja LSK Vyčio valdyba, norėtusi nors trumpai paminėti ryškesnius jos darbus.

Buvo suorganizuotos jauniausių krepšininčių grupės. Berniukų iki 12 metų komanda jau antri metai dalyvauja krepšinio pirmenybėse, o mergaitės dar laukia eilės. Dvejų metų laikotarpyje dalyvauta įvairaus amžiaus berniukų ir mergaičių Toronto lygų pirmenybėse. Taip pat sėkmingai dalyvauta lietuviškose žaidynėse. 1972 m. laimėtos trys Kanados lietuvių krepšinio meisterystės: jaunių A, mergaičių B ir jaunių C.

Vyrai, dalyvavę S. Amerikos žaidynių B klasėje, 1972 ir 1973 m. laimėjo trečias vietas.

Tu dvejų metų laikotarpyje jaunuosius krepšininčius organizavo ir jiems vadovavo M. Duliūnas, O. Radviečienė, J. Balsys, V. Didžbalis, A. Stankus, J. Sepulis, D. Žukauskaitė ir M. Nacevičiūtė.

Klubo pirm. P. Bernecko dėka gautos patalpos naujuose Toronto Lietuvių Namuose ir atgaivinta jaunių stalo tenisininkų grupė. Čia Jono Nešukalčio ir jo dukterų priežiūroje ruošiami naujieji Kanados stalo teniso meisteriai. Grupę sudaro apie 40 jaunųjų stalo tenisininkų.

Gera veikė ir golfo sekcija, kuriai vadovavo R. Kymantas — V. Siminkevičius ir J. Balsys — L. Radzevičius. Sėkmingi buvo ir Vyčio slidininkai.

Praėjusiais metais LSK Vytis, pirmoji lietuvių tremties organizacija, atšventė 25 metų veiklos sukaktį. Ji buvo paminėta iškilingu baliumi. Ta proga buvo išleistas 25 metų sportinei veiklai nušviesti įdomus ir gausiai iliustruotas suaktyvinis leidinys, kurį redagavo Sigitas Krauskas, talkinamas gausaus būrio talkininkų.

Sėkmingai veikė Tėvų pranciškonų stovyklavietėje Vyčio ruošiamą krepšinio stovyklą. Ji yra žinoma visose Ontario mokyklose ir yra gausi gražių atsiliepimų. Pagrindinis stovyklos organizatorius — M. Duliūnas. Jam talkino A. Klimas, V. Staškevičius, S. Dargis, P. Berneckas ir gausus būrys Vyčio krepšininčių.

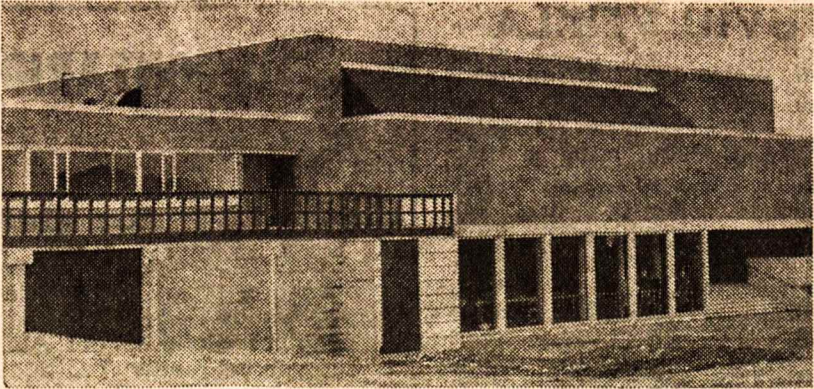
Vytis gerai laikėsi finansškai. 1973 m. metinė klubo apyvarta siekė \$20,000. Tai buvo pasiekta judrios buvusio pirm. P. Bernecko veiklos dėka.

Vytiečiai taip pat reikšėsi ir plačiau sportinėje veikloje — aktyviai dalyvavo metiniame suvažiavime. S. Kraškauskas ir P. Berneckas buvo išrinkti į garbės teismą. Be energingos veiklos klube, P. Berneckas taip pat prisidėjo prie įvairių sportinių parengimų. Jam teko pirmininkauti komitetui ir organizuoti Australijos lietuvių krepšininčių atvykimą į Kanadą. Jo dėka atvykimui surinkta \$2,000.

Vyčio klubo valdybai sėkmingai pirmininkavo P. Berneckas. Su kairiais pasikeitimais valdyboje jam talkino: J. Zukas, J. Sepulis, J. Nacevičius, V. Akelaitis, A. Supronas, S. Dargis, B. Vitkus, R. Underlytė, D. Ramanauskaitė, Džiuga, kad šių kelių metų laikotarpyje susilaukta paramos ir iš jaunesnių sportininkų: J. Sepulio, A. Stankaus, V. Didžbalio, D. Žukauskaitės, M. Nacevičiūtės, R. Underytės, D. Ramanauskaitės, F. ir G. Nešukaitėlių ir visų jaunų krepšininčių, kurie talkino stovyklai.

Neseniai išrinkome naują energingą valdybą: pirm. S. Kraškauskas, išd. L. Radzevičius, sekr. R. Underlytė. Tikimės, kad ši valdyba dar labiau pagyvins Vyčio klubo sportinę veiklą.

SAUGOKITĖS
NEREIKALINGŲ MOKESČIŲ!
Nuoširdžiai jums padėti gali JUOZAS RAMAS Toronto.
• Telefonas 363-7881 •



Didysis Anapilio pastatas prie Toronto, kur sekmadieniais laikomos lietuviškos pamaldos, ruošiami įvairūs pobūviai, o šokiadieniais vyksta kitokie renginiai

Nuotr. S. Dabkaus

Anapilį aplankius

Kai vis daugiau, ypač jaunų šeimų su vaikais, kraustosi iš miestų centrų į priemiesčius, susidaro tam tikra problema. Lietuviškos parapijos ir įvairūs židiniai lietuviškumui išlaikyti jų mieste, kur jie šiom šeimoms sunkiau pasiekiami ir rečiau aplankomi. Tėvas, šeimos galva, dažnai toli važinėja į darbą ir, kai savaitgaliais irgi reikia ilgą kelią vežti vaikus ar patiems dalyvauti lietuviškoje veikloje, pasidaro varginantis "gyvenimas automobilyje", kuris žmonės įtempia ir neduoda šeimai atsipalaiduoti bei pailsėti visiems kartu užmiesčio gamtoje.

Nors visos didžiosios lietuvių kolonijos susiduria su šia problema, tačiau Torontos, atrodo, pirmasis ją išsprendė. Jau seniai nuo miesto į vakarus įsisteigę lietuvių kapinės. Šalia jų kun. P. Azubaliui pavyko įsigyti didelį žemės plotą, kur dabar dygsta vienas po kito lietuviškos Sv. Jono Kr. parapijos pastatai. Anapilis, gražiame Mississaugos centre, lengvai pasiekiamas greitkeliais, atnešė lietuviškas pamaldas ir lietuvišką veiklą už

gimo kambariais). Netruks ir kultūrinių parengimų bei šokių jaunimui ir vyresniems.

Aplamai, pirmasis parapijos pastatas didelis ir patogus. Didžioji salė aptarnaujama didelės virtuvės, įėjimas ir prieangiai erdvūs, stiklinėmis sienomis. Antrame aukšte iš trijų pusių salę supa balkonai, už jo — mažesnė salė, kurią bus galima padalinti į tris didelius kambarius, panaudojant užsklendžiamas sienas. Ši salė ypatingai tinka mažesnio masto pobūviams ar parodom. Jai taip pat bus įrengta atskira virtuvė.

"Tėviškės Žiburių" naujos patalpos jaučios ir labai talpos. Čia jau dvelkia pavasariu, nes išdalyta gražiai suderintais žalsvais ir gelsvais atspalviais. Šios raštinės turi visai atskirą įėjimą iš lauko. Tai bus labai patogus visiems, kurie šiom raštinėm naudosis. Į visą pastatą atsiremia autoaikštė.

Apžiūrėjus pirmąjį Anapilio pastatą, kyla džiaugsmas, kad tiek daug jau yra pasiekta. Bet darbas dar nebaigtas: po klebonijos planuojama statyti šventovę ir poilsio namai. Dar daug talkos ir aukos reikės šiam užmojui įgyvendinti, bet rezultatas bus imponuojantis. (Ibk)

Paryžius. Čia gauta žinia, kad ukrainiečių rašytojas Danylo Šumuk Lvove nuteistas 10-čiai metų kalėjimo už nelegalų skleidimą knygų Ukrainoje buvusio Jugoslavijos komunistų veikėjo Džilas ir ukrainiečio Džiuba. Saugumiečiai rado D. Šumuko atsiminimų dvi dalis ir juos konfiskavo. Tie atsiminimai pasiekė Vakarus ir bus atspausdinti anglų arba prancūzų kalbomis. Jie pasakoja apie 1943-1970 m. laikotarpį, kritiškai vertina sovietų partizanų, išryškina antisovietinę veiklą konc. stovyklose ir kitur. FCI

PALAUDOTA ALBINA BARZDUKIENĖ

Vasario 13 d. širdies smūgio ištikta Richmond Heights ligoninėje Klevelande mirė Albina Barzdukienė, PLB valdybos buv. pirm. Stasio Barzduko žmona. Velionė kokiais didesniais negalavimais nesiskundė, tik, pajutusi krūtinės skausmus, dr. Edm. Juodėno patarta, vasario 4 d. nuvyko į ligoninę pasitikrinti. Kardiogramos, nuotraukos ir kitos tyrimo priemonės nieko pavojingo nerodė. Tad velionė vasario 14 ar 15 vėl rengėsi grįžti namo. Ir vasario 13 d. priešpiečiu kalbėjo telefonu su dukteria Aušra. Nusikundė nuovargiu, bet taip pat rengėsi grįžti namo. Deja, dieną po 11 v. prasidėjęs širdies smūgis staiga nutraukė gyvybę, ir visos ligoninės pastangos ją grąžinti nebuvo sėkmingos. Albina Barzdukienė, niekam apie tai neišsakydama, niekam nesitiki, neatgavusi sąmonės, mirė.

Palaidota vasario 16 d. Visų Sielių kapinėse. Atsiveikinas LB Klevelando apylinkės ir Ohio apygardos pirmininkų J. Malskio ir K. Ziedonio iniciatyva suruostas laidotuvių išvakarėse, vasario 15 d., Jokūbauskienės bei sūnaus laidotuvių namuose. Atsiveikininimo iškilimams vadovavo ilgametė Stasio Barzduko bendradarbė PLB valdybos Milda Lenkauskienė, taip pat supažindindama su velionės nueitu keliu. Atsiveikininimo žodžius tarė Bendruomenės ir organizacijų atstovai.

Velionė buvo gimusi 1904 m. rugsėjo 6 d. Krokialauky, Alytaus apskr. Mokėsi Tambovo mergaičių progimnazijoje, nes tėvelis mokytojas pirmojo pasaulinio karo metu su šeima buvo evakuotas į Rusiją. Grįžusi 1918 m. rudenį, įstojo į Marijampolės gimnaziją, kurią baigė 1925 m. Tais pačiais metais

baigė Marijampolės mokytojų pedagoginius kursus ir buvo paskirta mokytoja į Krokialaukio pradžios mokyklą. Dvi vasaras lankė žemės ūkio kursus Dotnavos žemės ūkio akademijoje. Dėl ne nuo jos priklausanti priešičių buvo perkelta į Pošnios pradžios mokyklą. 1930 m. iškėję už gimnazijos klases draugo Stasio Barzduko, bet kartu gyventi su vyru negalėjo, nes visos pastangos atsikelti į vyro darbo vietą metų metais nedavė vaisių. Tik vieningo darbo Lietuvos vyriausybė sudarė sąlygas velionei atsikelti 1939 m. į Alytų, kur gimnazijoj mokytojavo jos vyras.

Išaugino šeimą — du sūnus Arvydą ir Gytį bei dukrelę Aušrą, visus aktyvius lietuviškame gyvenime, visus sukūrusius lietuviškas šeimas. Lietuvoj yra likusios trys seserys, svetur, Amerikoj, dvi — Petronėlė Staniškenė ir Natalija Bielienė.

Velionė buvo ne tik rūpestinga motina, bet taip pat žmona, kokių mūsų gyvenime nedaug! ne tik nekludė savo vyrui dirbti, bet visai jam padėjo, jį rėmė, skatino. Auka buvo tokia didelė, kad metų metais savaitgaliais ir vakarais likdavo viena ir kančiausiai nešė namų darbų bei rūpesčių našą. Buvo labai ramaus ir takaus būdo, vengė viešumos, bet lietuvišką gyvenimą sekė ir juo domėjosi. Į namus ateinančią lietuvišką spaudą skaitydavo pati pirmoji, eidavo į lietuviškus parengimus, bet privačių pobūvių nemėgo. Priklausė katalikų moterų sąjungai. Kor.

MAŽA garbė svetimom kalbom kalbėti, didi gėda savosios nemokėti

DĖMESIO! DĖMESIO! NAUJAS Dufferin Mall GRAND OPENING



PAMATYKITE DAUGIAU KAIP 100 PARDUOTUVIŲ IR TARNYBŲ, ĮSKAITANT

"GOURMET WORLD"

SU GRAIKŲ, RYTŲ INDIJŲ, ŽYDŲ, KINIEČIŲ, ITALŲ IR SVEIKATOS MAISTU, "SUBMARINE" SUMUŠTINIAIS, SALDAINIAIS, LEDAIS, ĮVAIRIAIS KEPINIAIS, GĖLEMIS IR DAUGYBE KITŲ DALYKŲ!

PAMATYKITE PLAZOS MAGIJĄ

su **FERNANDEZ**

trečiądienį, ketvirtadienį ir penktadienį 7, 8, 9 v.v., šeštadienį 2, 3, 4, 5 v.p.p.,

NEMOKAMA PO STOGU AUTOAIKŠTĖ

Išlisi akrai nemokamos autoaikštės su stogu — Tavo automobilio apsaugai

Kiekvienoje krautuvėje atidarymo proga rasite specialių išpardavimų. ESAME DUFFERIN GATVĖJE ŽEMIAU BLOOR GATVĖS.

"Peliukai ir plaštakės" – viliojanti knyga

"Peliukai ir plaštakės" tai rašytojos Birutės Pukelevičiūtės naujai išleista knygutė mažiesiems vaikams. Eiliuota pasaka, su gausiom Kazio Veselos iliustracijomis, apima 38 puslapius.

Autorė mažąjį skaitytoją nuveda į pamiškę, kur upelio pakrantėje, savo pastatytame vėjiniame malūne, triūsia du peliukai. Vairliukas pakviečia juos į talką perdažyti pievelę koncertui. Jie pavėluoja. Kai viskas jau nudažyta, prasideda jų žaismingi nuotykių su plaštakėmis, jų įsivaizduotomis snaigėmis. Jie nudažo šokėjų — plaštakių sparnelius, ir jų pasisekimo koncerte paslapties neišduoda niekam. Paskutiniuose knygutės puslapiuose yra įterpti pasakojimų trijų dainelių melodijos, sukomponuoti Vik-Viltienio.

Pasaka laki, artima ir lengvai suprantama vaikams. Veikėjai — pamiškės gyvūnai, kurie galvoja ir kalba vaikučių lūpomis. Jų charakterių bruožai pozityvūs. Jie visi aktyvūs, nori būti naudingi, padėti kitiems ir džiaugtis kitų pasisekimu. Visą pasaką dvelkia subtiliu nuosirdu, netrukta joje ir humoru. Ji turi pedagoginę vertę: randame auklėjimo elementų iš bendro gyvųjų gyvenimo, jų organizuoto darbo. Pvz. variukas aiškina peliukui:

Tu juk dirbi už skatiką:
Ne už taci, ne už dyką.
Ar ne tavo tas malūnas?
Ar ne tavo tie maišai?
O talka, broleli, būna
Kai atlygint neprasi! (11 psl.)

Rašytoja, giliai įsijausdama į mažų vaikų psichiką, prabyla ir jų širdis turtinga, gražia kalba.

"VAIKUČIO DŽIAUGSMAI"

Tautinių spalvų ornamentais išmarginti lapai puošia knygelės aplanką-viršelį. Vaizdžios ir spalvotos iliustracijos, sukurtos autorės, puošia kiekvieną pasakėlę. Paskutinės (nuo 78 psl.) iliustracijos yra neįprasto stiliaus: kaimynų bei draugų vaikų fotografijos yra įjungtos į gėlių piešinius ar spalvotas fotografijas.

Autorė pradeda su tėvelių gimtine, prisimena Tautos himną ir vėliavą, sutinka mergaitės gimtadienį. Toliau seka 1-2 puslapių atskiri pasakojimai pagal liaudies pasaką ar vaikų dienos smulkų įvykį. Juose išryškina mas vaiko galvojimas, blogų jausmų apvaldymas bei gerų darbų ar norų skatinimas. Po kiekvieno apsakymo padaroma išvada, kuri įrašoma mėlynos spalvos atskirame ploteleje. Pavyzdžiui, po skruzdėlyno sudegimo ir kitų įvykių vaikui pasidžia:

Skrudelyte tu darbščioji,
Taip sunkiai darbuojiesi.
Nedarysi aš tau nieko,
Gyvenk sau kaip rojui.

Tokie atskiri vaiko gyvenimo įvykiai straipsneliai yra vaikams idomūs, lengvai suprantami ir užima 60 puslapių. Toliau eina trumpi eilėraščiai iš metų laikų, gamtos bei asmeninių svajonių, kuriose gal net ir perdažnai kartojasi tėvynės ir tėvelių meilės žodžiai. Knygelė baigiam Kaledomis.

Autorė paruošė šią knygelę mažiesiems, t.y. priešmokyklinio amžiaus arba pirmųjų klasių mokiniais. Deja, to amžiaus vaikai dar nemoka skaityti arba nėra tiek pažengę, kad pajęgtų skaityti 2 mm augščio raides. Čia autorė 95 psl. paaiškina, kad šie dalykėliai turi būti skaitomi vyresniųjų. Taip vaikai susidomėtų tėvų skaitymu apie naujus jiems dalykus ir pamėgtų knygeles. Tėvų skaitymas vaikams labiau suartintų visus, ko dabar daugelyje šeimų trūksta. Nuolatinis tėvų skaitymas įprantų vaikus lietuviškai galvoti,

Ji nustebina visus žodžių lankstumu, puikiu formos valdymu, eilavimo lengvumu, vaizdingais išsireiškimais. Pvz.:

Gėlės žydi, gėlės kvepia;
Žvilga smilga, blizga lapas...
Ir visur — tokia švara!
Šapo numesto nėra — — —
Dobilėlis sukuokutas;
Zemuogytė nuprausta;
Ant kiekvieno grybo koto
Dar kortelė prisegta.
Ant kortelės užrašyta:
"Atsargiai! Sviežiai dažyta!"

(15 psl.)

Pasaka teigiamai paveiks vaikų jausmus, lavins ir praturtins jų kalbą. Gražia menine forma perteiktas turinys vilioja skaitytoją. K. Veselos iliustracijos papildo turinį.

"Peliukai ir plaštakės" — tai vertingas rašytojos B. Pukelevičiūtės inasas į vaikų pasaulį išeivijoje. I tai turėtų atkreipti dėmesį tėvai ir lituanistinės mokyklos. Priešmokyklinio amžiaus vaikai su malonumu pasiklausys jiems skaitomos knygutės, o jau skaitantieji be sunkumo savarankiškai sugebės skaityti.

Norėdami, kad vaikai pamiltų lietuvišką spaudą, pateikiame jiems tai, kas geriausia. Tik tada pažadinsime meilę ir jautrumą gimtosios kalbos grožiui.

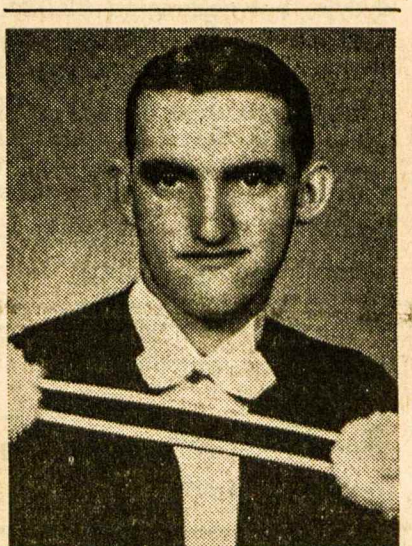
Birutė Pukelevičiūtė, PELIUKAI IR PLASTAKĖS. Iliustrav. Kazyz Veselka. Dainelės sukomponavo Vik-Viltienis. Išleido "Darna" Čikagoje 1973 m., 38 psl. Kaina — \$1.50. Gaunama "Drauge" ir pas knygų platintojus.

A. Abr.

papildyti kalbą naujais lietuviškais žodžiais ir lietuviškai kalbėti.

Grasė Petrinienė, VAIKUČIO DŽIAUGSMAL. Iliustrav. Petras Petrenas. Iliustrav. autorė. Spaudė salezių spaustuvė, 1973. Kaina \$5.

V. Matulaitis



NAUJAS MEDICINOS DAKTERAS ALGIS BARŠAUSKAS. Jis yra Anelės ir Vinco Baršauskų sūnus, gimes 1945 m. Vokietijoje. Baigęs Verduo katalikų gimnaziją, Lojolos kolegiją ir Otavos universitetinę mediciną. Gydytojo praktika atliko 1970 m. Lake Shore ligoninėje. Dabar dirba Montreilio General Hospital, gilinamasis chirurgijoje. A. ir V. Baršauskai išaugino ir mokslus išleido tris sūnus ir vieną dukterį. Vyr. sūnus Sigitas yra gimnazijos mokytojas, baigęs Lojolos ir mokytojų kolegijas. 1973 m. gavo matematikos magistro laipsnį George Williams universitete. Sukūrė lietuvišką šeimą su Aušra Lukoševičiute ir augina dvi dukreles, kurios jau gražiai lietuviškai kalba. Sūnus Vytautas baigęs chemiją Lojolos kolegijoje. Dukrė Irena dirba įstaigoje. Visi Baršauskų vaikai baigė šeštadienį lietuvių mokyklą ir augstesniuosis lituanistinius kursus. Dalyvauja skautų veikloje. Montrealielčiai džiaugiasi nauju jaunu gydytoju, nes čia jų yra labai nedaug. A. A.

Viesėdama Čikagoje,
neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**
GIFTS INTERNATIONAL INC.
2501 W. 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629. Telefonas 471-1424
Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gntaro išdirbinių pasirinkimas.

CANADIAN ART MEMORIALS LTD.
176 LAKESHORE ROAD WEST (k a m p a s Mississauga Road N.)
Port Credit, Ont. Tel. 278-2757
LOUIS TEMPORALE — oficialus skulptorius —
Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume ne-
skubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.
Darbovietės telefonas Namų telefonas
278-2757 278-4529



Čikagos lietuviai laikraštinkai lietuvių operos spaudos konferencijoje Jaunimo Centro kavinėje. Iš k. į d.: A. Pužauskas, rašyt. A. Kairys, J. Jasaitis, Vl. Būtėnas, kun. dr. J. Prunskis, J. Janušaitis, J. Kaunas, muzikos kritikas B. Chomskis ir Vyt. Kasniūnas.

Baltija Napoleono karų metu

Vinco Trumpos veikalą "Napoleonas, Baltija, Amerika" apžvelgiant

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

J. JAKSTAS

Baltija kontinentinėje

Napoleono blokadėje

Minimo veikalą originalumas yra Napoleono įvesta kontinentinė blokada ryšium su prekyba Baltijos jūroje. Galima sakyti, kad pats veikalas pagrindas yra ne tiek pati blokada, kiek jos poveikis Baltijos jūros prekybiniam savybioms. Todėl ir pačiam kūriniui autorius būtų galėjęs duoti pavadinimą pvz. kontinentinė Napoleono blokada Baltijoje. Beveik pačioje IV skyriaus pradžioje, kur pradėdama kalbėti apie Baltiją, randame ženklią frazę:

Ir nors formaliai Napoleonas pralaimėjo Maskvoje, bet jo pralaimėjimo šaknis Baltijoje. Jeigu jis būtų laimėjęs Baltijoje, jam greičiausiai nebūtų reikėję žygiuoti į Maskvą, nes Britanija, tikroji Napoleono Nemesis, vargu būtų galėjusi atlaikyti tokį smūgį. (53 p.)

Su trumpa pakartojama Tilžės sutarties užuomina einama prie Baltijos jūros vaidmens dėstymo. Istorikas analitikas šioje vietoje gal būtų ejęs į senus romėnų, senųjų germanų, vikinų, hanzos laikus ir sklaidęs, kaip Baltijos jūra pynėsi su ankstyva Europos istorija. Istorikas V. Trumpa šiuo atveju užsimena tik Baltijos gintarą, traukusį romėnus, ir ima dėstyti apie Prancūzijos santykius su Baltija maždaug nuo XVI a. pabaigos. Istorikui sintetiku įprastu būdu jis tik kalbą skaitytojiui paskirus vaizdus, nelabai laikydamasis chronologiškos tvarkos. Kaikurie vaizdai gal patrauklūs ir įdomūs iškeltoji detalėmis. Pvz. kalbama apie Henriko Valois išrinkimą Lenkijos karaliumi (1573), paminimas mažai žinomas faktas, kad jis įrašė į lenkams duotus "pacta conventa" pažadą pastatyti laivyną. Taip vaizdais perbėgama Prancūzijos ryšių su Baltija istorija ir grįžtama prie Napoleono laikų.

Napoleoniškos Prancūzijos ir Baltijos ryšiai dėstomi dviejose skyriuose (V ir VI). Pirmame rodoma, kaip Anglija atakliai, net žiauriai, prancūzų trukdė, brovėsi su savo prekiėmis ir Baltijos uostais. Čia užsimenamas ir tas tiesiog piratishkos anglių užpuolis (1807), istorijoje gavęs Kopenhageno vardą, atseit, Danijos Kopenhageno uoste stovėjusio laivyno naikinimas. (Tikras XX a. pradžios Pearl Harbor). Rodoma, kaip kova vėsta daugiau diplomatinėmis priemonėmis ir kaip angliai išėjo laimėtojai. Vėl autorius paberia skaitytojiui paskirus diplomatinės kovos vaizdus, pridurdamas dažnai prasmingus samprotavimus. Jis parodo, kaip Anglijos laivai prasiverždavo pro Baltijos blokadą ir pasiekdavo uostus.

Paskutiniai (VI) vien Baltijai taikytam skyriui duota itin išradinga antraštė: "Maršalas prieš imperatorių". Iš antraštės vargiai kas atspėtų apie ką čia autorius kalbės. O pasirodo kalba eina apie Prancūzijos maršalo Bernadotte išrinkimą Švedijos sosto įpėdiniu. Mūsų autoriui sintetiku neatrodė reikalinga iš pagrindų išaiškinti, kaip ta dinastinė sąjunga tarp Prancūzijos ir Švedijos užsimezgė. Jis tik trumpai paminia Bernadottes išrinkimą ir toliau kalba per visą skyrių, kaip naujas Švedijos karalius, davęs pradžią ligišiškai Švedijos dinastijai, nusigrįžo nuo savos senos tėvynės ir imperatoriaus. Ryšium su kalbama Bernadottes "išdavyste" prieinama prie JAV išikišimo ir Baltijos santykius.

Amerikos vaidmuo Baltijoje Amerikos dalyvavimui Baltijos prekyboje apžvelgti skirta beveik trečia knygos dalis (VII, VIII, IX skyriai). Pirmas jų su reikšminga antrašte — "Amerika sugrįžta į Baltiją". Pasak autorius, antraštė turi reikšti amerikiečių, senų Europos kolonistų, grįžimą į savo seną tėvynę. Veitui įsėjotume šiuose

skyriuose naujai susikūrusios Amerikos užsienio politikos nors trumpos apžvalgės, jos santykių su buvusia metropolija Anglija, Prancūzija ir iš to jos Baltijos politikos aiškinimo. Tiesa, probėgomis paminimas vadinamasis Amerikos planas, nustatęs Amerikos užsienio politikos principus, tačiau nepateikiamas jo turinys. Nepraieinama betgi nepastebėjus, jog tarp Amerikos plano ir Kotrynos II ginkluoto neutralumo deklaracijos buvo daug bendro. Kitas istorikas čia būtų kiek stabtelėjęs ir skaitytojiui paraiškęs, kur glūdi jų bendrumas ir kaip jis atsirado. Mūsų istorikas, užuot aiškines dalykus pagal dokumentus, pakyla į augstas svarstybas, kalba apie prancūzų enciklopedistų įtaką Rusijos intelektualams ir pačiai Kotrynai II, apie rusų simpatijas Amerikos indėnams ir negrams, apie prancūzų Reinalio knygą, apie garsiuosius rusų autorius V. Karžaviną ir A. Radiševą. Tuo būdu praskleisti rusų intelektualinės būties bruožais parodoma, kaip užsimezgė draugystė tarp Amerikos ir Rusijos. Paskirais faktais paraiškina prekyba tarp Amerikos ir Rusijos, kur vyravo rusiškos kanapės — labai pageidaujama amerikiečiams prekė.

Su plačiu užmoju ir didele erudicija istorikas pasakoja apie išaugusią Amerikos laivinkystę ir pasaulinę jos prekybą. Amerika nuslopino Europos valstybes ir pačią Angliją. "Per pirmuosius tris savo egzistencijos dešimtmėčius JAV nepasirašė nė vienos sutarties, kurios pagrindu nebūtų prekyba arba naujų žemių įsigijimas" — rašo mūsų autorius (121 p.). Pasakojama vaizdais, kaip Amerika tvirtinosi Baltijos uostuose per savo steigiamus konsultus ir kaip konsulai skynė kelią diplomatijos ryšių su Baltija istorija ir grįžtama prie Napoleono laikų.

Kaip prie tų metų prieita, dėstoma X skyriuje, pavadiname "Baltija tarp integracijos ir jėgų pusiausvyros". Jame Amerika Baltijoje jau vaizduojama ryšium su Napoleono santykiais su Rusija prieš pat 1812 m. V. Trumpa pasakoja, kaip tam karui kilti šiek tiek padėjo ir Amerikos politika Baltijoje. "Kaip begalvotume, tarp 1812 m. Anglijos — JAV karu vakarietė hemisferoje ir tų pat metų Napoleono žygio į Rusiją buvo tam tikras ryšys, ir tas ryšys simezgė kaip tik Baltijos jūroje" — daro išvadą istorikas V. Trumpa.

Veikalo turinio dėstymas baigiamas skyriumi apie Rygos pirmavimą Baltijos prekyboje ryšium ypač su Amerikos konsulato veikla. Skyrius neproporcingai išstėtas ir laikytinas lyg atskirą epizodą visame knygos turinyje.

Prologas ir epilogas Ivdavo vietoje skaitytojiui pateikiamas Napoleono asmens apibūdinimas. Žymiųjų istorinių asmenybių tinkamas pavaizdavimas yra ypatingas uždavinys istorikams. Nevisų jų sėkmingai įvykdomas. Dažnas istorikas sugeba aprašyti, išnagrinėti paskirus faktus, juos supinti į nenutrūkstamą vyksmą, atseit, duoti kokio laikmečio vaizdą, bet nepajėgia tinkamai žodžiais nupiešti istorinių veikėjų portreto. Paprastai šiuo atveju geriau sekasi istorikams su literatūriniais gabumais, pajėgiems iškalbingai, retoriškai pateikti asmens vaizdą. Istorikai literatai kartu gali būti ir istorikai sintetikai, kurių veikalai kartais esti ir literatūriniai šedevrai.

Trumpos nupieštas Napoleono asmenybės vaizdas yra ryškus, precizuotas sintetinės istorijos (mokslo prasme) pavyzdys. Kai V. Trumpa 1969 m. "Aidu" 9 nr. paskelbė beveik tą patį straipsnį, kaip ir šis prologas, Napoleono dvišimtmetinei gim-

mo sukakčiai paminėti, jis švystelėjo kaip istorikas sintetikas. Mūsų istoriografijoje tai buvo pritrėnkianti naujovė, nes mūsų visą laiką vyravo analitinė istorijos rašymo būdas. Istorikams mėgėjams, kuriems svetimas šis istorijos rašymo būdas, V. Trumpos naujovė paliko nesuprasta. Nesuprato jos ir jo negailėstingas kritikas Kestutis K. Girnius, kuriam minimasis prologas tėra vien "impresionistinis, anekdotų pilnas įvadas".

Baigiamasis skyrius antrašte "Napoleonas ir Lietuva" yra epilogas tik iš formalinės pusės, kadangi yra knygos gale. Iš tikrųjų jis yra priedėlis, skirtas lietuviams patraukliai temai — Lietuvos problematikai Napoleono karų metu pagvilinti. Iš plačios istorinės perspektyvos žvelgiant, paberiamas kiek pastabų ir padaroma išvada, kad Napoleonui atskira lietuvių tauta ir jos valstybingumas buvo svetimi dalykai.

Formaliai naujoviškas veiklas

Apie Napoleono rungtynes su Anglija, kontinentinę blokadą ir tame sąryšyje apie Baltijos jūrą nemaža prirašyta, ir mūsų autorius šiais klausimais su medžiaga neturėjo vargo. Greičiau jos perdaug turėjo ("embarras de richesse"). Panaudotos medžiagos atžvilgiu autoriui nebuvo vietos pasirodyti originalu. Bet autoriai dažnai parodo originalumą naujais aspektais, remdamiesi ir žinomais veikalais bei šaltiniais. Naujas V. Trumpos aspektas — Baltijos jūros vaidmuo Amerikos ir Europos santykiuose XVIII-XIX a. savaratoje. Kadangi Europa tada tarsi personifikavo Napoleonas, tai knygai ir duotas tinkamas titulinis triptikas: Napoleonas-Baltija-Amerika.

Lietuviškos istoriografijos požiūriu veikalo originalumas glūdi autoriaus pasirinktame dėstymo būde — sintezėje. Trumpa išsijungė iš mūsų įprastos analitinės istoriografijos ir davė pirmą iškilų sintetinį kūrinių.

Sintetinius veikalus yra sukūrę ir žymūs istorikai. Jų veikalai dažnai būna vaizdingi, nusagstyti svarstybomis bei refleksijomis, atremtomis į tikrovinį pagrindą. Istorikas V. Trumpa kalba daugiau paskirais vaizdais, neįjungiamais nuoseklia priežastinguo grandine. Jo vaizdai įspūdingi, vietomis tiesiog sentencijos, išreikštos padailinta, barokiška kalba. Rafinuotas stilius ir palaidi vaizdai daro veikalą nelengvą suprasti mėgėjiškiems skaitytojams, nedaug testudijavusiems istorijos mokslo.

Nesuprato V. Trumpos darbo vertės ir minėtasis kritikas Kestutis K. Girnius, pasiūvęs jį recenzuoti ("Aidai" 6, 1973). Jaunnam recenzentui svetima buvo mintis, kad recenzuojant veikalą reikia laikytis autorius užsibrėžtų ribų ir žiūrėti apie ką ir kaip jis tose ribose kalba. Jei V. Trumpa apsiribojtų tik Baltijos arena, tai kritiko leistis į visą Napoleono Europos politiką ir priekiaistauti autoriui, kam jis to nepadarė, netinka. Paskui ta gausybė citatų, ištraukų iš kontekstų ir prie kaikiurių jų pridurtos pastabos yra ne dalyko ryškėjimas, bet blogos kritiko valios demonstracija. Tiesa, negalima neigti apsiškaitymo jo kritikuojamoje srityje. Tai rodo Crosby veikalo ir dar kitų paminėjimas. Bet ir čia kyštelė jo kaikiuriams jauniesiems kritikiams būdingas polinkis: pakaksnoti autorių, nurodant, kad jis šį bei tą iš vienos ar kitos knygos yra paėmęs, lyg tai būtų koks nusikaltimas. Aplamai, prieš imantis panašią kritiku jaunam istorikui patartina išmokyti tai, ką toks didelis istorikas, kaip T. Mommsenas, vadino "Die Kunst des Nichtwissens".

Nepaisant šios paskelbtos kritikos ir kitų nepasakelbtų, V. Trumpos darbas pasilieka vertingas inasas į lietuvišką istoriografiją. Jis įeis į Lietuvos istorijos mokslo kaip iškilus ir pirmas sintetinės istoriografijos pavyzdys.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

PENKTOJI DAILĖS PARODA

vasario 9—17 d. d. Brooklyno Kultūros Zidinyje susilaukė apie 40 dalyvių su maždaug 100 kūrinių, kuriuos atrinko specialioji komisija — pirm. A. Vakselis, dailininkai Č. Janušas, J. Rūtenis ir K. Žoromskis. Už geriausius paveikslus premijos paskirtos: JAV Lietuvių Fondo \$1.000 premija — Kazimierui Žoromskui už "Trečią matavimą", LB Niujorko apygardos \$300 — Reginai Ingelevičiui už "Kompoziciją", LB Niujorko apygardos \$200 — Vidai Krištolaitiui už "Auką", LB Niujorko apygardos \$100 — Aleksandrai Vitkauskai-Merker už "Lietuviškas kopytėles", geriausią kūrinių lietuviška tema. Religinio meno premiją laimėjo Paulius Jurkus už paveikslą "Rūpin-telėlis". Garbės pažymėjimas buvo įvertinti: I. D. Grižėš triptikas "Prieš du milijonus metų", paveikslas — J. Rūtenio "Vyturelio giesmė", P. Lapės "Kompozicija nr. 6", J. Sodičio "Saulės", O. Paškevičienės "Vaisiai" ir J. Paukštienės "Jaunas žvejas". Premijas paskyrė vertintojų komisija: Niujorko LB apygardos valdybai atstovavęs dail. A. Elksus, Amerikos Lietuvių Dailininkų Sąjungos atstovas Č. Janušas, Lietuvių Dailės Instituto — V. Kašuba, Niujorko Lietuvių Dailininkų Sąjungos — V. K. Jonynas, JAV LB Fondo atstovas ir vertintojų komisijos pirm. A. Vakselis.

ČIKAGOS JAUNIMO CENTRE buvo surengta žurnalo "Laiskai Lietuviams" jau XV metinė šventė — konkurso premijų įteikimas ir koncertas. Įvadinį žodį tarė į 25-tuosius metus įžengusio žurnalo red. kun. J. Vainys, SJ. Straipsnio "Kas padeda ir kas kenkia išilki lietuviųbei" konkurso vertintojų komisija — pirm. A. Grigaitis, sekr. M. Elvaitė, D. Binkdienė, V. Kasniūnas ir N. Užabalienė buvo susilaukus 11 rašinių, premijas paskyrė penkiami autoriai: \$150 — Aušrai Glyteli-Karkienai Torontė, \$100 — Vytautui Zubui Fidži saloje, \$75 — Vaciuui Kupriui Ciere, III, \$50 — Alfonsui Nakui Detroitė ir \$25 — Algirdui Ratnikui taip pat Detroitė. Premijų mecenatė — dr. Leonas ir Irena Kriaučeliūnai, Ona ir Vincas Kuliešiai, Stefanija Rudokienė ir dr. Ferdinandas Kaunas. Premiją priėmė ir konkurso laimėtojų vardu padėjo kitie cieričiai V. Kuprys. Kitiems laimėtojams premijos išsiųstos paštu. Rėmėjų vardu kalbėjo dr. L. Kriaučeliūnas, o red. kun. J. Vainys, SJ, pranešė, kad žurnalo šidabrinio jubilėjaus proga straipsnio konkursas bus pakartotas pirmoji 1959 m. tema — šeimos ir jaunimo problemos. Koncerto programą atliko solistės — montrealietė Gina Čapkauskienė ir čekagietė Nerija Linkevičiūtė, du sopranai, su muz. Alvydo Vasičiafortepijonine palyda. Programa pradėta lietuvių kompozitorių duetais, užbaigta abiejų solisčių atskirais pasirodymais, kuriuose skambėjo lietuvių kompozitorių dainos, Mocarto "Figaro vestuviai", Delibes "Lakmės", Meyerbeerio "Hugenotai", Puccini "Toscos", Verdi "Kaukių balius", Wagnerio "Tanhauserio" operų arijos. Žurnalo "Laiskai Lietuviams" metinė šventė susilaukė pilnos salės dalyvių.

ČIKAGOS ZARASISKIŲ KLBAS pagerbė 80 metų amžiaus su-laukusį dail. Miką Šileikį, savo žemietį, buvusį klubo pirmąjį pirmininką. Dail. M. Šileika yra parašęs knygą "Meno kritika" ir paruošęs spaudai dvylikos trumpų novelių rinkinį. Knygoms išleisti įieško leidygo.

PREL. J. KARALIAUS dėka išeivijos lietuviai susilauks Vilniui, Gedimino sostinė, 650 metų sukakties proga skirtos kantatos "Tu Vilniui pasilik, valdove". Kantatos tekstas yra poeto Kazio Bradino, o muziką kuria kompoz. Bronius Budriūnas. Kantatos mecenatas — prel. J. Karalius, stambiomis aukomis remiantis kultūrinius žygius.

POVLAS GAUCYS redaguoja 1970-73 metų lietuvių spaudos bibliografinį leidinį. Numato paruošti iki Velykų. Lituanistikos Instituto bibliografijos skyriaus vedėjas yra Jonas Dainauskas.

LIETUVIŲ KATALIKŲ RELIGI-NES SALPOS rėmėjai Čikagos Marijos Augst. Mokyklos salėje surengė "Grandies" grupės "Lietuviškų vestuvių" spektaklį. "Grandies" tautinių šokių grupė, vadovaujama I. Smieliauskienės, šlindien jau yra tapusi ištisu ansambliu, turinčiu vaidintojus, kaimišką kapelą ir jaunimo orkestrą, gražų būrį kanklininkų. Orkestrams vakdovalo J. Mieliulis, kanklininkėms — E. Pakšaitė. Vestuvių tekstus vadovė I. Smieliauskienė yra paėmusi iš kun. A. Juškos "Svodbinės rėdos" ir M. Glemžaitės "Kupiskėnų vstuvių". Spektaklį režisavo J. Valentinas, scenovadžiūsus sukūrė dail. J. Daugvila, muzikinei daliai vadovavo P. Mieliulis. Šiame pakartotiniame "Lietuviškų vestuvių" pastatyme dalyvavo ir sol. A. Simonaitė. Čikagiečiai žavi "Grandies" daroma pažanga, nors "Lietuviškų vestuvių" pateikiami tik fragmentai. Atleityje reikėtų paruošti pilnų vestuvių spektaklį, kuris būtų vienintelis tokio pobūdžio visoje išeivijoje. Balandžio 27 d. "Grandis" su "Lietuviškomis vestuvėmis" naujojoje Anapilio salėje supažindins Toronto, Oakvillės, Hamiltono bei kitų artimesnių apylinkių Kanados lietuvių.

OKUPOUOTJ LIETUVOJ

PROF. DR. ADOLFAS JUCYS staiga mirė Vilniuje vasario 4 d., nespėjęs užbaigti amžiaus septyniadešimtmečio. Velionis yra teorinės fizikos pradininkas Lietuvoje, sukūręs fizikų teoretikų mokyklą, kurios daugiau kaip 50 narių yra apygynę daktarų ir kandidato disertacijas atomų bei molekulių teorijos srityje. Prof. dr. A. Jucio sukurtais ar išvystytais metodais naudojasi ir užsienio fizikai. Velionis paskelbė beveik 300 mokslinių darbų, parašė ke-turias stambias monografijas kvantinės atomų teorijos klausimais. Prof. dr. A. Jucys buvo baigęs Plungės gimnaziją, Kauno universiteto gamtos-matematikos fakultetą, Britanijoje specializavėsis atomų teorijoje. 1944-71 m. jis vadovavo Vilniaus universiteto teorinės fizikos katedrai, nuo 1971 m. iki mirties — Lietuvos Mokslų Akademijos fizikos-matematikos instituto kvantmechaninio skaičiavimo skyriui. Palaidotas vasario 6 d. Vilniaus Antakalnio kapinėse.

M. K. ČIURLIONIO JUBILEJINIS KOMITETAS aptarė pasirodymus didžiojo dailininko ir kompozitoriaus šimtąjį gimtadienį 1975 m. Pernai M. K. Čiurlionis susilaukė net 15 leidinių, jų tarpe — kūrinių reprodukcijų aplankų "Pasaulio sutvėrimas", "Metų laikai", knygos "M. K. Čiurlionio laiška Sofijai", J. Brue-rlio knygelės jaunimui "M. K. Čiurlionis". Siemet "Vaga" išleis lietuvių kalbon išverstą M. Etkindo monografiją "Pasaulis, kaip didelė simfonija", J. Čiurlionytės "Atsiminimų apie M. K. Čiurlionį" rusiškai vertimą, keletą reprodukcijų bei atvirukų komplektų. Lietuvos kino studija kuria pilno ilgumo dokumentinį filmą apie M. K. Čiurlionį, o Vilniaus operos ir baleto teatras ruošia baleto pagal jo simfoninę muziką. Kuriamas ir naujas M. K. Čiurlionio biustas, kuris bus pastatytas Druskininkuose. Sukakties išvakarėse bus išleistas septynių plokštelių rinkinys su jose įrašyta žymiausia muzikinio palikimo dalimi. Jubilėjinėm iškilėm redaguojama nebaig-ta M. K. Čiurlionio uvertiūra "Kestutis". Komitetas nutarė pratešti iki š.m. gegužės 15 d. M. K. Čiurlionio jubilėjinio medalo konkursą, išleisti jo kūrinių reprodukcijų suvenyrinių skaidrų rinkinį. M. K. Čiurlionio dailės kūrinių sėkmingai restauruojami bei konservuojami Vilniuje. Jubilėjaus proga jų pilna paroda bus surengtas Kaune, o Vilniuje M. K. Čiurlioniu skirtu savo darbų parodą surengs Lietuvos dailininkai. Jubilėjinis festivalis bus 1975 m. rugsėjo antroje pusėje. Jo programoje — ciklas koncertų įvairiose Lietuvos vietovėse, parodos bei kiti renginiai.

KAZIO BINKIO KŪRYBOS VAKARA, skirtą aštuoniadesimtosios gimimo metinėm, Biržuose surengė Lietuvos Teatro Draugija, sutelkusi būrį aktorių. Vakaru vadovavo S. Nosevičiūtė, biržiečiams perteikusi Sofijos Binkinės atsiminimus. Gyvos dalyvių reakcijos susilaukė J. Kavaliauskio perskaityta poema "Tamošius Bekepuris".

DONATAS BANIONIS, Panevėžio dramos teatro ir filmų aktorius, dalyvavo Indijoje įvykusiam sovietinių filmų festivalyje. Jame buvo rodomas filmas "Soliaris", kuriame D. Banionis atlieka pagrindinį vaidmenį.

DAIL. JADVYGA MOZURAITĖ-KLEMKIENĖ amžiaus penkiasdešimtmetį paminėjo savo kūrinių parodomis Kauno M. K. Čiurlionio dailės muziejuje ir Vilniaus dailės parodų rūmose. Parodose buvo sutelkta apie 70 skulptūrų ir grafikos darbų. Dailininkės mėgstamiausios temos — jaunystė, moters likimas, šeima ir polisis. Ji taplgi yra sukurusi portretus akademikui Vl. Lašo, profesorių T. Ivanausko, V. Ruokio, rašytojų M. Lastauskienės — Lazdynų Pelėdos, kauniečio kompoz. G. Kuprevičiaus, grafikos ciklus iš žvejų gyvenimo.

KOMJAUNIMO RESPUBLIKINES PREMIIJS paskirtos: Raimondui Kašauskui — už apysaką "Motociklininkai", poetei Janinai Degutei ir dail. Sigutei Ivaitienei — už knygą vaikams "Saulėtos dainelės", aktorėi Doloresai Kazragytei — už vaidmenis Kauno dramos teatre bei koncertinę veiklą, Vilniaus styginių kvartetui (A. Vainiūnaitė, P. Kunca, D. Katkui, A. Vasiliauskui) — už profesinį meistriškumą ir koncertinę veiklą, poetui Vytautui Ba-rauskui — už tekstus dainoms, muzikalistams Vladiui Vaicekaskui ir Michailui Mirskui — už žurnalistinę bei propagandinę veiklą, architektui Alajui Geibūniui — už vaikų darbelių ir mokyklų projektus. Premijos buvo įvertinti ir moksliniai darbai: Kestutis Nastopkos — "Lietuvių ir latvių literatūrų ryšiai", Tre-nos Kamuntavičienės — "Tuo-rojos ir kaikiurių jos darinių bei antrinių priedų elgsena sutalpiname variavimu elektrolite", Konstantino Valucko ir Viktoro Mamantovo — "Plaučių elektrentgenotomoskenografija", Donato Surgailio — "Kai-kurie Markovo procesų filtracijos ir stochastinių lygčių teorijos klausimai", Vynganto Paulausko — "Konvergavimo greičio įvertinimai ribinėse tikimybių teorijos teoremos".

V. Kst.

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.

1072 Bloor St. W. Tel. 534-9286

COWAN — SPRINGHURST, mūrinis 8 kambarių namas, 2 virtuvės, vandenių-alyva šildomas, reikalingas mažo remonto, arti krautuvų ir susisiekimo. Įmokėti \$6.000.

JANE — ANNETTE ST. 7 kambariai, mūrinis, 4 kambariai pirmame aukšte, 2 modernios virtuvės, 2 prausyklos. Garažas su šoniniu privažiu. Didelis kiemas. Įmokėti apie \$15.000.

KEELE ST. — HUMBERSIDE. Netoli parko ir susisiekimo, 8 kambarių mūrinis atskiras namas. Dvi virtuvės, 2 prausyklos. Garažas su geru privažiu. Namai be skolų. Prašo apie \$10-\$15.000 įmokėjimo.

RONCESVALLES — WESTMINSTER AVE. Geras mūrinis pastatas — krautuvė ir du butai. Ideali verslui vieta, europiečių apgyventas rajonas. Namai be skolų. Savininkas prašo galimai didesnio įmokėjimo.

HIGH PK. AVE.—ANNETTE, mūrinis gražus 11 kambarių namas, 3 atskiri butai, 5 kambariai 1-me aukšte ir prausykla. Naujos modernios virtuvės ir prausyklos, 4 ekstra kambariai rūsyje, platus privatus įvažiavimas, reikalingas didesnis įmokėjimas.

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS, IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS I NAMUS

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

AKTYVAI — VIRŠ 6 MILIJONŲ DOLERIŲ

Kasos valandos:

Pirmad.10-3

Antradi.10-3

Trečiadi. uždaryta

Ketvirtadi.10-7

Penktd.10-8

Šeštadi.9-12

Sekmd.9.30-1

MOKA:

už termininius indėlius —

dvejų metų8½%

vienerių metų8%

už taupomąsias (savings) s-tas 7¼%

už depozitų-čekių sąskaitas6%

DUODA PASKOLAS:

asmenines iki \$10.0008%

asmenines — naujas8½%

nekiln. turto iki \$50.0008%

Nemokamas visų narių gyvybės draudimas pagal santaupų dydį iki \$2.000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10.000. Parduodame American Express kelionių čekius ir International Money Order — pinigines perlaides. Pirmame mokėjimus už nekiln. turta, telefoną, elektrą, vandenį, dujas. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Žiūrėti skelbimas — FELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. • Tel. 533-4414

W. VASIS REAL ESTATE

Didelis pasirinkimas namų, žemės ir kitos rūšies nuosavybių. Skambinti — J. GUDAS

863 BLOOR ST. W., Toronto 4, Ont. Tel. 534-7525

Saugesniai žiemos sezono važiuojamui patikrinkite

savo automobilius pas

AUTORITE SALES and SERVICE

Telefonas 531-1305 1536 DUNDAS ST. W.

ir Bloor Autorite Garage, 296 Brock Ave.

(tarp Dundas ir College)

Atliekame visus autovežimčių mechaninius pataisymus — priekinių ratų išlyginimą (wheel alignment), ratų išbalansavimą ir kt. Parduodame MICHELIN, B. F. GOODRICH, RADIAL ir kt. padangas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas. Savininkas FRANK PETIT

NUO LŪSNOS IKI DANGORAI ŽIOI

VERŠLO BEI PRAMONĖS PASTATŲ ELEKTROS

(JRENGIMAI), PRIEŽIŪRA IR KITI DARBAI

ELEKTROS RANGOVAS

Tel. 489-5425 Petras Prakas

Namų: 920-2501 Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

AR TURITE SUNKUMŲ SUPRASTI KĄ REIŠKIA GYVYBĖS DRAUDA?



Klauskite mane apie:

- pajamų mokesčių atskaitas
- pensijų planus
- taupomuosius ląkštus
- invalidumo pajamas
- nuosavybių draudą
- šeimos apsaugą
- studentų draudos fondus mokslui eiti

Juozas Eimis Ramas

Canadian Premier Life

2 Carlton St., suite 714

Raštinė: 363-7881

Namai: 766-5857

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave., telefonas 536-5936

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Ateitininkų žinios

Ateitininkų stovyklos Wasagoje bus liepos 21 — rugpjūčio 3 d.d. Kartu bus jaunųjų 7-12 m. ir vyresniųjų moksleivių 13-17 m. stovykla. Abiem grupėm sudaromos atskiros programos ir atskiros vadovybės. Šiais metais tikimasi daug stovyklautojų iš mažesnių Kanados vietovių.

Studentai, nori stovyklai vadovauti, prašomi parašyti prašymus arba kreiptis į V. Kolyčų. Atskira komisija išrinks vadovus iš pasiūlytųjų kandidatų.

Studentai rengia paskaitą apie daugiafunktiškumą. Ją skaitys miesto tarybos narys (alderman) E. Negrigge kovo 10, sekmadienį, 3 v.p.p., Lietuvių Namuose.

Gausiai dalyvaus Kaziuko mugėje, kuri įvyks Priskelimo salėje šį sekmadienį.

“Nėra ir negali būti žmogaus be pasaulėžiūros. Į žmogiškojo gyvenimo prasmės klausimą kiekvienas turi pats atsakyti.” — dr. J. Grinčius.

Skautų veikla

• Šį sekmadienį, kovo 3, visose Priskelimo salėse bus “Satrijos” ir “Rambynas” tuntų rengiama tradicinė Kaziuko mugė. Visos tuntų drėvės ir tėvų komitetas laukia gausių svečių. Mugė atidaryma 10 v.r.,

• Darius-Girėno oro skautų drėvės sueigo vasario 11 d. rodytas garšinis filmas apie aviaciją. Skautai dėkingi instruktoriui G. Urbonui už filmą.

• Mindaugo drėvės sueiga — kovo 5 d., 7 v.v., L. Namuose.

• P. Gaputis vasario 23 d. sueigos metu davė vilkiuko įžodį.

• XII-toji Romuvos stovykla šią vasarą bus liepos 27 — rugpjūčio 10 d.d.

• Kovo 3, sekmadienį, 12 v. skautų būklė šaukiamas sktn. Stepo Kairio muzikinio vieneto turgu susirinkimas. Prašomi visi dalyvauti. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

mas, šaknų išrovimas, perdideli technikos proveržiai dvasinių laimėjimų sąskaiton, kažkodėl vadinami pažanga.”

Valstybinė Kanados CBC radijo ir televizijos bendrovė šiuo metu turi atnaujinti leidimą sekančiam penkeriem metam. Seniau Radijo ir Televizijos Taryba, vadovaujama P. Juneau, šį formalumą atlikdavo lengva ranka, bet šį kartą ji susilaikė apie 300 prieš CBC nukreiptų skundų. Išsamiausia skunda atsiuntė viena torontiečių grupė, kurią sudaro žymūs asmenys, nusivylę CBC televizijos laidomis. Programų lygis yra taip kritęs, kad CBC televizijos stotys tesusilaukia vieno ketvirtadalis visų žiūrovų. Valstybinė CBC bendrovė savuoju populiarumu gerokai pralenkė privati CTV bendrovę. Jos stotys su gerokai mažesniu kapitalu parūpi-ja įdomesnes programas. Minėtoji torontiečių grupė siūlo padalinti CBC į dvi dalis — administracinę ir programinę, nes dabar žemas programų lygis perdažnai yra teisinamas administracinėmis problemomis. Po tokios reformos visi kaltė tekėtų programų paruošėjams už jų menką lygį, didėjantį žiūrovų praradimą. Bene didžiausio dėmesio susilaukė kaltinimas, kad CBC televizija atsisako rodyti kanadiškus filmus. CBC vadovas L. Picard kritiškai populiarumą naiviai bando teisinti televizijos kabelio plitimu, kanadišiams parūpinusiu daugiau stočių. Tenka sutikti, stočių pasirinkimas padidėjo, bet toks teisinimasis neatsako į svarbiausią klausimą — kodėl žiūrovai pasirenka kitas stotis? Atsakymas labai paprastas — jų programos įdomesnės už CBC. Kaip ir kiekvieną valdinę bendrovę, CBC televiziją smaugia įsigalėjęs biurokratizmas, valdžios pinigais užtikrintas rytožys, vedantis į apsnūdimą. Didžiausią biudžetą dalį suėda naujų talentų stokojantis perdidelis personalas, kurio eilėse yra labai abejotinų gabumų žmonių. CBC televizijos bendrovės populiarumui taipgi kenkia jos vadovybės kietas užsiėmimas transliuoti programas tik oficialiomis anglų ir prancūzų kalbomis, visiškai ignoruojant net didžiausias etnines grupes, nors jos savo pajamų mokesčiais taip pat prisideda prie CBC metinio biudžeto. Pvz. Toronto buvo įrengta CBC televizijos prancūziška stotis maždaug 100.000 mieste ir jo apylinkėse gyvenančių prancūzų, kurie visi moka anglų kalbą. Už tuos prancūzus Toronto yra gerokai gausesni etniniai grupių. Kodėl tos CBC stoties nebuvo galima padaryti etnines programas transliuojančia valstybine stotimi? Tada ji tarnautų ne tik prancūzų mažumai, bet ir kitom etninėm grupėm, sustiprindama CBC populiarumą. Dabargi etnines grupės savo brangiai kainuojančiom programom yra priverstos ieškoti vietos privačiose televizijos stotyse. Skundai liečia tik CBC bendrovės televiziją, o jos radijo stotys yra giriamos už programų kokybę.

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJE

Sov. Sąjungos kaimo sporto draugijų lengv. atletikos uždary patalpų pirmenybės įvyko Donecke. Gerai pasirodė kauniečiai M. Treinytė — laimėjo dvi pirmąsias vietas: šuolyje į tolį — 6,34 m. ir 100 m. bėgime — 11,8 sek. Tai tuo tarpu geriausios šių metų pasekmės Sov. Sąjungoje. Pirmą vietą čia taip pat laimėjo A. Jautakis šuolyje į tolį pasekme 7,54 m.

Pajėgiausių Sov. Sąjungos stalo tenisininkų turnyras įvyko Vilniuje. Jis buvo labai sėkmingas Lietuvos stalo tenisininkams. Vilniaus universiteto sporto katedros gydytoja A. Skaruliene laimėjo I v. moterų vienete ir mišriame dvejete. Kartu su viilniete D. Semaskite ji taip pat laimėjo II v. moterų dvejete. R. Garkauskienė - Giedraitytė moterų vienete laimėjo II v. Baigmėje ji pralaimėjo A. Skarulienei. Komandų varžybose Lietuva laimėjo II v. A. Skaruliene yra viena iškiliausių Lietuvos stalo tenisininkių. Ji turėjo ypatingai sėkmingą 1970 m. sezoną. Tais metais ji tapo Sov. Sąjungos moterų vieneto vicemeistere ir sovietinės rinktinės sudėtyje — Europos meistere. Po to darbo rūpesčiai ir šeimos prieauglis neleido jai skirti rimto dėmesio stalo tenisiui. Dabar džiugu vėl matyti jos sėkmingą pasirodymą stalo tenise.

Penkių miestų uždary patalpų lengv. atletikos rungtynėse Šiauliuose E. Skapas rutulio stūmimo laimėjo I v. Jo pasekmė 19,43 m. tuo tarpu yra geriausia Sov. Sąjungoje.

Sov. Sąjungos ginkluotų pajėgų bokso turnyre S. Sereika lengviausiaime svorėje laimėjo I v. Darbo rezervų pirmenybėse sunkiasvoris V. Bingelis irgi laimėjo I v.

S. A. BALTIEČIŲ VARŽYBŲ TVARKARASTIS

Baltiečių Sporto Federacija savo metiniam suvažiavime š.m. sausio 19 d. Toronte nustatė 1974 m. varžybų tvarkaraštį:

Slidinėjimas — kovo 23 Bethany, Ontario.

Stalo tenisas — gegužės 18-19 Niujorke; rengia latviai.

Lauko tenisas — rugpjūčio mėn. Toronte; rengia estai.

Saudymas — Darbo savitęgali Kanadoje; rengia latviai.

Lengvoji atletika — visų klasių rugsėjo 14-15 Klevelande; rengia LSK Žaibas.

Golfas — rugsėjo 21 Toronto apylinkėse; rengia estai.

Klubinės tinklinio pirmenybės — lapkričio 2-3 Klevelande; rengia LSK Žaibas. Varžybos vyks vyrų, moterų, jaunių ir mergaičių klase.

Klubinės krepšinio pirmenybės — lapkričio 23-24 Toronte; rengia estai. Varžybos vyks vyrų ir jaunių A klase — nedaugiau kaip 8 komandų klase.

Plaukimas — (data dar nenumatyta) Klevelande; rengia latviai.

Sachmatai — numatoma surengti turnyrą šių metų pabaigoje.

Kėgliaivimas (bowling) — populiarius tarp estų ir latvių. Bus mėginama ką nors suorganizuoti ir šioje šakoje.

BSF pirm. yra Algirdas Bielskus, vicepirm. ir lietuvių delegacijos vadovas Vytautas Jokubaitis, sekr. Vida Čyvaitė. Visi iš Klevelando. Lietuvių delegacijai taip pat priklauso dr. E. Ringas iš Čikagos, Algis Nausėdas ir Ramunė Underytė iš Toronto.

VYČIO ŽINIOS

Valdybos posėdyje, į kurį buvo pakviesti ir klubo sporto darbuotojai, buvo aptarta būsima klubo veikla. Nutarta suburti išsiblaškiusius krepšinininkus ir vėl atnaujinti pajėgia vyrų krepšinio komandą. Ją organizuoti sutiko M. Duliūnas ir A. Stankus. Taip pat nutarta atgaivinti šaudymo sekciją, įtraukiant labai jaunus šaudytojus. Įvairioms pareigoms naujais nariais į valdybą pakviesti: M. Duliūnas, J. Nacevičius ir J. Zukas.

Saudymo sekcijos naujasis vadovas Antanas Klimas padarys pranešimą šaudymo sekcijos reikalų šį ketvirtadienį L. Namuose 8 v.v. stalo teniso treniruotėčių metu. Pranešimas skiriamas jauniausiems šaudytojams.

Slidinėjimo pirmenybės baltiečių ir lietuvių įvyks kovo 2, šeštadienį, Bethany. Dalyvaus gausūs būrys vyčių. Dar norintieji dalyvauti pirmenybėse prašomi kreiptis pas Vindą Paulionį tel. 488-2274.

V. Nešukaitytė sėkmingai dalyvavo Thonaby (Anglija) atviraime stalo teniso turnyre. Įveikusi keletą pajėgių stalo tenisininkių, ji pasiekė baigmę, kurioje pralaimėjo Anglijos meisterei Jill Hammersley. Pastaroji yra 5-ta Europos žaidėja. V. N. laimėjo II v. ir piniginę dovaną — 25 svarus. V. N. taip pat dalyvavo V. Vokietijos atvirose stalo teniso pirmenybėse Miunchene. Čia po kelių pergalių teko žaisti prieš du kartus buvusią pasaulio meistere japonę Miho Hamada. V. N. pralaimėjo 3:0 (16:21; 12:21; 15:21).

Glorija Nešukaitytė, jauniausia iš stalo tenisą žaidžiančių Nešukaityčių, daro žymią pažangą. Ontario atvirose pirmenybėse ji pasiekė pusbaigmę, kur pralaimėjo montrealietei M. Domonkos. Kovo mėn. G. N. vyks į Winnipegą, kur dalyvaus jaunių pirmenybėse. Ji taip pat pakviesta į Ontario mergaičių komandą.

Mergaičių A krepšinio komanda žaidė apygardinėse pirmenybėse Rochesteriye. Jos pralaimėjo Kovui 22:27 ir Aušrai 16:23. Prieš Aušrą žaidė: G. Zukauskaitė 2, L. Zukauskaitė, V. Jurkevičiūtė 3, R. Matulaitytė 4, R. Underytė 5, R. Gustainytė, K. Stočkutė 2.

Stepas Ignatavičius studijuoja fiziką auklėjimą Albertoje ir kartu yra pagrindinis gynėjas universiteto krepšinio komandoje. Jo komanda laimėjo I v. vakarinės Kanados pirmenybėse. Šį savaitgalį jie žais Waterloo visos Kanados universitetų pirmenybėse. S. I. galbūt teks žaisti prieš savo buvusią komandą — Waterloo universitetą. A. S.

AUSROS ŽINIOS

Ontario atviraime stalo teniso turnyre pirmavo Aušros klubo žaidėjai. Paulius Klevinas nuskyne pergalės laurus, laimėdamas jaunių ir vyrų klase I v. Birutė Plučaitė be didelio vargo baigmėse rungtynėse nugalėjo savo ančiną priešininkę M. Domonkos ir laimėjo krepšinio klase I v. Moterų klaseje Birutė teko II v., nes baigmėse rungtynėse keturių setų kovoje pralaimėjo tai pačiai M. Domonkos. Mišriame dvejetose žaidime Birutė ir Paulius nesutiko didesnio pasipriešinimo ir lengvai išsikovojo I v. Turnyras buvo rodomas per televiziją. Birutė, Paulių ir trenerį J. Kleviną nuosirdžiai sveikiname pasiekus gražių laimėjimų stalo tenise ir linkime geriausias sėkmes ateityje!

Moterų krepšinio komanda 23 taškų skirtumu (50:27) laimėjo prieš Hiller krepšininkes. Daugiausia taškų iškovojo D. Klimaitė 15, J. Simanaitytė 10, M. Rost-Ramonaitytė 5.

Jaunių D komanda (12 m. ir jaunesni) kovo 2, šeštadienį, dalyvaus St. Christopher krepšinio turnyre, kuris įvyks George Brown Kensington salėje (College ir Bathurst rajone).

Kanados sporto apygarda kovo 24 d. Priskelimo parapijos salėje rengia apygardos prieauglio krepšinio pirmenybes.

Aušros klubo rengiamas koncertas įvyks kovo 31 d. Programoje: Klevelando vyrų oktetas, “Gintaro” tautinių šokių grupė ir pianistė Margarita Vaičiulėnaitė.

HAMILTONO KOVAS

Vyrų krepšinio komanda užbaigė sezoną suaugusių lygoje, baigmėje pralaimėję Kaiser komandai 80:84. Kovui taškus iškovojo: Wasilowski 18, V. Butkevičius 17, L. Meškauskas 15, V. Vineris 15, V. Lukošius 8, R. Tirilis 5, J. Rusinavičius 2, Jonkus.

Jaunių 14-15 m. grupė iškovojo devintą iš eilės pergalę prieš St. Francis Xavier parapiją 61:19. Žaidė: R. Kalvaitis 16, P. Grajauskas 16, J. Riekus 12, R. Antanaitis 10, R. Dūdionis 7.

Jauniai D, laimėję prieš Nōtre Dame mokyklą 24:17 ir prieš St. Columbus 20:8, įkopė į I v. Abiejose rungtynėse žaidė: R. Kalvaitis 16, A. Liškauskas 14, A. Juodelė 12, A. Stanaitis 18, R. Trumpickas, A. Dūdionis, Virbieckas, Jakubynas, Stosius, L. ir T. Stanaičiai. A. G.

Ar lietuvių jaunimas, kuris mėgsta sportą, mėgsta ir lietuvišką domėtis ir lietuvišką spaudą.

Simon's TELEVISION

2385 Dundas St. W., Toronto 9, Ont. Telefonas 532-8772

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.

- Prieš pirkdami kitur, pasiteiraukite apie mūsų kainas.
- Garantuotas sutaupymas.
- Pvz. 20" nešiojamas televizijos priimtuvas — tik \$144.95
- AM-FM radijas-patefonas, 8 bėgiai, ausiniai ir staliukas — tik \$164.95

Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

Norintiem pirkti ar parduoti nekilnojamą nuosavybę su malonumu sąžiningai patarnaus

Mrs. H. BAILEY (BALČIONIENĖ)

United Trust Co., 2320 Bloor St. W.

tel. 762-8255 Namų: 535-0513

SOLD UNITED TRUST REALTOR

8 psl. • Tėviškės Ziburiai • 1974. II. 28 — Nr. 9 (1256)

AL GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate narys

Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West

INDIAN RD. — BLOOR, pusiau atskiras mūrinis namas, 6 kambariai, moderni virtuvė, nauja šildymo sistema. Prašoma kaina — \$48.000, įmokėti — \$10.000.

BROWNS LINE, 3-jų šeimų pastatas (triplex), 13 kambarių, 16 metų senumo, sklypas 50'x150'. Prašoma kaina — \$79.000, įmokėti apie — \$35.000.

LEFROY, ONT., 2 pastatai pačiame miestelyje, apie vieną akrą žemės, arti Simcoe ežero; buvusi valgykla ir viešbutis. Prašoma kaina — \$59.000.

SKUBIAI REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

SKAMBINKITE:

Al. GARBENS

Namų tel. HU 9-1543

Pr. KERBERIS

Namų tel. LE 5-1584

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

6% už depozitus 7¼% už taupymo s-tas 8% už 1 m. term. dep. 8½% už 2 m. term. dep.

IMA 8% už asm. paskolas 8% už mortgicius

Kapitalas — aštuoni milijonai dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$5.000 ir mortgicius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000.

Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas.

KASOS VALANDOS

Čikagos lietuvių horizonte

Vladas Ramojus

LIETUVA SPAUDOJE

Lietuvos nepriklausomybės šventę Čikagoje minėta vasario 17 d. Gal pirmą kartą šventės garas plačiai nuskambėjo Čikagos amerikietišku dienraščiu „Chicago Tribune“, „Sun-Times“ ir „Daily News“ paskelbė dokumentuotus lietuvių jaunimo laiškus — Arštikaitės, Genčiaus ir Kasparo. „Sun-Times“ ir „Daily News“ dėjo informacijas su riebiomis antraštemis apie Lietuvos nepriklausomybės minėjimą, įvyksiantį Augšt. Marijos Mokyklos salėje. Aišku, tai nuopelnas ALTOs centrui informacijos srityje dabar talkinančio kun. dr. J. Prunskio, turinčio ir daugiau idėjų kaip išgarsinti lietuvių veiklą ir palankyti gyvą Lietuvos laisvės bylą. Lietuviams ir talka atėjo ir latvis Zierinis, „Sun-Times“ dienraštį paskelbęs viešą laišką ir priminęs lietuvių pastangas Lietuvos nepriklausomybei atgauti. Informacijos apie Lietuvos nepriklausomybės šventę ir minėjimą spausdino Čikagos lenkų laikraštis ir kalikur vietiniai angliečių savaitraščiai. Aplamai, informacija buvo taip plačiai išvystyta, kad ji galėjo pasiekti kiekvieną atidžiau laikraščius besivartantį amerikietį. Kai ats pats sekmadienį nuvykau į darbą, nevienas bendradarbis klausė, kodėl nešvenčiu? Reikia, kad ir jie iš laikraščių žinojo apie Lietuvos nepriklausomybės šventę. Tegaliu jiems paaiškinti, kad Lietuvos nepriklausomybės šventę dabar lietuviams yra „day of shame“ ir man užtektų tą rytą tik pasimelsti už okupantų kryžiuojamą Lietuvą. O metų laikotarpis be svarbios priežasties praleisti trys sekmadieniai mūsų darbe reikšia labai nekokį atestacijai ir galimybę būti atleistam iš darbo. Bet ne tam tikslui šį iliustraciją skelbiama: ji byloja mūsų šiemetinės propagandos efektingumą.

ISKILMIS SALEJE

Tradicinė Augšt. Marijos Mokyklos salė, kur vyko Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimas, ir šiais metais buvo pilna žmonių. Tik skirtingas tas, kad šiemet programa buvo trumpa, sklandi ir oficiali. Kartu su menine dalimi ji prabėgo per maždaug dvi valandas. Ji labai skyrėsi nuo pernykščių metų, kai pagrindinis kalbėtojas dr. J. Balyš savo akademine ir gerai paruošta paskaita išstėję, o vėliau „T2“ įrodinėjo, kad korespondentas jo paskaitą neva keliomis minutėmis pagilino... Šiemet minėjime, kaip sakoma, buvo „kinų drebėjimo“. Iš anksto skelbta, kad kalbą pasakys Illinois senatorius A. Stevenson III ir kongresas narys Hanrahan. Pasitūrinė informacijose sen. A. Stevensonas jau nebebuvo minimas. Iki pat minėjimo pradžios nebuvo aišku, ar pasirodys ir Hanrahan, vienas pačių didžiųjų S. Kudirkos gynyjų ir jo išlaisvinimo judintojų. Bet kongresmanas pasirodė ir pasakė aiškia, turtinga bei kiekvienam į širdį gliliai kritusią kalbą. Taip pat miela, šilta kalba pasakė ir Cook County pirm. Dunne. Iš lietuvių kalbėtojų Lietuvos gen. konsulas J. Daužvardienis ir dr. V. Dargio, pagrindinio paskaitininko, lūpų plaukė neišstėti ir taiklus sakiniai, išsklaidantys svarbiuosius šiuo dienu mūsų problemas. Aplamai iš šių keturių kalbų nė viena nebuvo ilgesnė kaip 15 min.

PLUMBING and HEATING

J. LISAUSKAS

VALDŽIOS PRIPAZINTAS PLOMBERIS, ATLIEKA ĮVAIRIUS VAMZDŲ IR APSILUJIMO DARBUS.

Darbas sąžiningas ir nebrangus.

148 Westminster Ave., Toronto

Metro Lic. PH. 136, Tel. LE 2-5191

DRAUDA

Balio Maskeliūno įstaiga

Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814

2482 Lakeshore Blvd. West, Toronto 14, Ontario

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

ĮVAIRŲS SIUNTINIAI IR DOVANOS

į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu.

Dovanos be maito: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiame piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavėjai gali pirkti prekių specialiose krautuvėse. Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.

Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 1934 svarų gryno svorio. Turime parodomųjų įvairių medžiagų ir kitų prekių. Sąžiningai ir greitai patarnaujame.

DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UZDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIETUVIŲ ISTAIGA Baltic Exporting Co. 480 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO

Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALUZA

TORONTO

ISKILUS JAUNIMO VAKARAS

Vasario 24 d. Anapilio salėje labai gausi Toronto lietuvių auditorija gėrėjosi jaunimo ansamblio „Gintaro“ metiniu vakaru ir jo programa. Erdvioje patalpoje išsiriokio 140 jaunuolių, apsirengusių tautiniais drabužiais. Vaizdas buvo nepaprastai džiugus, išpūdingas ir spalvingas. Jis nuolat keitėsi, nes vientisoje šokių programos pynėje rodėsi vis naujos grupės — jaunučiai, viduriniai ir vyresnieji šokėjai. Be to, vakaro programą gerokai praturtino sustiprintas mergaičių orkestras, fleita, orkestras. Visa tai priklauso „Gintaro“ ansamblui, kuriam vadovauja J. Karasiejus kaip koordinatorių. Paskiras grupes moko: jaunučius — D. Nausėdienė, vidurinius — V. Turūtė, vyresnius — R. Karasiejenė. Mergaičių orkestrui vadovauja D. Garbaliuskienė, orkestrui — J. Govėdas.

Ir ši kartą „Gintaras“ neapvylė. Jo atliekami šokiai yra gerai apšifuoti, suderinti. Ypač geri buvo vyresnieji, kurie greitai tempo šokiuose parodė nepaprastą savo miksą, šokio prasmes pajautimą ir ansamblio visumą. Net ir jaunujų šokių grupės yra gerokai pažengusios. Lietuvių kolonijos, pasikvietusios Toronto „Gintara“, tikrai neapsivils. Jie gali tinkamai atstovauti lietuviams visur.

Mergaičių orkestras yra dar labai jaunas vienetas, pradėjęs

Estijos nepriklausomybės paskelbimo sukaktis paminėta vasario 22 d. priėmimu Estų Namuose ir iškilminga akademija — vasario 24 d. Toronto universiteto Convocation salėje. Dalyvavo visa eilė žymių svečių. Iš lietuvių dalyvavo: gen. konsulas dr. J. Žmuidzinas, K. L. B. pirm. inž. E. Čuplinskis su Ponia, I. Mikeljohn, St. Jokūbaitis.

Pr. Alšėnas ir K. Činčūs parąšė padėkos laišką JAV kongreso nariui Robert P. Hanrahan, kovojančiam už Simo Kudirkos išlaisvinimą iš sovietinės konc. stovyklos, ir gavo atsakymą. Jame rašoma, kad amerikiečiai esą susirūpinę S. Kudirkos likimu. Kongresui esanti pateikta rezoliucija 420, skatinanti J. A. V. prezidentą tuo reikalu kreiptis į Sov. Sąjungos vyriausybę. Rezoliuciją pasirašė 56 kongreso nariai.

Komunistinis disavainis laikraštis „Liaudies balsas“ kasmet organizuoja naujų skaitytojų vakų. Negausūs jo veikėjai uoliai dirbdami suranda po kelio keliai skaitytojų. Šiais metais gauta 81 prenumerata ir \$8,116.31 aukų. Daugiausia prenumeratorių rasta Kvebeko provincijoje, būtent, 26. Ten daugiausia darbuojasi J. Urbanavičius, L. P. Kisieliū, J. Lesevičius, J. J. Vilkėliai, A. E. Morkevičiai, P. Bendžaitienė. Toronte rasta 9 nauji prenumeratoriai. Čia daugiausia darbuojasi senųjų ateivių A. Daukantas. Ontario provincijoje gauta 11 prenumeratų. Daugiausia pasidarbovę londonietė Sofija Paunodienė. Kitose vietovėse komunistinį laikraštį platino: P. Kunčys — Thunder Bay, J. Kuodis — Windsor, P. Gavėnas — Tillsonburg, S. Repšys — Rodney, J. Brazdžius — Sudbury, P. Kasperaitis — Timminse, A. Grinkus — Vankuveryje (užrašė 19 naujų prenumeratų), V. Lepeska — Winnipege, J. Bruzga — Lethbridge.

Teisininkas Kęstutis Grigaitis su žmona persikėlė gyventi Floridai (Gulport, St. Petersburg priemiestis). Ten nusipirko namą ir mano ilgesnį laiką pasilikti.

John E. Soosaar, C.A.

Suite 402, 725 Don Mills Rd. • (chartered accountant)

Don Mills, Ontario • Telefonai: 781-3593, 429-4944

Reikalingas naujas automobilis?

SVEIKINU! Aš, TOM MANNING, kaip tik esu naujų automobilių pardavėjas pas

COURTESY CHEVROLET Ltd., 2749 Lakeshore Blvd. W.

Aš galiu pasiūlyti geriausias sąlygas isigyti naują Chevroletą, Oldsmobilį arba gerame stovyje vartoją automobilį. Nuosirdžiai kviečiu Jus apsilankyti pas mane ir, jei atsiėsite šį skelbimą, gausite, pirkdami naują automobilį, nemokamą priedų. Skambinkite man bet kuriuo laiku.

Tel. 255-9151

Tom Manning

V. Bačėnas All Seasons Travel, B.D.

2227 DUNDAS STREET W., Visais kelionių reikalais

TORONTO, ONTARIO betkur pasauelyje skambinti

M6R 1X6 tel. 533-3531

CALGARY, ALTA.

RANKDARBIŲ PARODA buvo surengta Kalgario Jubilee Auditorium patalpose Citizenship Council komiteto. Ji susilaukė daug lankytojų. Per dvi dienas 20 tautybų atstovai buvo išdėstę būdingiausius savo tautų rodimus. Kiekvienos tautybės atstovai aiškino besidomintiems rodimų kilmę, reikšmę, jų gamybą. Iš baltiečių tik vieni estai turėjo savo stalą. Čia, be tautinių drabužių, namų apyvokos daiktų, buvo išstatyta gintaro, iš beržo tošės padarytos vyzos, kanklės ir ornamentuotos verpimo verpstės. Kalgariečiai jau nebe pirmi metai praleidžia progą priminti apie save kitiems ir pasididžiuoti savo tautinės kultūros paveldu.

UNIVERSITETO LANKYMO dienos įvyko vasario 9-10. Jauni ir seni męgstą paklidžioti po universiteto koridorius ir sales, pamatyti naujaušius mokslo laimėjimus. Daug žiūrovų sutraukia archeologijos, geografijos, matematikos, medicinos ir kalbų skyriai. Slavistikos kalbų skyriuje tebėra išstatytas Sovietų Sąjungos žemėlapis, pavaizduotas atskirų tautybų tautiniais drabužiais, bet nebėra propaguojamos slavų kalbos išplitimo ribos. Labai įdomūs buvo medicinos fakulteto rodimai, kuriuos būsimieji gydytojai ir mokslininkai demonstravo. Labai visų dėmesį atkreipė mažytis erikuks ir jo motina, kurie čia buvo reikalingi vaistų veikimui pademonstruoti. Norint viską pamatyti, reikia būtinai dieny. A.

BARRIE, Ontario

JUOZAS JURGAITIS gavo liudnį žinią iš okupuotos Lietuvos, kad Varsėdžių kaime š.m. sausio 30 d. mirė paskutinis jo brolis Kazimieras Jurgaitis, sulaukęs 62 m. amžiaus. Palaidotas dalyvaujant gausiam būriui giminių ir kaimynų vasario 2 d. Varsėdžių parapijos kapinėse. Sirgo kepenų ir skrandžio liga apie metus laiko. Liko žmona Paulina ir sesuo Pranciška. Velionių sunkioje ligoje rūpinosi žmona ir sesuo. Šeimos neturėjo, buvo ūkininkas. Šeimoje augo 6 broliai ir viena sesuo. Antrą kartą užėjus į Lietuvą rusams 1945 m., tėvai, broliai Petras ir Jonas buvo išvežti į Sibirą ir ten žuvo. Lietuvoje žuvo du broliai — Simas ir Stasys, taipgi sesers vyras Antanas Ruzgys. Korespondentas

ESTIJOS...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

protestavau prieš tai, kad SSSR iki šiol neatitaukė savo okupacinės kariuomenės iš Estijos ir neatstatė jos suverenumo. Dabar įteikta memorandumė Estijos tremties vyriausybės reikalauja iš SSSR atsižvelgti į tai, kad visos antrajame pasauliniame kare nukentėjusios valstybės atgavo prarastąją nepriklausomybę, išskyrus tris Baltijos valstybes. Tuo pačiu sovietų vyriausybė raginama bendradarbiauti su kitomis konferencijoje dalyvaujančiomis valstybėmis, kad būtų atstatyti normalūs Estijos ir SSSR santykiai. — A. L.

DIPLOMATAS...

(Atkelta iš 3 psl.)

jančio nevaisingumo priežastis. Jam rūpėjo išiešioti talką tautos pastangom išsivaduoti pritaikyti tarptautinės ir mūsų tautinės raidos sąlygom. Sidzikauskas priklauso tai mūsų tautos kartai, kurią grūdino kovos su Rusijos carų priespauda Lietuvoje, kuri savo pastangomis I-ojo pasaulinio karo griuvėsiuose statė nepriklausomą Lietuvos valstybę ir jai laimėjo tarptautinį pripažinimą, kuri taip pat buvo betarpiška liudytoja tos suklestėjusios nepriklausomybės brutalaus sunaikinimo, kuri pagaliau pasiliko nepalaužiamai ištikima okupacijos pašalinimo ir nepriklausomybės atstatymo pastangom. Šiai kartai Lietuvos valstybingumas yra visuomeninės veiklos įkvėpimas ir įprasminimas, paveldėjimas ir įpareigojimas, kelrodis ir švyturys. Sau atitiktis išiešioje šioji karta neturi. Aiman, nesimato atitiktis nė pačiam Vacloviui Sidzikauskui kaip homini diplomatiko.

* Vatikanas jau paskelbė 1971 M. visos K. Bendrijos statistiką. Tokia statistika visuomet skelbiama po dvejų metų, nes tiek laiko užtrunka surinkti žinioms visų pasaulio kraštų, kuriuose yra katalikų. Pagal šias žinias, 1971 m. gruodžio 31 d. pasaulyje buvo 2,328 vyskupijos ar joms panašūs padaliniai; 290,766 parapijos bei misijos, aptarnaujamoms 420,429 kunigų, kurių 270,373 buvo pasauliečiai ir 149,692 — vienuoliai. Taipgi buvo 1.09 milijono seselių, brolių bei dijakonų pasaulyje. Per tuos metus Kunigystės atsisakė 1,894 pasauliečiai kunigai, o naujų kunigų buvo įšventinta 4,469.

SYPSENOS

Miesto vaikas

Aštuonerių metų Juozukas gimė ir augo Niujorko didmestyje. Keletą kartų jis su tėvais buvo apsilankęs zoologijos sode, matė liūtus, beždžiones, žirafas ir kitus laukinius bei naminius gyvulius. Vieną savaitgalį jis su tėvais išvažiavo pasivažinėti Long Island keliais. Važiuojant, vairuojančiam tėvui vaikas pasakojo apie pravažiuojančias ar pralenkiančias mašinas: Buick 1963, Pontiac 1959, Cadillac 1970... Kiek vėliau jie išsuko į nuošalų kelią ir važiavo pro ūkį, kurio laukuose ganėsi karvės, o vienas veršis šokinėjo netoli kelio.

— Žiūrėk, žiūrėk, — bakstelėjo jis vairuojančiam tėvui į alkūnę, — žiūrėk, koks didelis šuo laksto!

Abu labu tokiu

Vakaras. Einu, prisilaikydamas tvoros. Užkliūvu. Kažkas suniurza. Ogi žiūriu — žmogus!

Išsiblaškęs teisėjas

Oporto mieste, Portugalijoje, policija anksti rytą ištraukė iš lovos teisėją Valeką ir atgabeno į miesto kalėjimą. Pasirodo, teisėjas, sudarydamas sąrašus žmonių, kuriuos reikia suminti, išsiblaškęs įrašė savo pavardę ne po sąrašu, bet sąrašė. Parinko Pr. Alš.



Frank Barauskas Ltd.

REALTOR

3828 Bloor Street West,

Islington, Ontario

231-6226 — 231-2661

Mūsų specialybė — užmiesčio žemės ir ūkiai, nuo Lake Ontario iki Lake Simcoe ir Georgian Bay.

Jieškome namų ir pajamas duodančių nuosavybių vakarų Toronte.

INSURANCE

W. G. Drescher Insurance Inc.

Frank Barauskas Insurance Agency Ltd.

Visų rūšių drauda • VALTERIS DREŠERIS

• Įstaigos tel. 233-3334 ir 231-2661 • Namų tel. 233-4446 •
• 3828 Bloor St. W. — (Prie Kipling ir Six Point Plaza) •

VITALITY

• NATURALAUS MAISTO

• KRAUTUVĖ

3288 LAKESHORE Blvd. West • Long Branch Plaza

(5 blokei į vakarus nuo Kipling Ave.) • Tel. 259-8364

Importuoti šveicariški natūralūs vitaminai ir kosmetika, lietuviški sūriai, medus, riešutai, organinė duona ir t.t. R. STATULEVICIUS

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, tel. 279-4371)

persikėlė į naujas patalpas. Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų žviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.
• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus.
• Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Tel. 535-1258

TORONTO, ONTARIO

- Įvairios mūsų gamybos rūkytos dešros ir salami
- Pirmos rūšies A. 1 šviežia mėsa
- Lietuviški sūriai
- Silkės ir rūkyta žuvis
- Švieži ir kepti paršukai
- Šviežia, šaldyta bei mūsų rūkyta įvairi paukštiena
- Importuoti maisto gaminiai

Taip pat priimame užsakymus ("Catering") vestuvėms ir mažesniems pobūvims. Susitarus pristatome į namus bei salę šiltą arba šaltą maistą su aptarnavimu ar be jo.

- — UŽSAKYMAI PRIIMAMI TELEFONU —
- — NEMOKAMAS PRISTATYMAS —

OKULISTAS

L. LUNSKY, R.O.

M. LUNSKY, O.D., M.S.C.

470 COLLEGE ST. TORONTO

Tel. 921-3924

Darbo valandos 9.30 v.r.—6 v.v.

Dėl priėmimo skambinti telefonu

OKULISTAS

S. BROGOWSKY, O.D.

412 RONCESVALLES AVE.

(prie Howard Park Ave.)

Kabineto tel. LE 1-4251.

Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 4 v. p.p.

Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

MEDUS -

reikalingas

sveikatai

Natūralus, nepasterizuotas

Induose ar kornuose. Iš bitynų:

30 Dewson St., Toronto 4, Ont.

Eagles Nest

Telefonas 534-0563

OKULISTES

Br. BUKOWSKA-BEJNAR, R.O.

WIKTORIA BUKOWSKA, R.O.

274 RONCESVALLES AVE.

(prie Geoffrey St.)

TEL. LE. 2-5493

Darbo valandos: kasdien 10 v.

ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v.

INSURANCE

Namų — Gyvybės — Automobilių — Komerciniai

249-2067 WALTER DAUGINIS 249-2883

35 Landron Cres., Weston, Ontario

Šv. Jono Kr. parapijos ir Anapilio žinios

— Šį sekmadienį — Tikinčiosios Lietuvos Diena. Bažnyčioje ir Anapilyje vykdoma antroji rinkliava.

Anapilio sodyboje vykdomi antro augšto mažojoje salėje virtuvės įrengimo darbai ir didžiosios salės virtuvės patobulinimai. Statybai auksio po \$100: A. O. Kanapkos (500), E. Aukštakalnis, O. Kliugienė ir A. D. V.; \$75: L. Balsys (400); \$50: L. Garbačiauskas (500). Geradariams nuosirdi padėka.

Anapilio sodybos didžiosios salės nuomojimas gausėja. Gegužės ir birželio mėnesių šeštadieniai jau užimti, jų tarpe gegužės 11 d. liet. studentų parengimas su "Miss Vilnius" rinkimais, geg. 25 d. — metinis Toronto choro "Varpas" koncertas. Kitos datos išnuomos vestuvėms, kurių 4 lietuviškos. Po laidotuvių Anapilio salės panaudojamos laidotuvių pietums.

Anapilio salėje atlikti įrengimai krepšinio ir tinklinio žaidymams. Tinklinio komandai vadovauti pakviestas mokytojas Mindaugas Leknickas. Vasario 26 d. vakare pirmasis krepšinio rungtynės žaidė Kro-namų pirmojo ir pardavimo tarnautojų komanda.

Vasario 25 d. iš par. bažnyčios liet. kapinės palaidotas a.a. Antanas Brakas. Velionies šeimai ir visi plačiai giminei nuosirdi užuojauta.

Šį sekmadienį tikybės pamokų vaikams pas seselles nebus dėl Kaziuko muges.

Vasario 27, trečiadienį, prasi-deda gavėnia. Šį penktadienį yra kovo pirmasis. Pamaldos iš ryto įprasta tvarka ir vakare 7.30 v. Jos aukojamos už Mielkačių šeimos mirusius.

Praejusį sekmadienį po pamaldų Anapilio moterų būrelis pamaldų dalyviams suruošė pietus. Gautas pajamos skiriamos salės didžiojo lango užuolaidoms įsigyti.

Pamaldos šį sekmadienį: 10 v. už a.a. Albiną Giedraitį, 11 v. už A. Bumbulio gimines mirusius.

"Gedimino pils", jaunimo kavinė, šį penktadienį, kovo 1 d., neveiks. Visas jaunimas raginamas atsilankyti į TULSK organizuojamą Lietuvos Dieną Toronto universiteto St. Michael's kolegijos Brennan Hall patalpoje. Kavinė už savaitės, kovo 8 d., vėl veiks ir lauks visų. Rengėjai dėkoja TULSK už \$25 auką kavinės reikalams.

Toronto choras "Varpas", vadovaujamas Jono Govėdo, š.m. gegužės 25 d. ruošiasi tradiciniam pavasario koncertui-baliui. Prašome visus tą datą rezervuoti ir atkreipti dėmesį, ruošiant kitus parengimus. Valdyba

Kastytis ir Jūratė Batūros su sūnum Gintaru persikėlė iš Vankuverio į Torontą. Kastytis Vankuveryje dirbo ketverių metus BC telefono bendrovėje elektronikos inžinerijos srityje. Toronte gavo tarnybą "Northern Electric" bendrovėje.

A.a. Antanas Brakas, 45 m. amžiaus, mirė vasario 22 d. Sv. Mykolo ligoninėje po širdies operacijos. Velionis jau kuris laikas negalavo širdies aortu kalkėjimu. Nors gydytojai daug vilčių buvo davę sėkmingai operacijai, vos išjungus mašiną, kurios dirbtiniu būdu pompavo kraują, širdis neveikė. Velionis buvo klaidpėdištas, kilęs iš didelės šeimos. Paliko žmoną, studentų sūnų ir paskutinąją gimnazijos klasę lankančią dukrą. Palaidotas vasario 25 d. iš Sv. Jono Kr. šventovės lietuvių kapinėse.

SV. JONO KR. PAR. KNYGYNE gauta: Vlado Mingėlos "MEDINIS DIEVAS" (kaina — \$5); Liudo Do-vydnio "KARALIAI IR BULVES" (pasakojimai, skirti daugiau suaugusiems negu vaikams, \$4.50); spalvinę Velykų sveikinimą.

VIENTELE KANADOS VALDZIOS REGISTRUOTA NATURALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA. Įvairūs natūralūs gydymo būdai — masažai, gydomieji įdėjimai, elektronika, įvairūs spinduliai, garai. B. NAUJALIS, R.M. N.Pt. R.N.A. Natūralaus gydymo specialistas. 460 Roncesvalles Ave., Toronto 154, Ont. Tel. LE 3-8008.

JONAS BANYLIS atlieka visus statybos remontus, naujus pristatymus, prausyklų keramikos, sienų ir grindų darbus. Skambinti po 5 v.p.p. telefonu 535-4329.

FOTOGRAFAUS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarydai tel. 767-4737.

BARONESSA Beauty Salon

Savininkė Alė Kerberienė
2265 BLOOR St. W.,
kampas Bloor-Durle gatvių
Telefonas 762-4252

Įvairaus stiliaus sušukavimai, pusmetiniai, dažymas, perukai ir t.t. Prieinamos kainos.

VISI MALONIAI KVIEČIAMSI Į TORONTO

"ŠATRIJOS" IR "RAMBYNO" TUNTŲ RENGIMA

KAZIUKO MUGĖ

- Rankdarbiai
- Laimės šuliniai
- Staigmenos
- Naminiai pyragai
- Riestainiai
- Tėvų komiteto valgykla
- Cepelinai, kugelis

RENGIAI



Onai Baltuškienei

Čikagoje mirus, jos seserį PAULINĄ ir VYTAUTĄ GUDAČIUS, brolių IGNĄ SLABAŠINSKĄ nuosirdžiai užjaučiame —

A. S. Kavaliauskai

METINIS "PARAMOS" SUSIRINKIMAS įvyko vasario 24 d. L. Namuose. Dalyvavo 383 asmenys. Pradžioje pirm. H. Stepaitis pakvietė prisiminti tylos minutę 1973 m. 15 mirusių narių. Iš pirmininko pranešimo paaiškėjo, kad 1973 m. "Paramon" įstojo 375 nariai, o kapitalas padidėjo \$2,092,054.48. Metų gale balansas buvo \$7,971,725.42. Š. m. sausio viduryje peržengta \$8 mil. riba. Išd. dr. J. Yčas paaiškino kaikiuriuos išdų dalykus. Pelną 1973 m. turėta \$34,989.-03. Pridėjus 1972 m. likutį, susidarė \$39,828.64.

Kredito komiteto pirm. L. Seškus pranešė, kad 1973 m. buvo išduota 111 nekiln. turto paskolų \$3,125,691.30 ir 269 asmeninės paskolos — \$843,042. Prieš N. Metus 16 narių laukė paskolų gavimo. Priimti statuto pakeitimai, liečią paskolų dydį, metinio susirinkimo laiką.

Iš pelno paskirta: Maironio mokyklai \$800, KL Fondui \$100, Tautos Fondui \$200, Romu-vai \$100, skautams \$100, at-eitininkams \$100, "Vyčiui" \$100, Aušrai \$100, seselėms \$100, "Varpui" \$100, "Gintarui" \$100, Stp. Kairio muz. vienetei \$100, Vasario 16 gimnazijai \$500, stipendijai \$500; iš viso \$3,000.00. Į specialų fondą perkelta \$20,000 (dabar jame bus daugiau kaip \$120,000.00).

Pagal rotacinę tvarką iš valdybos išėjo dr. J. Yčas ir S. Masonis, iš kredito komiteto — L. Seškus, iš revizijos komisijos — O. Delkus. Dr. J. Yčiui atsisakius kandidatuoti, jo vieton išrinktas O. Delkus (208 balsai), perrinktas S. Masonis (260). Kandidatais liko T. Stanulis (128) ir Br. Saplys (113). I kredito komitetą perrinktas L. Seškus (292); jo oponentas p. Petkevičius gavo 49 balsus. Revizijos komisijoj O. Delkaus vietą užėmė O. Kušneraitis (253), o J. Jasinevičius gavo 101 balsą.

Balsų skaičiavimo metu apie L. Namų finansinius rūpesčius kalbėjo jų pirm. J. Strazdas. Diskusijų metu iškilo įvairių pastabų, į kurias valdyba prašyta atkreipti dėmesį. V. A.

1834



1974

SVEIKINIMAI TORONTO GYVENTOJAMS

1974 m. kovo 6, trečiadienį, sueina 140 metų, kai buvo inkorporuotas Torontas.

Nathan Phillips Square ir pati rotušė šiais metais bus centrinė vieta sukties minėjimams. Dėlto ji iškilmyje sezono metu bus atitinkamai papuosta. Vėli gyventojai kviečiami tose iškilmėse dalyvauti.

Bus šie specialūs renginiai rotušėje po pietų ir vakare:

- proklamacijos pasirašymas bei paskelbimas, kurį atlikis Ontario gubernatorius
- muzikinė programa (4.30 - 5.30 v.p.p.) ir gaivinantis gėrimai 4 - 6 v.v. pagrindinėje naujosios rotušės salėje
- istorinė bei vaizdinė paroda pagrindinėje salėje
- įteikimas pasižymėjimo ženklų bei premijų miesto tarybos posėdžių salėje
- čiuožimas grojant muzikai (8 10 v.v.) Nathan Phillips Square*)

Paroda pagrindinėje rotušės salėje (foyer) bus atidaryta lankytojams iki 10 v.v. kovo 6 d. ir veiks iki kovo 15 d. reguliariomis rotušės darbo valandomis

Smulkesnių informacijų teirautis 367-7042

*) Nuosirdi padėka priklauso Toronto muzikų draugijai už par-pintą muziką paramos dėka, gautos iš muzikos plokštelių fondų.

Sekančios įdomios vietos bus atidarytos minėtą dieną nuo 9.30 iki 5 v.p.p.:

Colborne Lodge, High Park Mackenzie House, Bond Street Historic Fort York Marine Museum, Exhibition Park

Nuo šių metų kovą 6-toji bus minima kaip "Civic Honours Day" ir bus rengiamos atitinkamos iškilmės, primenančios Toronto gimtadienį.

DAVID CROMBIE, Mayor.

TRADICINĖ

kovo 3, sekmadienį,
visose PRISIKĖLIMO
parapijos salėse.
Atidarymas — 10 v. ryto

Tikinčiosios Lietuvos Diena — kovo 3, sekmadienį. Visose Kanados lietuvių katalikų šventovėse tos dienos pamaldos, pamokslai ir specialios rinkliavos skiriamos okupuotos Lietuvos tikintiesiems. KLB Centras prašo visus tautiečius duosniai prisidėti prie religinės, moralinės ir finansinės paramos, kurios taip reikalingi persekiojamos Lietuvos tikintieji.

SLA 236 kuopos nepaprastas susirinkimas įvyks kovo 10 d., 1 v.p.p., Lietuvių Namuose. Bus vykdomosios tarybos ir kuopos valdybos rinkimai. Pranešimai nariams bus pasiūti, bet dėl dažnų pašto pristatymo trukdymų gali kaikas jų ir negauti. Todėl prašoma remtis šiuo pranešimu, nes visiems nariams dalyvavimas privalomas. Iki malonaus pasimatymo. Valdyba

Paskaitą apie daugiakultūrškumą skaitys miesto tarybos narys (alderman) E. Negridge Lietuvių Namuose kovo 10 d., 3 v.p.p. Visi studentai ir vyresnieji kviečiami dalyvauti.

Hamiltono un-to lietuvių studentų klubas rengia šokių kovą 2 d., 8 v.v., Arts 3 kafeterijoje. Kviečiamas Hamiltono, Toronto ir apylinkių jaunimas.

KLB krašto tarybai rinkti Toronto-Oakvillės apylinkėje sudaryta ši rinkiminė komisija: pirm. J. Rankinonis, sek. V. Taseckas, nariai — J. Bleizgys, B. Baranauskas, J. Mazeika.

"The Sun" dienraštis II. 21 laišku skyrįje išspausdino V. Lapaitienės laišką, iškeliantį sovietinę okupaciją. Redakcija pri-dėjo pastabą, esą publikta mažai tesidomi tokiais dalykais.

MES SIŪLOME KONKREČIAI!

Automobilių drauda:

25% NUOLAIDA:	dirbantiems bankuose "trust" bendrovėse "stock brokers" įstaigose
15% NUOLAIDA:	inžinieriams mokytojams dantistams, optikams draudos bendrovių ir buhalterijos įstaigų tarnautojams
10% NUOLAIDA:	įstaigų viršininkams ir tarnautojams, dirbantiems susisiekime, transporte, provincijos valdžioj ir federacinėj valdžioj

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Telefonas 722-3545

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA TEL. 727-3120

6695 — 35th Avenue, Montreal 409 Namų 376-3781

Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių.
atsakomybės, gyvybės draudimas

"LITAS"

ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET
MONTREAL QUE., H4E 2A8. TEL. 766-5827

MOKA UŽ:	DUODA PASKOLAS:
Einausias s-tas	Asmenines
Taupoamas s-tas	Nekiln. turto
Term. ind. 1 m.	Čekių kredito
Term. ind. 2 m.	
Term. ind. 3 m.	Investicijos nuo 9.5% iki 12%

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.

Kooperatinė namų (iki 4 butų) ir namų inventorius apdrauda.
Kreiptis: Gil Constantini, C.I.B., Quebec Credit Union League,
17 Ronald Drive, Montreal West 263. Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.

MONTREALQUE

Lietuvos nepriklausomybės sukakties minėjimas pradėtas vasario 17 d. 11 v. pamaldomis Aušros Vartų ir Sv. Kazimiero šventovėse. Mišioms patarnavo skautai. Parapijų chorai gražiai giedojo tai dienai pritaikytas giesmes. Pamaldose dalyvavo daug žmonių. Trijų kryžių altorių AV šventovėje puošė organizacijų vėliavos: Bendruomenės, savanorių - kūrėjų, ramovėnų, šaulių, katalikų moterų, ateitininkų ir skaučių (skautai pamaldose dalyvavo Sv. Kazimiero šventovėje).

Plateau salėje minėjimas pradėtas Kanados himnu. Kanados parlamento atstovo įgaliotinis Mr. Gardner, pasveikinęs lietuvių, įteikė Kanados vėliavą. Taip pat sveikino lenkų, latvių ir estų atstovai. Visiems sveikintojams šešiametės — R. Lapi-naitė ir R. Jaugelytė įteikė lietuviškas vėliavėles. Scena buvo papuosta Kanados, Lietuvos, Kvebeko ir minėtų organizacijų vėliavomis. Dr. Petras Lukoševičius skaitė labai gerai paruoštą paskaitą. Rezoliucijas, kurias paruošė dr. H. Nagys, lietuviškai skaitė stud. R. Žitkus, o angliškai ir prancūziškai — stud. Silvija Akstinaitė. Rezolucijos pasiūstos Kanados ministrui pirm. P. E. Trudeau, užsienio reikalų ministrui M. Sharp, Kvebeko provincijos min. pirm. Bourassa, JT gen. sekretoriui ir VLIKui.

Meninę dalį atliko Aušros Vartų parapijos choras, vad. Mme M. Roch. Puikiai dainavo atitinkamas dainas. Akompanavo Mlle M. R. Roch. Nors dirigentė ir akompaniatorė yra prancūzės, bet buvo pasipuošusios lietuviškais tautiniais drabužiais. Rasa Lukoševičiūtė deklamavo K. Bradūno "Pokalbiai su karalium". Jaunimo ansamblis "Gintaras" atliko 15 lietuvių liaudies ir kompozitorių kūrinių, jungdamas tautinius šokių ir dainas. Taip pat dalyvavo ansamblio prieauglis "Gintarelis". Ansamblių vadovauja Z. Lapinas, I. Kličienė, H. Lapi-nienė ir R. Lapinas. Pabaigoje padėkos žodį tarė KLB Mont-realio apylinkės pirm. J. Siau-čiulis. Minėjimas baigtas Tautos

hymnu. Pranešėja stud. Silvija Akstinaitė savo pareigas atliko labai gerai. Minėjime dalyvavo daug žmonių.

Lituanistinė mokykla vasario 16 d. mokyklos patalpose gražiai paminėjo 56-tą Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukaktį. Minėjimas pradėtas būsimosios mokytojos McGill universiteto studentės Rūtos Damaitės paskaita. Rūta praėjusiais metais 3 savaites praleido okupuotoje Lietuvoje. Baigdamas paskaitą, ji pasakė, kad Lietuva yra labai miela ir gražus kraštas. Meninėje dalyje skyrėsi pasirodė su vaidinimais, deklamacijomis, plastika ir eilėraščių montažais, kuriuose vyravo poetai — Maironis, Bradūnas, Mi-nelga ir kiti. Mokytojos E. Navikėnienės vadovaujamas choras padainavo keletą patriotinių dainų.

Tautinių šokių atlikėjai, vadovaujami stud. mokytojos Rasos Lukoševičiūtės ir stud. akordeonisto Algio Lapino, ypatingai gražiai pasirodė. Programa užbaigė visa mokykla bendru šokių "Suk, suk ratelį". Iš visko matyti, kad ir šokių jaunųjų mokytojų dėta daug darbo ir energijos. Minėjimas baigtas Tautos himnu. Pranešėju buvo VIII sk. mokinys Paulius Mališka. Minėjimas buvo gražus ir išspūdingas mūsų mokytojų pasisveitimo dėka. Dalyvavo daug tėvų, senelių ir svečių, kurie minėjimo programa buvo labai patenkinti. Mūsų jaunieji artistai ir šokėjai susilaukė daug plojimų.

Vasario 16 proga išleistas mokinių laikraštis "Liepsna".

KLKM Draugijos Montrealio skyrius kovo 10 d. šaukia visuotinį narių susirinkimą seselių namuose.

Aušros Vartų parapijos choro metinis koncertas įvyks balandžio 27 d. parapijos salėje.

Lietuviškasis radijo pusvalandis, vad. Liudo Stankevičiaus, paminėjo 10 metų veiklos sukaktį. Ta proga vasario 27 d. Labatt alaus daryklos salėje Ville Lasalle įvyko minėjimo pobūvis. Lietuviškai pusvalandis transliuojamas per stotį CFMB banga 1410 trečiadieniais 11 val. vakaro. A. A.

Įtakingas prancūzų laikraštis "Le Devoir" vasario 22 d. laidoje išspausdino Rasos Lukoševičiūtės gana ilgą laišką, surišančią Solženicino ir kardinolo Mindszenty atvejus su Lietuvos byla. Autorė primena faktą, kad tais atvejais, kai kur nors paliečiami prokomunistiniai reikalai, tuojau prasideda demonstracijos, protestai. Tokios reakcijos laisvajame pasaulyje nesulaukė nei Solženicino, nei kardinolo Mindszenty atvejais. Esą Lietuvoje žmonės susidegina, protestuodami prieš rusų vergiją, bet spauda į tai mažai tekreipia dėmesio. Rasos laiškas atkreipė dėmesį jos kolegijos profesoriams. Jo dėka tas laiškas buvo diskutuojamas paskaitos metu.

Rinkiminė komisija. Ryšium su KLB IX krašto tarybos rinkimais, kurie įvyks š.m. balandžio 28 d., sudaryta Montrealio apylinkės rinkiminė komisija: P. Adamonis — pirmininkas, nariai — A. Ališauskas, J. Dalmo-nis, S. Pocauskas ir Br. Staškevičius.

Mūsų spaudoje pasirodė netikslumai dėl naujai sudarytos KLB Montrealio apylinkės valdybos pareigų pasiskirstymo. Informuojame, kad KLB Montrealio apylinkės valdyba pareigomis yra taip pasiskirsčiusi: J. Siaučiulis — pirmininkas, dr. O. A. Jaugelienė — vicepirmininkė ryšiams su etninė grupė, A. Mylė — sekretorius, J. Adamo-nis — išdėmimas, V. Pakalniškis — parengimas, S. Pieči-tienė ir V. V. Sušinskas — nariai. Valdyba

Buvęs Kanados premjeras J. G. Diefenbakeris, atskajamas į latvio N. Austrins laišką Pabal-tijo tautų laisvės klausimu, pareiškė raštu: "Aš pakartotinai prašiau vyriausybę per valstybės užsienio reikalų sekretorių iškelti pavergtųjų tautų klausimą Jungtinėse Tautose, bet yra aišku, tai nebus padaryta mūsų šalies atstovų Jungtinėse Tautose. 1960 m. rugsėjo mėnesį aš iškeliau pavergtųjų tautų klausimą Jungtinėse Tautose. Įdomu pastebėti, kad prieš porą savaitių kardinolas Slipj, kuris tuomet buvo Sibiro koncentracijos stovykloje, pranešė man, jog po keturių dienų po tos mano kalbos Jungtinėse Tautose laisvės ištroškė kaliniai Sov. Sąjungoje jau žinojo, kas ten buvo pasakyta. Netrukus kalinių buklė pagerėjo. Jei Kanados vyriausybė pasiryžtų kabėti Jungtinėse Tautose apie Pabal-tijo tautas, ukrainiečių ir kitus pavergtuosius, padarytų daug gero."